

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

3

ADALET KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

18 Haziran 2013 Salı

ADALET KOMİSYONU
GÖRÜŞME TUTANAKLARI

18 Haziran 2013 Salı

---0---

K O N U

Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ve Türk Medeni Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı

Sayfa

1:43

Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
BİRİNCİ OTURUM	1:5
Bülent TEZCAN (Aydın)	1:3
Recep ÖZEL (Isparta)	2, 3, 4
Ali İhsan KÖKTÜRK (Zonguldak)	2, 3, 4
Murat GÖKTÜRK (Nevşehir)	3
Yılmaz TUNÇ (Bartın)	3, 4
Dilek AKAGÜN YILMAZ (Uşak)	3, 4
Ramazan CAN (Kırıkkale)	3, 4:5
Hakan ÇAVUŞOĞLU (Bursa)	3, 4
İKİNCİ OTURUM	6:43
Yılmaz TUNÇ (Bartın)	6, 14, 16
İlknur İNCEÖZ (Aksaray)	7
Vedat MİRMAHMUTOĞULLARI (Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Müsteşarı)	7:8, 9
Gürsel KÜSEK (Tarım Reformu Genel Müdürü)	8:9
Erdal Celal SUMAYTAOĞLU (Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)	9:10, 14:15
Prof. Dr. Veysel BAŞPINAR	11:12
Hakkı DİNÇ (Türkiye Noterler Birliği Hukuk Müşaviri)	12:14
Mehmet ÖNTÜRK (Hatay)	14
Murat BOZLAK (Adana)	14
Madde 1	17
Vedat MİRMAHMUTOĞULLARI (Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Müsteşarı)	17
Madde 2, 3	17
Suat ARSLAN (Adalet Bakanlığı Kanunlar Genel Müdür)	18

Yardımcısı)		
Ergin DİVARCI (Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü Mevzuat Araştırma Şube Müdürü)		19
Erdal Celal SUMAYTAOĞLU (Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)		19
Madde 4		19
Vedat MİRMAHMUTOĞULLARI (Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Müsteşarı)		19
Madde 5		20
Madde 8/A		20
Erdal Celal SUMAYTAOĞLU (Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)		
Madde 8/B		20
Hakkı DİNÇ (Türkiye Noterler Birliği Hukuk Müşaviri)		20:21
Hâfize YAVUZ (Adalet Bakanlığı Kanunlar Genel Müdürlüğü Tetkik Hâkimi)		21
Murat GÖKTÜRK	(Nevşehir)	21:22
İbrahim Tufan ATAMAN (Yargıtay Üyesi)		22
Prof. Dr. Veysel BAŞPINAR		22
Mevlüt AKGÜN	(Karaman)	23
Madde 11		23
Hakkı DİNÇ (Türkiye Noterler Birliği Hukuk Müşaviri)		23
Erdal Celal SUMAYTAOĞLU (Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)		23
İbrahim Tufan ATAMAN (Yargıtay Üyesi)		23
Prof. Dr. Veysel BAŞPINAR		24
Suat ARSLAN (Adalet Bakanlığı Kanunlar Genel Müdür Yardımcısı)		24
Madde 8/C		24:27
Murat GÖKTÜRK	(Nevşehir)	25, 27
Prof. Dr. Veysel BAŞPINAR		26
Yaşar DOSTBİL (Tarımsal Kalkınma Vakfı Başkanı)		26
Erdal Celal SUMAYTAOĞLU (Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)		27
Suat ARSLAN (Adalet Bakanlığı Kanunlar Genel Müdür Yardımcısı)		27
İbrahim Tufan ATAMAN (Yargıtay Üyesi)		28
Madde 8/Ç		28
Erdal Celal SUMAYTAOĞLU (Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)		28, 29, 30, 32
Hakkı DİNÇ (Türkiye Noterler Birliği Hukuk Müşaviri)		28:29
Murat GÖKTÜRK	(Nevşehir)	29
İlknur İNCEÖZ	(Aksaray)	29, 30
Hakan ÇAVUŞOĞLU	(Bursa)	30
İbrahim Tufan ATAMAN (Yargıtay Üyesi)		30:31, 32
Vedat MİRMAHMUTOĞULLARI (Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Müsteşarı)		31
Hâfize YAVUZ (Adalet Bakanlığı Kanunlar Genel Müdürlüğü Tetkik Hâkimi)		31:32
Madde 8/D		33
İsmail KAŞDEMİR	(Çanakkale)	33
Hakkı DİNÇ (Türkiye Noterler Birliği Hukuk Müşaviri)		33
Alaattin BÜK (Yargıtay 14. Hukuk Dairesi Hâkimi)		33:34

İbrahim Tufan ATAMAN (Yargıtay Üyesi)	34, 35
Erdal Celal SUMAYTAOĞLU (Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)	34, 35
Hâfize YAVUZ (Adalet Bakanlığı Kanunlar Genel Müdürlüğü Tetkik Hâkimi)	34
Madde 8/E, 8/F	35
Madde 8/G	36
Hakkı DİNÇ (Türkiye Noterler Birliği Hukuk Müşaviri)	36
Madde 8/Ğ	36
Hakkı DİNÇ (Türkiye Noterler Birliği Hukuk Müşaviri)	36
Madde 8/H, 8/I	36
Erdal Celal SUMAYTAOĞLU (Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)	36, 37
Hâfize YAVUZ (Adalet Bakanlığı Kanunlar Genel Müdürlüğü Tetkik Hâkimi)	36:37
Madde 8/İ	37
Murat GÖKTÜRK (Nevşehir)	37
Madde 8/J	37
Murat GÖKTÜRK (Nevşehir)	37, 38
İbrahim Tufan ATAMAN (Yargıtay Üyesi)	37:38
Vedat MİRMAHMUTOĞULLARI (Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Müsteşarı)	38:39
Madde 8/K	39
Hakkı DİNÇ (Türkiye Noterler Birliği Hukuk Müşaviri)	39
İbrahim Tufan ATAMAN (Yargıtay Üyesi)	39
Vedat MİRMAHMUTOĞULLARI (Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Müsteşarı)	39
Madde 6	39
Erdal Celal SUMAYTAOĞLU (Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)	39
Madde 7	40
Erdal Celal SUMAYTAOĞLU (Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)	40
Madde 8, 9	40
Hakkı DİNÇ (Türkiye Noterler Birliği Hukuk Müşaviri)	40:41
Hâfize YAVUZ (Adalet Bakanlığı Kanunlar Genel Müdürlüğü Tetkik Hâkimi)	41
Madde 10	41
Erdal Celal SUMAYTAOĞLU (Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)	41
Madde 12	41
Madde 1, 2, 3	42
Mevlüt AKGÜN (Karaman)	42
Yılmaz TUNÇ (Bartın)	42
Vedat MİRMAHMUTOĞULLARI (Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Müsteşarı)	42
Erdal Celal SUMAYTAOĞLU (Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)	42
Madde 13, 14	43

Açılma Saati: 15.36

Kapanma Saati: 19.18

18 Haziran 2013 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.36

BAŞKAN: Ahmet İYİMAYA (Ankara)

BAŞKAN VEKİLİ: Hakkı KÖYLÜ (Kastamonu)

SÖZCÜ: Yılmaz TUNÇ (Bartın)

KÂTİP: Harun TÜFEKÇİ (Konya)

_____0_____

BAŞKAN – Komisyonumun çok değerli üyelerini gönül den ve saygıyla selamlıyorum.

Yeter sayımız vardır.

Dağıtılan, gündemdeki işlerden birincisini yani ilk iki sıradakini görüşmek üzere toplantıyı açıyorum.

Aynı selam ve saygılarımı toplantımıza, Komisyonumuzun toplantısına katılan kurum, kuruluş, temsilcileri ve ilgilileri de selamlıyorum veya onlara tevcih ediyorum.

Değerli arkadaşlar, bir hususu sizlerle paylaşmak istiyorum. Aslında, benim Komisyon Başkanlığı uygulamalarında tali komisyon konusu olan işleri gündeme almamak yönünde. Anayasa Komisyonunda öyle yaptım, Adalet Komisyonuna gelen kanunlarda öyle yaptım. Şu andaki tali komisyon olarak görevlendirildiğimiz arazi mevzuatıyla ilgili, tasarısıyla ilgili olarak Komisyon, ana komisyon olarak görevlendirildi. Meseleyi inceledim, Medenî hukuk ile doğrudan elbette ki ilgisi var ama bizim arazi hukuku da ayrı bir açıdan tarihsel gelişimi içerisinde yani ilk dönemlerden beri Tarım Komisyonunda görüşülmüş, temel kanun, şu anda değiştirilmek istenen kanun. Değiştiren kanunlar da yine Tarım Komisyonunda konuşulmuş, zaten yoğun bir gündemimiz de var. Ana komisyon olarak 34'üncü maddedeki yetkimi kullanarak iade ettim dosyayı Meclis Başkanlığına. Başkanlık, ısrarla "Tali komisyon olarak bu konuyu gündeme alın çünkü medeni hukukun bazı maddeleri ilga ediliyor." dedi. Hassasiyete katılıyorum ama buna rağmen bazı komisyonların uygulaması da şöyle, benim terminolojim var, kök başkanlarla konuşuyoruz genellikle, komisyon uygulamalarında var, bilhassa Plan ve Bütçe Komisyonu bunu uyguluyor, ben de bir ara tali komisyonda uyguladım. Kök başkanlarla konuşuyoruz, komisyon görüşü olarak raporu yazıyorum, gönderiyorum. Fakat, meselenin içeriğine baktığım zaman, yüksek izinlerinizle bugün Komisyon toplantısını tertip ettim, bir, iki hususu tartışacağız.

Tartışmadan evvel, bugün sayın bakanımız katılmak istediler ama İtalya'da bir toplantı var, zannediyorum Müsteşar onu açıklayacaktır. İç Tüzük'ümüzün 30'uncü maddesinin (1)'inci fıkrası kapsamında tasarı iradesini, gerekçesini açıklamak üzere bürokrat arkadaşımıza -hangisi tensip edildi bilmiyorum, siz mi müsteşarım?- açıklamak üzere söz veriyorum. Arkadaşlarımız dinleyecek, ben konuyu inceledim ama inceleyen arkadaşlarda vardır, görüşlerini ortaya koysunlar, ben de görüşlerimi paylaşayım...

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Sayın Başkan, Sayın Bakanımız adına açıklama yapacak arkadaşımız açıklama yapmadan önce usule ilişkin bir, iki söyleyeceklerimiz var.

BAŞKAN – Tabii, buyurun.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Adalet Komisyonumuzun çalışmalarının hemen hemen ikinci yılını tamamlamak üzereyiz.

BAŞKAN – Hatta tamamlanıyor.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Tamamlanıyor yani temmuz ayında sanıyorum ikinci yıl dolmuş olacak. İki yıldan bu yana takdir edersiniz ki buradaki Komisyon üyesi arkadaşlarımız gerçekten büyük bir özveriyle elimizden gelen çabayı göstererek önümüze gelen gündemdeki konularda düşüncelerimizi paylaşıp burada Parlamento çalışmasına ciddi bir katkı ve destek verme konusunda çaba harcadık. Şimdi, tabii, bu süreç içerisinde Türkiye siyaseti çok ciddi dalgalanmalar yaşadı, çok önemli kriz dönemleri geldi, geçti, siyasetin sıcak akışı içerisinde bir çok noktada iktidar, muhalefet ya da diğer siyasi partiden gelen milletvekili arkadaşlarımızın karşı karşıya geldiği noktalar oldu. Yine takdir edersiniz ki, bütün bu ağır gündem içerisinde bile biz Komisyon çalışmalarından ayrılmak, Komisyon çalışmalarını terk etmek gibi bir yöntemi hiçbir zaman seçmedik iki yıl içerisinde. Daha önce Parlamentoda komisyon çalışmalarında, Parlamento tarihinde benzer uygulamalar görülmüş olmasına rağmen biz bu süreçte -Cumhuriyet Halk Partisi'nden gelen

arkadaşlarımız adına söylüyorum- Adalet Komisyonu çalışmalarını terk etme hem de üç yargı paketi gibi önemli yargı paketlerinin tartışıldığı dönemlerde dahi bu çalışmalardan ayrılma yolunu tercih etmedik. Buradaki temel yaklaşımımız şuydu: Ne olursa olsun, siyaset, farklı farklı görüşlerin tartışıldığı ve o tez, antitez içerisinde bir senteze ulaşılacağı bir süreçtir ve burada da bizim ana muhalifet grubunu temsil eden milletvekili arkadaşlar olarak katkımızın önemli olduğunu, bu katkımızdan Komisyon çalışmalarının mahrum edilmemesi gerektiğine inandık. Ancak, hep beraber takdir edersiniz ki yirmi bir günden bu yana Türkiye'de önemli bir gündemi birlikte izliyoruz. Herkes kendi penceresinden bu süreci farklı açıklayabilir. "Gezi olayları" diye açtığımız olaylar Türkiye'de her kesimi önemli ölçüde düşünmeye itmesi gereken, düşünmeye sevk etmesi gereken bir husustur.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Allah Allah!

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Müsaade eder misiniz, azıcık sabırlı olun.

BAŞKAN – Bir dakika.

RECEP ÖZEL (Isparta) – "Usulle ilgili" dedi Başkanım.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Şimdi usulle ilgili konuyu söylüyorum: Başlayacağım müsaade ederseniz, sabrederseniz gerilmeden bu işi konuşabiliriz.

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – Başbakan konuşuyor her yerde de Adalet Komisyonundaki üye konuşunca mı sorun oluyor? Lütfen yani.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Bakın, bugün Adalet Komisyonumuzun toplantısına dört gündem maddesiyle çağırıldık. Bunun iki tanesi, arazi kullanımıyla ilgili konu; bir tanesi, yargılama hizmetleri olarak bazı kanunlarda değişiklik yapılması hakkında kanun; bir tanesi de Anayasa Mahkemesinin kuruluşuyla ilgili, bildiğimiz Anayasa Mahkemesi vakfı kurulmasını esas olarak öngören ve bir dizi başka değişiklikleri de içeren kanun değişikliği. Bunlar mutlaka Adalet Komisyonunun gündeminde, gündeminde olması gereken, gündeme usulünce sevk edilmiş konular ama değerli arkadaşlar, Adalet Komisyonunun raflarına dönüp baktığımızda bekleyen çok sayıda kanun tasarısı ve teklifi var, özellikle, kanun teklifi var, milletvekili arkadaşlarımızın verdiği. Şimdi, ben, bütün Komisyona ve Sayın Başkana bir hususu hem sormak hem de dikkatlerini çekmek istiyorum. İki yıllık Adalet Komisyonu üyeliğimiz sürecinde hep söylediğimiz bir söz vardır "Komisyon gündemine hâkimdir." sözünü kullanırız ama bu Komisyona milletvekilleri olarak bizlerin verdiği kanun tekliflerinin hangi usul ve esaslara göre getirildiğini ben öğrenebilmiş değilim, diğer arkadaşlarımızın da öğrenebildiğini zannetmiyorum. "Komisyon gündeme hâkimdir." sözü ne yazık ki bugüne kadar komisyon pratiğimizde "İktidar komisyon gündemine hâkimdir." şeklinde uygulanmıştır ve böyle devam etmektedir.

Şimdi, düşünebiliyor musunuz, bakın, yirmi bir günden bu yana Türkiye'de toplantı ve gösteri yürüyüşleri hakkında ilgili, özgürlüklerle ilgili, demokratik hak ve özgürlüklerle ilgili, polisin aşırı şiddet kullanmasıyla ilgili, toplumsal olaylara müdahaleyle ilgili çok ciddi, problemlerle karşı karşıyayız. Ciddi problemler yaşıyoruz ve Adalet Komisyonunun raflarında bekleyen doğrudan doğruya bu konuya ilişkin, temel hak ve özgürlüklere ilişkin, toplantı, gösteri ve yürüyüşleri hakkına ilişkin, demokratik özgürlüklerin kullanılmasına ilişkin, Ceza Kanunu ve Ceza Muhakemesi Kanunu değişikliklerine ilişkin, Terörle Mücadele Kanunu değişikliklerine ilişkin, 12 Eylül darbe hukukuyla yüzleşmeye ilişkin, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na ilişkin, insan hakları bakanlığı kurulması kanununa ilişkin daha sayamayacağım bir çok noktalarda milletvekili arkadaşlarımızın verdiği ve Adalet Komisyonu raflarında bekleyen teklifler var.

Ben şunu merak ediyorum, hem de Türkiye'nin tam da gündeme uygun düşen böyle bir süreçte bu teklifleri raflardan indirip de görüşmek bizim görevimiz değil mi? Komisyonun asıl meselesi bu değil mi? Anayasa Mahkemesi vakfının kurulması varsın bir ay sonra görüşülsün, toprak, arazi kullanımıyla ilgili konu varsın bir hafta sonra görüşülsün. Yani, hangi anlayış bunları gündemde öncelik sırasında birinci sıraya aldı da bugün Adalet Komisyonunun gündemine bu husus geliyor.

Bakın arkadaşlar, biz bu Komisyonda bizden önceki Parlamento döneminde doğru bir şey yapıldı, taş atan çocuklar birlikte kurtarıldı. Şimdi, taş atan çocukların kurtarıldığı bir yerde "Tweet" atan çocukların soruşturulduğu, "terörist" diye evlerinden alınıp sorgulandığı bir dönem başlıyor. Bugün iktidar yetkilileri, Başbakan başta olmak üzere, İçişleri Bakanının açıklamalarına bakın, "Tweet" atan, sosyal medyayı kullanan çocukları bir süre avı başlatılarak, muhtemelen Türkiye'de sosyal medyayla kurulmuş bir terör örgütü operasyonunun başlaması hazırlıkları var.

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – Bülent Bey, orada herkese... "Tweet" le ne alakası var? Yapma bu kadarda.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Bakın, burada Başbakanın başından beri kullandığı bir ayrıştırma dili var. Toplumda operasyonlar başlıyor...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Bu ne, basın toplantısında bildirin ya.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Bakın, bir usulden bahsediyorum arkadaşlar.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Ya ne usulü, toprak kanunuyla bunun ne alakası var?

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Ben Komisyon üyesi olarak düşündüğümü söylüyorum.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Niye bağıırıyorsun?

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Niye rahatsız oluyorsun? Sabırla dinleyin!

RECEP ÖZEL (Isparta) – Ya, adalet konularıyla mı uğraşacağız, bunlarla mı uğraşacağız!

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Bakın, sözün bittiği yere doğru çekiyorsunuz Türkiye'yi.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Başkanım, gerdiriyor.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Asıl gerdiren sizsiniz.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Bakın, siz de bağıırıyorsunuz.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Bu açıklamaları Adalet Komisyonu Başkanı...

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – Ne yaparsanız yapın ama burası Adalet Komisyonu, burada bunlar konuşulur.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Ben, Komisyon gündeminin nasıl oluştuğuyla ilgili düşüncemi söylüyorum, bununla ilgili gerekçelerimi açıklıyorum, gerekçelerimi dinleyeceksiniz.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Bizim sizden dinleyeceğimiz hiçbir şey yok, biz sadece burada yönetim tarzına müdahale ediyoruz. Sayın Başkan, Adalet Komisyonun asıl amacı...

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Müsaade eder misiniz, benim sözümü kesiyorsunuz Sayın Milletvekili, benim sözümü kesiyorsunuz.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Adalet Komisyonunun gündemini sokak belirlemez.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Adalet Komisyonunun gündemini iktidar da belirlemez, bunu anlatmaya çalışıyorum.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Bunun kurallarını...

BAŞKAN – Ya, bir durun, bir dakika ya!

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Bakın, işte bu üslubunuz Türkiye'yi bugün bu noktaya getirmiştir.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Güzel kardeşim bir dakika.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Sayın Başkan, toparlıyorum.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Müsaade edersiniz buna... Hâlâ ne diyor, siz müsaade ediyorsunuz.

BAŞKAN – Ya kardeşim iktidar üyesiyim ben, şimdi bana başkanlık mı öğreteceksin?

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Yani, Komisyon Başkanına iktidar gücünü kullanarak baskı mı yapma niyetinde misiniz?

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Gündemle ilgili konuş.

BAŞKAN – Bülentçğim...

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Sayın Başkan, toparlıyorum müsaade ederseniz.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Bülent Bey...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Usulle ilgili konuş.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Milletvekiliyim, komisyon konuşulacak yerdir.

Değerli arkadaşlar, işte tabloyu görüyoruz. Bu tablo içerisinde Türkiye'nin bugün geldiği nokta bu anlayışın Türk siyasetinde ne yazık ki hâkim olmasıdır. Böyle bir süreçte, özellikle Adalet Komisyonu gündeminde demokratik hak ve özgürlüklere dönük bu kadar kanun teklifi beklerken Komisyonun bunları görüşüyor olmasını abesle iştil olarak görüyoruz ve bugün Komisyon toplantılarına katılmıyoruz.

Teşekkür ederim efendim.

BAŞKAN – Bülent Bey...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Tamam, baştan söyleseydiniz keşke.

BAŞKAN – Bir dakika arkadaşım bir dakika!

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Volkan Bey' in teklifi ne olacak?

BAŞKAN – Ya, arkadaşım ben yönetiyorum...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Bülent Bey amacına ulaştı, mesajını verdi gidiyor ama bu mesaj verilmemeliydi burada.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Bu mesaj nerede verilecek Ramazan Bey, Mecliste verilmeyecek de nerede verilecek?

Herkesin sesini kısıyorsunuz, milletvekillerinin de mi sesini kısıyorsunuz, ne kadar ayıp bir şey.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Hadi, şimdi eyleme gidin, hadi, şimdi eyleme gidin, o polise taş atanın başına gidin şimdi tamam mı?

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Herkesin sözünü kesmeye çalışıyorsunuz.

BAŞKAN – Recep...

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Baskıcı yönetiminiz burada da belli oluyor, milletvekilinin bile konuşmasına izin vermiyorsunuz.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Doğru sokaklara gidin siz sokaklara, sokaklara gidin siz sokaklara, ancak onu yaparsınız siz.

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – Senin Başbakanın sokakta.

BAŞKAN – Yapmayın ya!

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Kendi milletvekilinize saygılı olun. Bakın, gündemde kendi milletvekilinizin kanun teklifi var, kendi milletvekilinize saygınız yok sizin.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Sizin, vatandaşa saygınız yok, ona ne saygınız olacak.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Kendi vekilinize saygınız yok, yürü.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Milletvekilinin bile konuşmasına saygın yok.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Kendi milletvekiline saygın yok sizin.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Adalet Komisyonu ile ne alakası var? Bizi alet ediyorsunuz.

BAŞKAN – Şimdi, evet...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Aslında bizim terk etmemiz lazım Komisyonu da neyse.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, sabır kanadı öfke izharından daha faydalıdır. Hararet dönemlerinde serinlik göstermek bir bilgeliktir.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Başkanım, gündeme ilişkin...

BAŞKAN – Sevgili kardeşim, usulle ilgili konuşuyor, bana öğretmeyin onu ya. Ben burada beş yıllık...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Bülent Bey bizim muhatabımız değil, sizin muhatabınız; siz müdahale etmediğiniz için biz müdahale etmek zorunda kalıyoruz.

BAŞKAN – Sevgili Başkanım, benim tahammül noktama siz tahammül edin ama. Sevgili Ramazanım, bir tanem...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Bizim hassasiyetlerimizi taşıyorsunuz.

BAŞKAN – Kim?

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Siz.

BAŞKAN – Ben mi taşıyorum?

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Neyse, ben şey yapmak istemiyorum.

BAŞKAN – Ben mi sizin hassasiyetini taşıyorum? Nasıl taşıyorum kardeşim, hangi hassasiyeti taşıyorum?

RECEP ÖZEL (Isparta) – Müsteşarımız konuşsun Başkanım.

BAŞKAN – Hayır, hayır.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Müsteşara söz verdiniz Başkanım, müsteşara söz verdiniz sonra araya girdi o.

BAŞKAN – Ya, ben hangi hassasiyeti taşıyorum?

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Biz Bülent Bey'e niye müdahale ediyoruz, niye kötü durumda kalıyoruz ki?

BAŞKAN – Ya, kardeşim, bana şey edin siz, sabredin ya, iki dakika sabredin.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sabret de konuyla ilgili konuş...

RECEP ÖZEL (Isparta) – Sayın Başkan, Müsteşara bir söz verdiniz araya girdi.

BAŞKAN – Lütfen ya... Lütfen, Ramazan, yaralayıcı olmayın ya.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Ama biz de sizden...

BAŞKAN – Benim, "değerler" konusunda senden alacağım bir ders yok.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Ben ders vermiyorum kimseye.

BAŞKAN – İki: Benim hassasiyetim konusunda senden geri kalan bir tarafım yok.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Ben kimseye ders vermiyorum, ben Şunu söylüyorum: Biz Bülent Bey'le niye tartiŐıyoruz?

BAŞKAN – Ya, ben tartiŐayım onu!

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Ama tartiŐmadıŐın işin tartiŐıyoruz.

BAŞKAN – Haddi var ya, haddimi bilirim ya. RamazancıŐım, cümle yaralayıcı.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Ama öbür türlü de biz yaralanıyoruz.

BAŞKAN – On dakika ara veriyorum arkadaşlar.

Kapanma Saati: 15.52

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 16.03

BAŞKAN : Ahmet İYİMAYA (Ankara)

BAŞKAN VEKİLİ: Hakkı KÖYLÜ (Kastamonu)

SÖZCÜ: Yılmaz TUNÇ (Bartın)

KATİP: Harun TÜFEKÇİ (Konya)

----0----

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, oturumu yeniden açıyorum.

Cumhuriyet Halk Partili üye arkadaşlarımızı temsilen Bülent Bey usul itirazını gündeme getirdi. Tabii, bizim komisyon çalışmalarımız görüntülü bir çalışma olmadığı için o itirazlar gündeme geçti. Komisyonun o itirazları karşılması lazım. Bu hem demokrasinin bir gereği hem de rasyonel parlamento çalışma usullerinin de bir icabı.

Birinci itiraz tabii şu: Arkadaşlar, konjonktürün hararetinden siyaset etkileniyor, partiler etkileniyor, komisyonlar etkileniyor ve siyasetin gerçek özneleri milletvekilleri -üyelerimiz- etkileniyor. Aslında bilgelik modu, o etkileyen faktörleri nötrleştirilerek, nötrleştirmeyi becererek tamamen akıl ve serinlik içerisinde meselleyi mütalaa ve müzakere etmektir.

Ben bu parlamento hukukunda, komisyon riyasetinde beş yıl, on yıl çalışan bir arkadaşınız değilim, kıdemli bir siyasetçiyim. En hararetili gündemlerde ve konjonktürlerde dahi sabrı, bilgeliği ve teenniye hiçbir zaman terk etmedim. Arkadaşlarıma mahalle baskısı anlamına gelmeyecek baskılarını dahi -Yılmaz, bilhassa Yılmaz, benim kardeşim- göğüsledim. Türkiye, demokrasi kıdemi siyasal çeşitlilik içerisinde şu anda konjonktürde yaşatılan ve toplum mühendisliğinin de bir gereği gibi görünen -ileride daha açığa çıkacak, şöyle veya böyle- sürece müstahak değil. Türkiye büyük ama bu süreçlerden de Türkiye eminim ki güçlenerek çıkacak. Arkadaşlarımızın itirazı -değerli Komisyon üyelerim- Komisyonumuza taalluk ediyor tabii, diğer katılımcıları ilgilendirmiyor, usul hukuku ve usul itirazları tamamen Komisyonu ilgilendiriyor.

Birincisi, neden bunlar tercih ediliyor da raflarda bekleyen diğer teklifler, tasarılar tercih edilmiyor?

Değerli arkadaşlar, parlamenter sistemde hükümetin hizmet araçlarından birisi de yasadır. Hangi yasaların çıkarılacağı yönündeki takdir yumuşak kuvvetler ayrılığı gereği, hatta bilimde onun için "Parlamenter sistem bir kuvvetler ayrılığı değil kuvvetlerin eş güdümlü iş birliğidir." diye anlatılır ve hükümetin "Şu kanunu, şu kanunu görüşmek istiyorum." deme hakkı vardır, parlamentoda o çoğunluğu varsa o gündemi yapabiliyor. Bu gelenekseldir yani Türkiye'ye, Adalet Komisyonuna veya falanca parlamenter sisteme değil, parlamenter sistemin dokusuna, doğasına has...

Tabii, niye bunları tercih ettim? Birincisi, birinci sırada -yani birinci sıra, iş anlamında diyorum, bir ve iki numaralı iş aynı yer alan işler izah ettim, tali komisyon işiydi ama bir temel kanuna farklı açılardan yaklaşan unsuru vardı. "Bunu Komisyon üyelerimle tartışayım, bu Komisyon üyelerimle beraber tartışayım." dedim. Bu benim takdirimdir, İç Tüzük'ün 26'ncı maddesi bu konuda bana yetki vermektedir. Yoksa ben de, işte, kök başkanlarla konuşup diğer komisyonların yaptığı gibi bir görüş bildirebilirdim.

İkincisi, niye tercih edildi, adli hizmetlerle ilgili tercihin sebebi ne? O sebep de belli. Yasayla yapılması gereken düzenlemeler kanun hükmündeki kararnameyle yapıldı. Anayasamızın 91'inci maddesine göre Anayasa Mahkemesi o kanun hükmündeki kararnamenin ilgili bölümlerini iptal etti. Adli tatile şurada ramak kaldı. Adli tatille ilgili düzenlememizi yapmamamız hâlinde çok yorgun ve yoğun işlerle uğraşan yargı erkinin tatil yapmama gibi bir sonuçla karşı karşıya kaldığını biliyoruz. Geçen hafta bu kanunu gündeme aldım. Gündemin harareti sebebiyle, Bakanlığımızın da muvafakatiyle bir başka kanunu buraya erteledik. Bu zorunluydu. Öyle zorunluydu ki bütün mahkemelerden, bütün yüksek yargılardan telefon aldım, mutlaka gündeme girsin diye. Bu hem Bakanlığın tercihiydi hem de meselenin mahiyetinin bir tercihiydi. Anayasa Mahkemesi Vakfıyla ilgili kuruluşa Hükümetin tercihidir. Burada farklı görüşler olabilir, benim görüşlerim farklı olabilir, başkalarının görüşleri farklı olabilir, bu tercihtir. Ha, bir komisyonun gündemine sadık kalması kadar verimliliğe pozitif katkısı olan başka bir ilke bilmiyorum. Biz şahsen Anayasa Uzlaşma Komisyonunda da aynı sorunla karşı karşıyayız, "Gündem dışı tartışmayalım." diyoruz. Bugünkü tartışma usule muallaktı. Bu cevapları verecektim, arkadaşlarımızın, kardeşlerimizin farklı beyanları sebebiyle bir kesintiye uğradık. Aslında Bülent Bey konuştuğu zaman ben derhâl söz alacaktım, "Soru sordunuz, cevap vermeme imkân verin, ondan sonra terk edin." diyecektim. Ona fırsat olmadı, psikolojik gelişme ve süreç buna fırsat vermedi.

Arkadaşlar, parlamenter sistemde de protesto bir parti tercihidir. Bunu biz en ağır şekilde...

Yılmaz burada var, başkası yok galiba. Yılmaz'dan başka kimse var mı o gün? O dönemde kim vardı başka? Yoktu.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Mevlüt Ağabey Anayasadaydı o zaman...

BAŞKAN – Yok, yok, Mevlüt Bey bizde değildi, Mevlüt bizde değildi.

Bakın arkadaşlar...

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Ben varım ben.

BAŞKAN – Ha, sen, evet, evet.

Bakın, üç gün üst üste müzakere yaptık. Sonsuz söz verdim, aynı reaksiyonlar geldi, arkadaşarımdan geldi, çok uzun şeyde... O büyük reform gerçekleştirilemezdi. Şu gerilimi ben cevap vererek, Yılmaz Bey cevap vererek daha tırmandırın, o zaman gerilime oynarsınız sonuca değil, tasarıya oynamazsınız. Ha, ben, Cumhuriyet Halk Partili arkadaşarımdan bu müzakereye diyalektik süreçten çekilmelerine üzülürüm, bütün arkadaşarımda da üzülür ama demokratik protestodur, üslupları kendilerine aittir. Katılmıyoruz, hiçbir üslubuna da katılmıyoruz; hele hele siyasetin öznelere, Değerli Başbakanıma, değerli milletvekillere, değerli partime, değerli başkalarına yapılan ahlak noktasında zorlanan lafızları da hiçbir zaman bırakın kullanmayı hayal dahi etmediğim lafızlar olarak görürüm.

Hepinizi sevgiyle selamlıyorum.

Sözü müsteşara veriyorum.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞARI VEDAT MİRMAHMUTOĞULLARI – Sayın Başkanım, saygıdeğer Komisyon üyeleri, çok değerli katılımcılar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün çok hayırlı bir konuyla ilgili beraberiz. Takdir edersiniz ki dünyada ülkelerin birinci gündeminde gıda güvenliği var artık. Bundan önce enerji olabilirdi, su olabilirdi, enerji ve su arz ve pazar yönetimini elinde bulundurma mücadelesi olabilirdi fakat şimdi birinci sırayı gıda arz ve gıda pazar yönetimini ele geçirme mücadelesi aldı, birinci sırayı. Tabii, bu, gıda güvenliği açısından son derece önemli. Ülkemizin de hem nüfusumuzun ihtiyacı olan güvenilir gıdayı sağlama açısından hem de bölgenin gıda ambarı olma açısından yıllardır tarımın en büyük temel sorunu olan bir konuyu bugün gündemimize taşıma fırsatımız oldu.

BAŞKAN – Müsteşarıma, muhtasar ve mücmel, şöyle on veya on beş dakikada lütfederseniz.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞARI VEDAT MİRMAHMUTOĞULLARI – Sayın Başkanım, öyle yapacağım, müsaade ederseniz.

BAŞKAN – Evet, tamam, sağ ol.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞARI VEDAT MİRMAHMUTOĞULLARI – 1926 yılında İsviçre'den alınan medeni kanunla tarım arazilerinin mirasa konu olması hükmü getirildi. Bu, İsviçre'nin federal kanununda vardı, kantonlarında bile yoktu. İsviçre 1928'de baktı ki felakete gidiyor, bu kanunu değiştirdi. Biz bugün dünyanın üzerinde doktora tezi yaptığı Osmanlı mülkiyet sistemi üzerinde... Ben fakülteyi 1975'te bitirirken 10 Japon öğrencisi Osmanlı mülkiyet sistemi üzerinde doktora tezi yapıyordu. Biz böyle bir kültürün sahibi olmuş olmamıza rağmen, bu, tarım arazilerinin mirasa konu olmasıyla -Sayın Başkanım- Amerika'da işletme büyüklüğü 1.818 dekar, İngiltere'de 530 dekar, Fransa'da 521 dekar, Almanya'da 550 dekar, İspanya'da bile 238 dekar iken Türkiye'de 2001 yılında yapılan çalışmada, TÜİK'in çalışmasında 59 dekar idi, o günden bugüne kadar da habire küçüldü. Arazi parçalılığı açısından ise o zamanlar ortalama 7 parsel den oluşuyordu, şimdi 10 parsel e çıktı. Bu 10 parsel arazinin on bir yılda hiç küçülmediğini düşünürsek arazi başına 6 dekar demektir, parsel başına. Parsel başına 6 dekar büyüklüğe düşmemizin -Sayın Başkanım- bize kaybı 4,8 milyar TL; 4,8 katrilyon. Sayın Başkanım, düzeltiyorum, 3 milyar TL yani arazinin parsel büyüklüğü bazında 6 dekara düşmesiyle 3 milyar TL, arazinin pazar için üretim yapan şeklinden çıkıp geçimlik için bile üretim yapılamayacak kadar küçülüyor olmasından da yani atomize olmasından da yaptığımız çalışmada 2 milyon hektar alan bugün atomize olarak, geçimlik bile kullanılamayarak terk edilmiş durumda. Bu 2 milyon hektar alanın ekonomimize getirdiği de 4,8 milyar TL kayıp. Ayrıca, işletmenin arazi sayısı ortalama 10 parsel olmasaydı da 3 parsel olsaydı 9 milyar TL'lik bir tasarruf sağlamış olacaktık. Şimdi 9 milyar TL'lik bir kayıpla karşı karşıyayız. Toplamda bu parçalılık, bu ölçek büyüklüğünün dışına çıkmış olmak, bu içerisinde artık traktörün değil sabanın bile dönemeyeceği küçüklüğe inmiş olmasından ötürü 16,8 milyar TL'lik ülkenin bir kaybı vardır. Bu, milyar TL; tabii, bu, yıl bazında.

Sayın Başkanım, Bakanlığımız olarak, kanun tasarısı, taslağını hazırlarken çok ciddi bir çalışma yaptık. Bu çalışmayı ilgili genel müdür, Tarım Reformu Genel Müdürü arkadaşımız çok kısa hatlarıyla size bilgi verecek çünkü siz ve çok değerli Komisyon üyelerinin aklına gelebilir: "Hangi tür çalışmayı yaptınız, hangi tür çalışmaları yaptınız, hangi kurumların uygun görüşlerini aldınız?" ve "Düzenleyici bir etki analizi yaptınız mı, bir anket çalışması yaptınız mı da bunu tasarısı taslağı olarak Bakanlar Kuruluna sundunuz?" diye gelebilir. Onunla ilgili arkadaşımız bilgi sunacak. Bakanlar Kuruluna sunulan bu tasarısı taslağı Bakanlar Kurulunda çok iyi

sorgulandıktan sonra Büyük Millet Meclisimize kanun tasarısı olarak gönderilmiş ve bugün de zatialinizin Başkanlığında bu konuyu inceliyoruz. Eğer müsaade ederseniz bundan öncesi yapılan çalışmalarla ilgili Genel Müdür arkadaşımız çok kısa bir bilgi sunsun. Tabii, ben soracağınız sorulara cevap vermeye çalışacağım.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum, inşallah ülkemize hayırlı olur düşüncesiyle.

BAŞKAN – İnşallah.

Genel Müdürüm, buyurun.

TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRÜ GÜRSEL KÜSEK – Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Efendim, bu yasayla ilgili çalışmalarımız 2006 yılı Haziran ayında başladı. 27/7/2006 tarihinde Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Başkent Üniversitesi öğretim üyeleri ve Bakanlık ilgililerinin katılımıyla ilk toplantı yapıldı. 22/1/2007 tarihinde Yargıtay 2. Hukuk Daire Başkanlığından yazılı görüş alındı, 18/4/2007 tarih ve 230 sayılı yazımız ile tüm bakanlıklara görüşe açıldı. Taslak ilk olarak 15/4/2008 tarihinde Başbakanlığa gönderildi. 21/4/2008, 30/4/2008, 9/5/2008 tarihlerinde sivil toplum örgütlerinin, bazı bankaların, bazı üniversitelerin katılımıyla üç kez toplantı yapıldı. 18/12/2008 tarihinde Adalet Bakanlığında müsteşarlar düzeyinde ve 22/5/2009 tarihinde Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğünde toplantı yapıldı. Yasa taslağı 1/6/2009 tarihinde Bakanlar Kuruluna sunuldu. Bakanlar Kurulunun talimatı doğrultusunda yeniden düzenlenen taslak 5/8/2009 tarihinde Başbakanlığa gönderildi. Bu tarihten itibaren koordinasyon görevi verilen Devlet Bakanı Sayın Cemil Çiçek Başkanlığında çalışmaya devam edildi. Önceki hükümet döneminde teklifimiz sonuçlandırılmadığından Başbakanlık tarafından 18/7/2011 tarihinde tasarının işleminden kaldırıldığı bildirildi.

Arazilerin miras yoluyla bölünmesinin önüne geçilmesi amacıyla başlatılan yasal ve yapısal değişikliğe ilişkin bu çalışma 61'inci Hükümet eylem planında da yer alması nedeniyle çalışmaya tekrar başlandı. 29/2/2012 tarihinde ilgili kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum örgütleri, üniversitelerin davet edildiği geniş katılımlı bir çalıştay yapıldı. Çiftçiler, muhtarlar, ilgili meslek odaları, sivil toplum kuruluşları ve kooperatif temsilcilerinden 81 ilde toplam 50 bin kişinin katıldığı geniş kapsamlı bir anket çalışması yapıldı. Müsaade ederseniz bu anket çalışmasıyla ilgili birkaç notu arz etmek istiyorum.

“Burada, sizce, işletmelerin bölünmesi bir sorun teşkil ediyor mu?” diye sorulan soruya Türkiye genelinde yüzde 74,6 civarında çiftçilerimiz “Evet, bu bir sorundur.” cevabını verdi. “Bu toprakların hissedarlardan sadece birine aktarılması sizce uygun mudur?” diye sorduğumuz soruya yüzde 71 katılımcı cevap verdi. “Kendi hissenizi birine devreder misiniz?” diye sorduğumuz soruya yüzde 60,1 “Evet.” cevabı verdi. “Hisseleri devralmak ister misiniz?” diye sorduğumuz soruya da yüzde 81,6 “Evet.” cevabını verdi.

Sayın Başkanım, bu anket yaptığımız kişilerin tamamı fiilen köylerinde tarım yapan, araziyi birfiil işleyen kişilerdi ama hepimizi biliyoruz ki arazi sahibi malik olup araziyi işlemeyen kişilerin sayısı da Türkiye’de çok yüksek. Kabaca 3 milyon kişi şu anda Türkiye’de tarım yapıyor ama malik sayısı Türkiye’de 40 milyon civarında yani araziyi işlemeyen kişilere bu sorular sorulsaydı daha yüksek cevapların gelmesi muhtemeldi. Bunun altını çizmek istiyorum.

Bu, anket yaptığımız kişi sayısı 50 bin kişiydi ve hepsi şu anda fiilen toprağı işleyen kişilerdi. Fiilen toprağı işliyor olmalarına rağmen yüksek düzeyde kanun lehine bir sonuç alındığını bir kez daha söylemek istiyorum.

23/5/2012 tarihinde eski Bakanlarımızdan Hüsnü Doğan, eski Müsteşarlardan Hüsnü Poyraz, Bilkent Üniversitesinden Profesör Doktor Nazmi Demir, ODTÜ’den Profesör Doktor Halis Akdere, Hacettepe Üniversitesinden Profesör Doktor Ahmet Şahinöz, Profesör Doktor Mehmet Toprak ve Turgut Özal Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanı Profesör Doktor Ali Şafak’ın görüş ve önerilerinin alındığı bir toplantı yapıldı.

2012 yılı Kasım, Aralık aylarında ilgili bakanlıklar, Adalet Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığıyla toplantılar yapıldı. Kanun taslağı 22/1/2013 tarihinde bakanlıklar, ilgili meslek odaları, üniversiteler ve STK’ların görüşlerine sunuldu. Görüşlerine başvuru olan 40 kuruluşun 37’si kurumumuz başkanlığına görüş bildirdi. Bunlardan 7 kurum tasarının uygun görüldüğünü bildirdi, 7 kurum “Tasarının geneli üzerinde ilave görüş yok, olumsuz görüş yok.” şeklinde cevap verdi, 21 kurum maddeler üzerinde olumlu ve olumsuz görüşler bildirdi ki bu görüşlerin hepsi dikkate alındı, 2 kurumumuz tasarının geneli üzerinde olumsuz görüş bildirdiler. Kanun taslağı 22/4/2013 tarihinde Başbakanlığa gönderildi.

Efendim, bugüne kadar bu hazırlıklarla ilgili yapılanlar bunlar. Şu anda kanunun getirdikleriyle ilgili de kısa bir bilgi vermek isterim müsaade ederseniz.

Tarımsal işletmelerin mirasa konu olması durumunda Türk Medeni Kanunu'nun 659, 668'inci maddelerinde değişiklik yapılarak 5403 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanması düzenlenmiştir. Tarımsal işletmeler, bölge farklılıkları göz önünde bulundurularak Bakanlıkça belirlenen asgari büyüklüklerin altında bölünemeyecektir. Bu husus tapu siciline şerh edilecektir.

Efendim, kanunun getirdiği en önemli hüküm bu. Bölge farklılıklarına göre asgari bir büyüklük belirlenecek ve bu büyüklüğün altında araziler mirasa konu edilemeyecektir. Tasarıda tarımsal işletmeye ait tarımsal arazilerin mülkiyetinin devri konusunda mirasçıların mirasın açılmasından sonra bir yıl içerisinde anlaşabilmeleri düzenlenmiştir. Miras devir işlemlerinin mirasın açılmasından itibaren bir yıl içerisinde tamamlanmaması durumunda Bakanlığın, devir işlemlerinin yapılması amacıyla sulh hukuk mahkemesinde dava açabilmesi düzenlenmiştir. Mirasçılar anlaşığı takdirde işletmeye ait tarım arazileri üzerinde anlaşma sağlayan mirasçıya devir yapabilirler. İşletmeye ait tarım arazilerinin mirasçılar tarafından aile malları ortaklığı şeklinde kullanımı mümkün olabilecektir. Türk Ticaret Kanunu'na göre şirket kurarak, bu şirket vasıtasıyla tasarruf edebileceklerdir. İşletmeye ait tarım arazileri mirasçılar tarafından satılabilecektir yani işletme feshedilebilecektir.

Efendim, burada şunun altını çizmek istiyoruz izin verirseniz: Şu anda -biraz önce de arz etmiştim- Türkiye'de yaklaşık 40 milyon tane malik var. Bu 40 milyon malikin arazileri 3 milyon kişi tarafından kullanılmakta. Dolayısıyla, 37 milyon tane malik köydeki akrabasına sosyal zorunluluk veya isteğe bağlı olarak arazilerini terk etmişler ve bu arazileri akrabaları tarafından kullanılmaktadır.

Bizim bu yasayla getirmek istediğimiz uygulama aslında fiilen çiftçilerimiz tarafından köylerde uygulanmaktadır. Yasal bir alt yapısı olmamasına rağmen çiftçiler köyde yaşayan ve arazisini tasarruf eden akrabalarına arazisini terk etmektedirler. Bunun karşılığında bir kısmı kira almakta, bir kısmı da kira dahi almamaktadır. Bu fiilî uygulamanın bir an önce yasal altlığının oluşturulmasının fiilî durumun yasal şekilde yürümesi açısından son derece önemli olduğunu düşünmekteyiz.

Mirasçıların anlaşmadığı takdirde sulh hukuk hâkim tarafından belirlenen ehil mirasçıya tarımsal gelir düzeyi üzerinden devir yapılacaktır. Ehil mirasçı bulunmaması hâlinde en yüksek teklifi veren istekli mirasçıya devir yapılacaktır. Ehil ve istekli mirasçı bulunmaması durumunda sulh hukuk hâkimi tarafından bu arazilerin satışı sağlanacaktır.

Kanun taslağının getirdiği ilave maddeler var, bunları müsaade ederseniz okumak istemiyorum, bunlar çok...

BAŞKAN – Genel Müdürüm, ihtisas alanınız hukuk mu?

TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRÜ GÜRSEL KÜSEK – Hayır efendim, ben Ziraat Mühendisiyim.

BAŞKAN – Evet.

Şimdi o zaman hukuk normlarıyla ilgili kritik soru sorma imkânından mahrumum.

TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRÜ GÜRSEL KÜSEK – Hayır efendim, hukuk müşavirimiz buradalar, ben teknik kısmını sundum efendim.

BAŞKAN – Ha, tamam, oldu. Yani, burada muallak şeyleri lütfedin hukukçu arkadaşımız şey yapsın, evet.

TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRÜ GÜRSEL KÜSEK – Ben sadece teknik detayları sunmak istedim efendim.

BAŞKAN – Tamam, evet.

TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRÜ GÜRSEL KÜSEK – Efendim, benimki bu kadar.

Arz ediyorum.

BAŞKAN – Sağ olun, sağ olun Genel Müdürüm, çok teşekkür ediyorum.

Tasarı adına ifade etmek isteyen, ifade ihtiyacı olan arkadaşlarımız var mı Bakanlıktan.

Müsteşarım, buyurun.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞARI VEDAT MİRMAHMUTOĞULLARI – Hayır efendim.

BAŞKAN – Evet, tamam, peki.

Ben hukukçu arkadaşımızdan veya bilemiyorum, bu Bakanlığın tarihî gelişimi içerisinde yani evrim çalışmalarlarıyla ilgili arşivsel bilgisi noktasında soracağım.

Tabii, Türk Medeni Kanunu şu anda düzenleme konusu olan işi 2001 yılında veya 2002'de -bilemiyorum tam, tarihi yanlış söyleyebilirim- yürürlüğe giren Türk Medeni Kanunu'nun 656-666 maddeleri arasında bir düzenleme yapıldı. O düzenleme sırasında -teknik ben, sadece- Bakanlığın eş güdümlü bir çalışması oldu mu? Çünkü benim bilebildiğim kadarıyla medeni kanunla ilgili tartışmalar İsviçre'de on beş yıl, bizimki, yeni medeni kanun -değişikler bir tarafa- aşağı yukarı elli-altmış yıllık bir tartışması var geride. Özellikle yeni Türk Medeni Kanunu'nun -çünkü şeydir, iktidarda değildik tabii- o dönemde Tarım Bakanlığının, Adalet Bakanlığına veya bu yasayı kuran bilim kuruluna bir katkısı oldu mu? Onu sormak istiyorum, arşivsel olarak soruyorum.

Buyurun.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU – Sayın Başkanım, Komisyonun değerli üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, arşiv çalışması yaptık, özellikle Sayın Bakanımız 2006 yılında bu çalışmanın yapılması talimatını verdiğinde geriye dönük son yirmi-otuz yıla kadar gittik. Bu çalışma ile ilgili herhangi bir şekilde, 2000-2001 yıllarında veya öncesinde Tarım Bakanlığının resmî veya gayriresmî herhangi bir şekilde katkısı alınmamıştır, davet edilmemiştir ve herhangi bir şekilde görüş bildirilmemiştir ancak...

BAŞKAN – Hocam, Hukukçum; peki, tamam. Yasama çalışmaları aleni, kendi alanınız düzenliyor, Tarım Bakanı da o Hükümetin içerisinde, o kanatta. Tarım Bakanı ihtiyaç duymadı mı Adalet Bakanlığıyla böyle böyle... Sadece arşivsel bu.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU – Evet, arşivsel olarak...

BAŞKAN – Şimdi, böyle bir şey yok yani Tarım Bakanlığının rasyonel olarak bir hareket etme, inisiyatif geliştirme yükümlülüğü var. Yok mu, olmamış mı?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU – Var efendim.

Olmamış, tespit edemedik öyle bir çalışma ancak kanun çıktıktan sonra Sayın Başkanım, kanunun...

BAŞKAN – Zaten Türkiye’de uyanma genellikle işler bittikten sonra olur yani uyanma döneminde...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU – Evet, efendim, kanun çıktıktan sonra bir yönetmelik çalışması -asgari çalışma işletme büyüklüğü, Medeni Kanun’un 659’una atfıyla- bir yönetmelik hazırlanması öngörülüyor. O yönetmelik çalışmasında biz davet ediliyoruz, çeşitli ziraat fakülteleriyle birlikte, Adalet Bakanlığıyla birlikte bir çalışma yapılıyor. Yönetmelik aşamasında dâhil oluyoruz ama kanun çalışmasında hiçbir şekilde arşivimizde bulamadık efendim.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

İkinci sorum, uzun dönemli bu yasa tasarısında, yasa çalışmasında tabii iki ana damarı ilgilendiriyor: Bir Medeni Kanun damarı, öbürü Arazi Kanunu damarı. Yürütmede de Adalet Bakanlığı ve Tarım Bakanlığı. Yani, sadece Tarım Bakanlığının bilim çevresi değil, Adalet ve Tarım Bakanlığının bilim ve uzmanlar çevresi çalışmalarınız var, Genel Müdürüm atıfta bulundu. Böyle, işte, Türk Medeni Kanunu’nun aşağı yukarı 5-6 tane ayrı yayını var. Bu konuda herhangi bir çalışma, ortak “kollegyum” oldu mu? Ben merak ediyorum veya olduysa onu kitapçığa dönüştürdünüz mü?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU – Yeni taslakla ilgili mi efendim?

BAŞKAN – Tabii, tabii. Yani, her iki bakanlık birlikte çalıştı mı? Teknik anlamda demiyorum, böyle kamuoyunu, çiftçileri, vesaire enformatif eksende...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU – Efendim, ağırlıklı olarak bizim oldu.

BAŞKAN – Ortaklaşa bir çalışma yok.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU – Az önce de ifade edildi, bir kitapçık da basıldı efendim. Tarım arazilerinin bölünmesinin...

BAŞKAN – Onlardan birer tane arkadaşlarımıza verebiliriz.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU – Olur efendim, arz edebiliriz. Yasal düzenlemeler hakkında düzenleyici etki analizi ve kitapçığımız mevcuttur, arz edebiliriz efendim.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederim.

Evet, Değerli Müşavirim, Başmüfettişim, Hukukçum, Meslektaşım; ilave edeceğimiz başka bir şey var mı?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU – Efendim, sorulan sorulara cevap vermeye çalışacağız, şu aşamada ilave edeceğim bir husus yok.

Arz ederim.

BAŞKAN – Tamam, çok teşekkür ediyorum.

Peki, arkadaşlar, şimdi bir usul sorulumuz var, o sorun şu: Madde madde mi görüşeceğiz, geneli üzerinde mi görüşeceğiz? Çünkü Medeni Kanun' u ilgilendiren hükümler var. Ben madde madde okuyarak hızla geçmenin -müzakere konusu birkaç şey olabilir- faydalı olacağını düşünüyorum çünkü gözümüzden kaçmasın, bir arkadaşın kaçırdığını, benim gözden kaçırdığımı siz kaçırmayabilirsiniz ama şu aşamada geneli üzerinde müzakere edeyiz.

Veysel Hocam, geneli üzerinde sizin bize bir ilave bilginiz var mı? Tasarının mimarlarından Hocam. Veysel Hocam, Fikret Eren ekolünün ciddi bir bilim adamı. Şu anda borçlar hukuku ve mülkiyet hukukunun korunması noktasında engin yazıları var, birlikte çalışma fırsatını da bulduk.

Hocam, buyursunlar.

PROF. DR. VEYSEL BAŞPINAR – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Komisionumuzun değerli üyeleri ve değerli misafirler; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Türkiye'de toprak hukuku konusunda çalışan tek kişi olarak ben de bir şeyler söylemek istiyorum çünkü bu konu artık 1984 yılından itibaren bilim adamlarının gündeminden çıkmış, artık toprak hukuku tartışılmaz hâle gelmiştir. Bununla birlikte, biz gene bildiğimize devam ediyoruz.

Efendim, Türkiye'de bir şey yapılıyor... Bizim Medeni Kanun' umuzda iki tane hüküm var, arazi parçalanmasına yol açan iki hüküm bunlar. Bunlardan bir tanesi: Paylı mülkiyeteki paydaşların eşitliği, aynen taksim, eşit taksim ilkeleriyle ve taksimin her zaman talep edilebileceği ilkeleri. İkincisi: Miras hukukuna ilişkin olarak mirasçılardan eşitliği, aynen taksim ve taksimin her zaman istenebileceği ilkeleri. Bu ilkeler olduğu müddetçe Türkiye'deki arazi parçalanmasını engellemek mümkün değildir. Söz konusu ilkeler durduğu müddetçe Tarım Bakanlığının yapmış olduğu arazi toplulaştırması sadece bataklıkta sinek öldürmekten başka bir şey değildir çünkü bizim her yıl Kıbrıs büyüklüğündeki toprağımız fiziki erozyonla denizlere giderken bir o kadar büyüklükteki toprağımız da hukuki erozyonla tarım dışı kalmaktadır. Zira, her bölünme -benim iddiam 6 metre, zatıalinizin iddiası 8 metre- her sınır 8 metre toprağın tarım dışı kalmasına yol açmaktadır. Bu ise yıllar itibarıyla Kıbrıs büyüklüğünde bir toprak etmektedir. Dolayısıyla, her bölünme bir tarım arazisinin tarım dışına itilmesine yol açmaktadır. Biz bölünmeyi önlemediğimiz müddetçe ne yaparsak yapalım tarımı düzeltemeyiz. Onun için, tasarıda gelen düzenlemelerden birinci amaç bölünmeyi önlemek olmalıdır.

İkincisi, biz ülke olarak arazilerin, tarım arazilerinin mirasçılardan birine tahsisi konusunda çok geç kalmış bir ülkeyiz. Müsteşar Bey söylediler, İsviçre 1907'deki kanunu 1928'de ilk olarak değiştirdi, daha sonra 1945'te tüzük çıkarttı, 1951'de kanunlar hazırlamaya başladı. 1947'de, 1951'de, 1953'te, 1972'de, 1985'te, 1991'de... Arkasından 1991'de İsviçre Medeni Kanunu'nun bizim Medeni Kanun'umuzun ilgili maddelerini karşılayan 620-625 arasındaki hükümlerini tamamen yürürlükten kaldıran kanunu kabul etti. 96 maddelik bu kanun, 92'nci maddesiyle Medeni Kanun'daki hükümleri yürürlükten kaldırmış bulunmaktadır. Arkasından 1998'de bu kanunu bir kere daha değiştirdi. 2002'de Tarım Politikası 2002, 2007'de de AGRAR Politik 2002 isimli iki tane projeyi gündeme aldı ve en son da 2012 tarihinde Medeni Kanun'da 100 maddeyi birden değiştiren yeni bir kanun daha kabul etti. Hatta, yazılan bir makalede "Yüzüncü yılında yüz madde değişikliği" diye bir ifade kullanıldı. 2012'de yürürlüğe girdi, 1 Ocak 2012'de. Bundan ülkemizdeki pek çok kişinin de henüz daha haberi yoktur, onu da söyleyeyim.

Demek istediğim şu: Kanun değişikliği bir elzemdir, bir mecburiyettir tarım arazilerinin kurtarılması için. Biz on sene sonra -Bursa Ovası'nda olduğu gibi- artık bina yemeye başlayacağız çünkü bu gidişle bütün tarım arazilerimiz yavaş yavaş tarım dışına itilmektedir. Yeri neresidir? Ha, onu da söyleyeyim, bu kanunun yeri neresidir deyince üç tane şey akla gelebilir: Bir, Medeni Kanun'da değişiklik yapılabilir. İki, ayrı bir kanunda değişiklik yapılabilir. Üç, değişik kanunlara serpiştirilebilir ama hepsinin özelliği şu olmalıdır: Bir değişiklik gerekiyor demektir. Kanaatimce kanun değişikliğinin yeri Medeni Kanun'dur ancak zatıalinizin de iddia ettiği, Medeni Kanun bir koddur, kolay kolay değiştirilemez. Aynı kanaattem ancak şu anda Adalet Bakanlığı sitesine de bakın, Başbakanlığın sitesine de bakın Medeni Kanun'un bugüne kadar 21 maddesi değiştirilmiştir. Hele hele dernekle ilgili 50 madde...

BAŞKAN – Hocam, o maddeye geliriz.

PROF. DR. VEYSEL BAŞPINAR – ...hiç işlememektedir çünkü "Dernekler Kanunu öncelikle Dernekler Kanunu'na uygulanır." deyip Medeni Kanun'un ilk 50 maddesini atmıştır dışarıya. Dolayısıyla, "Medeni Kanun'da değişiklik yapılmadı bugüne kadar." mantığı doğru değildir.

İkincisi, bürokrasi karşı çıkıyor değişikliğe ama önce, bizim ilk çalışmamız Medeni Kanun'daydı, daha sonra çeşitli bürokratlar "Efendim, burada yapamazsınız. Bu, buranın işi değildir, ayrı kanunda yapın." dedikten sonra, şimdi gelen bir raporda "Ayrı kanunda olmaz, yeniden Medeni Kanun'a dönün." deniyor. O da çelişkili bir davranıştır, onu da huzurunuzda belirtmek istiyorum.

Öbür taraftan, bizim eğer çok arzu ediliyorsa, siz de o düşüncesini gördüğüm kadarıyla...

BAŞKAN – Hocam, sohbetlerimizi Komisyon kanaati olarak açıklamanıza gerek yok, Komisyonun çünkü görüşü daha belli olmadı.

PROF. DR. VEYSEL BAŞPINAR – Hayır, bundan kastım şu: Çok arzu edilirse Medeni Kanun'un 659-668'inci maddeleri uygulanmaz diye bir hükümlerle de çözümde bulunabilecek, onu arz etmek istiyorum.

Bir raporda deniyor ki: "Efendim, bunlara hiç gerek yok. Yapılacak tek şey, Medeni Kanun asgari büyüklükle ilgili yönetmelikte değişiklik yapılarak bu iş halledilir." Asla aynı kanaatte değilim çünkü Anayasa'nın 13'üncü maddesi -veya 35/2'nci maddesi- temel haklarda ancak kanunla değişiklik yapılabilir... Yönetmelik hükmü raporda da var, doğru değildir.

Öbür taraftan, 3083 sayılı Kanun'da çok daha rijit tedbirler varken tarım arazisinin çiftçinin elinden geri alınması... Buradaki gibi üstelik bir yıl, üç ay da değil, altı ay içinde... Diyor ki: "Ya aranızda anlaşır, aile ortaklığı şeklinde işletirsiniz; ya içinizden birine devredersiniz veya geri alırım." Dolayısıyla, orada çok daha rijit tedbirler var ve 1984'ten beri de uygulanmaktadır. Gene bir raporda deniyor ki "Efendim..."

BAŞKAN - Hocam, raporu dağıtmadığımız için şeye gerek yok, genel olarak şey yapın. Matufun aleyh sarıh olmadığı için atıfta izafet...

PROF. DR. VEYSEL BAŞPINAR – O zaman şöyle söyleyeyim: Daha önceki tartışmalarımızda da hep mülkiyet hakkına ihlal olacağı söylendi. Evet, mülkiyet hakkının ihlalini, biliyorsunuz, ben yazdım ancak buradaki kamu yararı, Anayasa'nın 44'üncü maddesi karşısında mülkiyet hakkına müdahaleyi hem Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin 1 Numaralı Ek Protokolü'nün 1'inci maddesinin ikinci fıkrası anlamında müdahaleye izin veriyor. İkincisi, Anayasa'nın 44'üncü maddesi izin vermektedir.

Çok tartışılan bir başka mesele de -daha önce de epey gündeme geldi- dava sayısı artacaktır. Bu, devletin bir politikasıdır, dava sayısı da artar, yeni mahkeme kurulur, efendim, yeni dava türleri de gündeme getirilebilir. Eğer, dava sayısı artacak denirse Medeni Kanun'da yapılan bir yanlış vardır: Şufa hakkını dava yılına kullanma getirme mecburiyeti, artık diğer iki hak, yenilik doğurucu hak olarak sadece hakkın kullanılması gündeme gelirken şufa hakkı başlı başına davaya dönüştürülmüştür. Bu, Türkiye'de dava sayısını çok fazla artırmıştır. Eğer, illa ki oraya gidecekseniz onu kabul etmemek gerekirdi. Tabii, dava sayısı artacak demek ve onu yasaklamak, trafik kazası olacak diye araçları men etmekle aynı şeydir, o da ayrı bir mantıktır.

BAŞKAN - Hocam, kolaycı alolojilerden kaçının, boş verin. Komisyon o konulara vâkif.

PROF. DR. VEYSEL BAŞPINAR – Bir de şöyle bir şey söyleyeyim. Tasarıda şöyle bir şey var: "Yirmi yıl sonra yeniden değerlendirme sırasında eski maliklerin mirasçılara pay ödemesi..." Bu doğru değildir çünkü Medeni Kanun'unuzun 683'üncü maddesinin birinci fıkrasında "Bir şeye malik olan kimse hukuk düzeninin sınırları içerisinde kullanma, yararlanma ve tasarruf etme yetkisine sahiptir." yazar. Malik olma münhasırlığı gerektirir, başkasıyla ortaklığı gerektirmez. Dolayısıyla, benim malik olduğum şeyi yirmi yıl sonra başkasına pay vermem asla doğru bir şey değildir. İki, tersini düşünün: Yirmi yıl sonra araziden sel gitti, o mirasçılar pay verecek mi? Hayır, o da mümkün değil.

BAŞKAN - Hocam, maddelere geldiğimiz zaman şey yapalım.

PROF. DR. VEYSEL BAŞPINAR – Ben genel olarak bitireyim.

Dolayısıyla, buradaki sıkıntımız doğru değildir, onu bir düzeltmemiz gerekir.

Son bir şey söyleyeyim. Dünya ortalaması arazilerde, tarım arazilerinde 1'dir ama en fazla 2 parçadır. Bizim ülkemizde 2001 yılında 7'ye yakın bugün 10'a çıkmıştır. Bu da hiç verimli bir işletmeciliği ve çiftçiliği getirecek bir düzenleme değildir. Dolayısıyla, nerede yapılacağı ayrı mesele ama bir an önce yapılması gerekir diyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Çok sağ olun Hocam, teşekkür ediyorum.

Hakkı Bey, sizi maddelerle ilgili de bekleyebiliriz veya geneli üzerinde, ilkeler konusunda... Hakkı Bey, Hakkı Dinç, değerli arkadaşlar, hem miras hukukunun hem taşınmaz hukukunun ömrünü davalara vermiş Yargıtay 2. Hukuk Dairesi önceki başkanlarımızdan, şimdi Noterler Birliğinde Hukuk Müşaviri, değerli bir hukukçu. Gerek Usul Kanunu'nda -Medeni Kanun'da beraber olmadık- gerekse İstinaf Kanunu'nda kanun koyuculuk iradesinin hazırlık aşamasında Mustafa Aykonu Bey'le beraber çalışma fırsatını bulduk.

Buyurun Değerli Başkanım.

TÜRKİYE NOTERLER BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ HAKKI DİNÇ – Değerli Başkanım, teşekkür ediyorum öncelikle.

Ben, tabii, bu taşınmazların değerlendirilmesi, bölünmesi, bu işin ekonomik boyutu, siyasal boyutu benim dışında olan bir konu ama bu konudaki açıklamaları sebebiyle Değerli Müsteşarıma, konuşmacı arkadaşlara da teşekkür ediyorum. Belli ki bu uzun süreç içerisinde bir emeğin mahsulü olarak buraya gelmiş durumda. Ben bu meseleyi yalnız ve yalnız bizim miras hukuku bakımından sizlerin huzurunda bir değerlendirmek istiyorum.

BAŞKAN - Hocam, geleneklerinizden vazgeçemiyorsunuz, biliyorum. Herkes kendi uygulamalarının tutsağı oluyor. Bakalım işte, yararlanacak yüksek Komisyon.

TÜRKİYE NOTERLER BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ HAKKI DİNÇ – Sağ olun.

Değerli Başkanım, her şey bir uzmanlık konusu. O açıdan, ben bu açıklamalara çok teşekkür ederim, gerçekten aydınlatılar ama dediğim gibi, benim dışımda olan bir konu.

Şimdi bu Medeni Kanun'umuz, hepimizin bildiği gibi, 1926'da İsviçre'den alınmıştır. Bunun içerisinde üçüncü kitabı miras hukukuna ayrılmıştır. Bu, bizim hukukumuzun içerisinde en karmaşık olan, bütün hukukçularımızın pek yanaşmadığı, sevmediği bir bölümdür burası çünkü kendi içerisinde karmaşık olduğu gibi, bizim geçmişten gelen alışkanlıklarımıza da terk kalan kısımlar vardır. İşte, tenkisti, mirasta iadeydi, iştirak hâlinde mülkiyeti, müşterek mülkiyeti, bir sürü karmaşık kavramlar var. Şimdi, onları bir tarafa bırakırsak bunun ikinci ayrımı, mirastaki paylaşırma nasıl yapılacaktır? Burada 646'dan itibaren başlıyor -ama genel hükümleri koyduktan sonra- taşınmazların bölünmesi konusunu 656 ile 668'inci maddesi arasındaki 13 madde düzenliyor. Şimdi, arkadaşlar, bence birkaç nokta gözden kaçırıldı. Bunlardan bir tanesi şu: Bu 665'inci maddemiz şöyle: Taşınmazların bölünmesine ilişkin kanun hükümleri saklıdır. Bu madde 743 sayılı Kanun'da yoktur. Bu 1/1/2002 tarihinde yürürlüğe giren 4721 sayılı bu Kanun'a alınmıştır, özeldir. Bunu dedikten sonra taşınmazların paylaşımına ilişkin bu 13 maddeyi sıralamış. Sıralamış ama bu hükümlerin yetersiz olduğunu kendi işin başında kabul etmiş. Biraz daha açarsak, bunun dışında, taşınmazların bölünmesine ilişkin özel kanunları çıkarmasını öngörmüş. İşte, bu cümleden olarak da bu bizim meşhur 5403 sayılı Kanun kabul edilmiştir. Orada, işte, hepimizin tereddütlerini gideren tarım arazileri sınıflandırılmış, bu sınıflandırma içerisinde bölünmeyen kısımlar hektarlar olarak gösterilmiştir. Buna hiçbir itirazımız yoktur.

Şimdi, mirastaki kuralımız şudur arkadaşlar: Miras ölümle açılır ve kendiliğinden, hiçbir işleme tabi tutulmadan mirasçılara intikal eder. Demek ki bir babanın öldüğünü düşünelim, eşi ve üç çocuğu var. Onun ölümü anında hiçbir işleme tabi tutulmadan bu miras, hak ve borçlar terekesi mirasçılara intikal eder, ayrıca tapu siciline tescile gerek yoktur. Zaten, tescilden önce mülkiyetin iktisabının en önemlilerinden biri de budur, tescilden önce mülkiyet intikal eder. Yani, ayrıca bir mülkiyet intikaline gerek yoktur. Peki, mirasçılar -bu tarımsal işletmeler dâhil- tereke mirasçılara intikal edince ne yapacaklar? Bizim mevcut sistemimize göre kendi aralarında kural; işletmeyi kendi aralarında, mirası kendi aralarında taksim etmeleridir. Bu mümkün olmazsa mahkeme devreye girmektedir ama kanun koyucumuz gerek 743 sayılı Kanun'da gerek bu kanunda özel bir düzenleme getirmiş. Demiş ki: Mirasçılar bu tarımsal işletme dâhil, kendi aralarında yaptıkları adi bir yazılı sözleşmeyle birine devredebilirler, miras taksim sözleşmesi. 611'inci madde eski, şimdiki, zamanınızı alırım şey yapmadığım için. Peki, bir de miras payının devrine ilişkin bir sözleşme... Bizim Yargıtayımız demiş ki: Miras taksimi yapmak için illa bütün bu masa üzerindeki terekeye dâhil malların taksimine gerek yok, içlerinden bir tanesi, mesela, bir tarımsal işletmenin de sözleşmesini mirasçılar yapabilirler, bir veya birkaç mirasçıya devredebilirler. Bunun adi yazılması, şöyle kâğıt üzerine yazılması yeterli. Miras payının devri de böyle. Ben şu işletmedeki miras payımı filana devrediyorum, adi yapsak bu da yeterli. İşte, bunu bildiği için bizim Medeni Kanun'u, bu kanunu yapanlar şu sözcüğü kullanmışlar: "Özgüleme" sözcüğünü kullanmışlar çünkü zaten mülkiyet geçti. Mülkiyet için bir tescile gerek yok ki. Özgüleme ne? Şu tarım işletmesinin yahut da şu taşınmazın, Çankaya'daki şu dairenin filana özgülenmesi. Bu yerine getirilmezse ne olacak? Bir eda davası açılacak, o yazılı adi belgeye karşı, neyse artık. Herkes mülkiyeti intikal edecek, onun mülkiyeti intikal edecek çünkü mülkiyet kendiliğinden intikal etti. O bakımdan, bu "özüleme" sözcüğünün bu tasarıyla metinden çıkartılmasının bir kere başta doğru olmadığını ifade ediyorum çünkü başka yerlerde de var, yalnız burada değil, bu saydığımız, bu maddeler içinde değil, bu "özüleme" başka yerlerde de var.

Şimdi, bir de şöyle bir şey var arkadaşlar. Bu 656'yla -şu 13 madde- 668'inci madde arasına şöyle baktım, bunun temelinde bir değişiklik yok. Yani, bakınız, tasarının 8/A maddesi 659/3'ü karşılıyor, şu 8/C maddesi 661/1, 8/F 662, 8/G 663, 8/H 664 yani temelde bu getirilen tasarının ana hatları zaten bu 656'yı takip eden 13 madde içerisinde sıralanmış. Bana sorarsanız Medeni Kanun'u değiştirmeye gerek yok. Şu 5403 sayılı Yasâ da olduğu gibi, tasarıda ayrı bir düzenleme yapabiliriz, Medeni Kanun'u hiç değiştirmeye gerek yok, onun bütünlüğünü bozmaya gerek yok çünkü bu bir müzik parçası gibidir, bir yere dokundunuz mu her yer ses verir. Sonra bunu birkaç kişi öyle oturup üç-beş günde yazmış veya bir ayda, iki ayda yazılmış bir metin değil, binlerce senenin birikimidir bu.

Buna imkân veren yasalarımız da vardır. Mesela, kira sözleşmesi Borçlar Kanunu'nda düzenlenmiştir ama -geçmişleri, hafızalarınızı hatırlayınız- 6570 sayılı Kira Kanunu özel olarak düzenlenmiştir. İş akitleri Borçlar Kanunu'nda düzenlenmiştir ama yeni bir İş Kanunu vardır. Ticaret Kanunu'nda, işte, kooperatifler düzenlenmiştir, özel bir Kooperatifler Kanunu vardır. Benim kişisel düşüncem, Medeni Kanun'un bütünlüğünü bozmayalım, özel bir düzenleme yapalım ama ne yaparsak yapalım.

Şimdi, genel açıklamalarım bu yönde, bunun ayrıntısını maddelere geldiğimiz zaman... Birtakım çekincelerim de vardır, Değerli Başkanım izin verdiği takdirde ben onları da huzurlarınızda açıklamaya çalışacağım efendim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Eğer madde müzakeresi olmazsa size yine söz veririm Başkanım yani madde müzakeresi olmazsa söz veririm.

Buyurun Değerli Milletvekilim. Sizin de herhâlde...

MEHMET ÖNTÜRK (Hatay) - Ben en son, geneli üstünde şey yaparım.

BAŞKAN - En son diye bir şey yok, Komisyon şey yapıyor.

Siz not alacaksınız, en son cevap vereceksiniz Sevgili Hukukçum, Değerli Başmüfettişim.

MEHMET ÖNTÜRK (Hatay) - Maddelerine geçelim o hâlde.

BAŞKAN – Mehmet Bey, hiç belli olmaz, hangi yöntemi uygulayacağımıza karar vermedik.

- Evet, buyurun Mehmet Bey.

MEHMET ÖNTÜRK (Hatay) – Evet, Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; ben, tabii, bu kanunun hukuki kısmı değil de uygulamaya ilgili kısmıyla konuşacaktım. Maddelerine geçtikten sonra daha rahat konuşabilirdik ama Başkanımız sağ olsun, erken söz verdi.

Şimdi, tabii, bizim şu anki uygulamada -az önce Gürsel Bey de ifade etti- bu yasadaki farklı bir uygulamamız yok yani bu yasanın getirdiğiyle şu an -bu yasa elzem bir yasa ama- biz zaten 20 dönümün altını bölemiyoruz. 20 dönümün altını bölmediğimiz için asgari işletmeyi de 20 dönümde tutmuşsunuz. Yani, bu yasanın -az önce Müsteşar Bey'in dediği gibi- 3 milyar faydasını nerede göreceğiz ben onu anlayamadım. Yani, eğer bir miras hukukunu getireceksek ya burada asgari işletmemizi yüksek tutmamız lazım veya o kısmı teşvik etmemiz lazım. Bu şekilde şu anki uygulamadan hiçbir farkı bunun olmaz ve ekonomik olarak, sosyal olarak çiftçimize hiçbir katkısının olduğunu ben düşünmüyorum. Bu konuyu tekrar açmamız gerekir diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Çok teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, söz almak isteyen...

Murat Bey, gizli çiftçilerdendir.

Buyurun Murat Bey.

MURAT BOZLAK (Adana) – Şimdi, eğer 20 dönümle sınırlandırılacaksa mevcut arazilerde 12 dönüm, 17 dönüm, 18 dönüm olan yerler de var. Bu intikal ettiği zaman bunların durumu ne olacak?

BAŞKAN - Değerli Üstadım, Genel Müdürüm soru sordular. Yani “20 dönümün altındakiler ne olacak?” diyor bu kanun kapsamı içerisinde.

Soru sormak isteyen arkadaşlar var mı? Yok.

Evet, arkadaşlar, tartışmayı iki şekilde yapabiliriz, müzakereyi. Ben bu tasarı üzerinde cumartesi ve pazar günümü harcayarak -toprak hukukuna özel ilgim var, mülkiyet hukukuna özel ilgim var- çalıştım. Bir, sorun alanını arkadaşlarla paylaşalım, o sorun alanlarını tartışalım, iki-üç tane sorun alanı var veya maddeleri okuyalım, geçelim. İkisi de olabilir çünkü benim göremediğimi arkadaşlar görebilir ama sorun alanını ben sizinle paylaşabilirim, birkaç tane sorun alanı var, onları paylaşabilirim, onları müzakere ederiz, ondan sonra maddelere geçebiliriz.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) - Eğer maddelerle ilgiliyse maddelerde o sorun alanlarını tartışabiliriz, çözüm üretebiliriz.

MEHMET ÖNTÜRK (Hatay) – Daha doğru olur.

BAŞKAN – Evet, ben arkadaşlara soruyorum yani aslında, bu kanunun maddelerini tartışmak bizim işimiz değil.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) - Sorun alanlarını tartışmak...

BAŞKAN - Evet, sorun alanlarını tartışmak bizim işimiz. Maddeleri, aşağı yukarı, Hakkı Bey dile getirdi. Çünkü tek tek okuyacağız olabilir, o da mümkün, tartışma yoksa öylece geçer.

Değerli Hukukçum, buyurun.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL SUMAYTAOĞLU - Yargıtay 2. Hukuk Dairesi Başkanımızın açıklamalarına çok teşekkür ediyoruz. Gerçekten, geniş bir şekilde değerlendirmelerini yaptılar.

Birkaç hususta açıklama yapma ihtiyacı hissettim, özellikle “özüleme” sözcüğüyle ilgili. Biliyorsunuz 2001 yılından önceki terminolojisi “tahsis” idi. 2001 yılı ile birlikte “tahsis” kavramı yerine Türkçeleştirilerek “özüleme” sözcüğü kullanıldı. Biz basit bir mantıktan hareket ediyoruz. 1927 yılından bugüne kadar gelen Türk Medeni Kanunu’nda -“tahsis” olmuş adı veya “özüleme” olmuş bir şekilde yerini almış ve mülkiyetin ölümlerle birlikte intikalini ifade ettiler, diğerlerinin tamamlayıcı bir işlem olduğunu ifade ettiler. Ben, bugün gelinen noktada eğer taraflar kendi rızalarıyla müdahale olmadığı zaman mirasçıların -bizim o bildiğimiz işte hisse oranları 1/4’ü sağ kalan eşe, onu konuşmak istemiyorum- miras payları oranında dağılımı, Medeni Kanun’un öngördüğü ve izin verdiği sürece bu tarım arazilerinin parçalanmasının önüne geçilmesi mümkün olmaz. Olamamış ki biz yaklaşık yedi-sekiz yıldır bu kanun üzerinde çalışmalarımızı sürdürüyoruz, çeşitli bilimsel makaleler var, hocaların görüşleri var ve hepsinin ortak görüşü mevcut Medeni Kanun tarım arazilerinin parçalanmasını önlemiyor şu nedenle veya bu nedenle. Ortada, kucağımızda bulduğumuz bir sorun var.

Ben, Tarım Bakanlığına 2006 yılında geldim, Birinci Hukuk Müşaviri olarak başladım, sonra çeşitli kademelerde görev yaptım -müsteşar yardımcılığı, teftiş başkanlığı-sekiz yıllık süre içerisinde mevcut Medeni Kanun’un özülemeye ilişkin hükümlerinin bir tanesinin bile uygulandığına tanık olmadım. 2008 yılında Adana’da bir avukat meslektaşımız aradı, dedi ki: “Üstat, ben bilgi almak istiyorum. Bu özülemeyle ilgili elinizde dava var mı?” “Yok.” dedik. “Elinizde uygulama var mı?” dedi “Yok.” dedik. “Herhangi bir örneği var mı?” dedi “Yok.” dedik. “O zaman ben de dava açmıyorum. Bunun da uygulama kabiliyeti olduğunu düşünmüyorum.” dedi. Bir tane örnek sekiz yılda. Bu kanun çalışmasına başladığımız zaman -az önce de arz ettim Sayın Başkanım- otuz-kırk yıl geriye gittik açılan davalarla ilgili, görmedim. Arşiv taradım, görmedim. Medeni Kanun’da -Sayın Değerli Veysel Başpınar Hocamın ifade ettiği gibi- yer almış, uygulama alanı bulmamış olan bir metnin değiştirilmemesi gerektiğinin düşünülmesini biz sadece tartışmaya açıyoruz. Taktir yüce Meclisindir ama bu devam ettiği sürece -aynı “özüleme” veya “tahsis” dediğimiz uygulama devam ettiği sürece- bunun çözüm olamayacağını düşünüyoruz. Ha, neden uygulanmamış, onu da araştırdık, yani bir çalışma yaptırarak arkadaşlarımıza. Bize teknik olarak yapılan açıklama şu: Özüleme mülkiyetin kendisinin devri olmadığı için hiç kimse ne yatırım yapabiliyor üzerinde ne hak sahibi gibi davranıyor ne de gidiyor oranın gelirinin artırılmasıyla ilgili ciddi bir faaliyet yapıyor. Bu nedenden hareketle... Çünkü yarın öbür gün mülkiyetin diğer paydaşlara, kardeşlere, mirasçılara gitme riskini üzerinde taşıyan kişi bunu hiçbir şekilde özüleme yoluna gitmiyor ve bunu işlemiyor ama fiilen -Sayın Genel Müdürüm ifade etti- resmî taksim olmasa bile fiilen uygulamaları var, özellikle doğuda, güneydoğuda bir kardeşe veriliyor ve bir kardeş işliyor.

Bir diğer konu: Medeni Kanunu değiştirmeye gerek yok, ayrı bir düzenleme yapılabilir taktir yüce Meclise ait olmak üzere. Şimdi “Kooperatifler Kanunu, İş Kanunu’nda düzenlemeler var ve İş Kanunu ile ilgili Medeni Kanun’da düzenlemeler var. Bunların da ayrı kanunu var.” dedi. Ama Kooperatifler Kanunu ile İş Kanunu’nda hiçbir ilişkili hükme ben rastlamadım. Yani aynı anda tamamen tarımsal işletmeleri düzenleyen Medeni Kanun’da “tarımsal işletmeler” başlığı altında özülemeye ilişkin bir düzenleme olacak, sonra 5403’e istinaden de tarımsal işletmelerin özülenmemesiyle ilgili, mülkiyet devriyle ilgili düzenleme olacak. Taktir tabii ki yüce Meclisin.

Sayın Hocamın ifade ettiği gibi “Medeni Kanun hükümleri uygulanmaz.” denilebilir, ona Meclis karar verir ama biz Medeni Kanun’un bu hükümlerinin uygulanmadığını, uygulanmayacağını, uygulanmadığı zaman da 5403 sayılı Kanun’da mecburen bir düzenleme yapma ihtiyacından hareket ettiğimizi ifade etmek istiyorum.

Değerli Milletvekilimiz Mehmet Öntürk’ün “20 dekar ile ilgili bir düzenlemeniz var. Mevcut 20 dekar kaldığı takdirde eksik kalır.” diye bir ifadesi oldu. Orada şöyle bir ayırım yapmak istiyorum: 20 dekar parsel büyüklüğü yani “parselasyon” dediğimiz fiziki bir tabir. Parselasyonla ilgili düzenleme. Dikkat edileceği gibi sonraki maddelerde 8/A ve devamı maddelerinde “tarımsal işletme” tanımı ile birlikte tarımsal işletmelerin bölgelere göre büyüklüğünün belirleneceğini ifade ettik. Teknik rakamları genel müdürlerimiz daha iyi bilir, bölgelere göre öyle bir çalışmamız da hazır. Bölgelere göre kuruya göre ayrı, suluya göre ayrı, Hatay’daki bir bölgedeki minimum sulu arazi büyüklüğünün ne kadar olacağı belli olacak, Urfa’daki belli olacak veya İzmir’deki belli olacak, o konuda da düzenleme açıktır, yani işletmeyi arazi den, parsel den ayırdığımız zaman, Sayın Vekilimin o endişesini karşılamış oluruz.

Küçük işletmelerle ilgili, yani 20 dekardan küçük parselasyonla ilgili iki tane uygulama var: Bir, 3083 sayılı Kanun, toplulaştırma, biliyorsunuz onunla uygulanıyor. Bir de kanunda -ileride var, maddeler bazında okunursa görülecektir- devlete küçük parsellerle ilgili kamulaştırma yetkisi de tanıyor. Kamulaştırılıp, büyütülüp öncelikli olarak o yörede olanlara ön alım hakkı tanımak suretiyle Maliye Bakanlığı -hazine- tarafından satışını öngörüyor zaten kanun. Bir de öyle bir yeniliğimiz var.

Şimdilik açıklamalarımdan ibaret. Arz ederim efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Başka arkadaşlar, söz almak isteyen... Görülmüyor.

Ben de, geneli üzerinde görüşlerimi yüksek Komisyonla paylaşmak istiyorum. Arkadaşlarımızın zımni görüşleri, maddeler okunarak sorun alanlarının tartışılması yönünde. Onun için sorun alanı tartışmasını bu bölümde yapmayacağım, geneli üzerinde...

Değerli arkadaşlar, toprak iki açıdan ele alınabilir: Birincisi, toprağın düzeni esasen var oluş sebebiz. Bu önemli. Toprak düzeni, toprağın fiziği, toprağın kimyası, büyüklüğü, küçüklüğü verimlilik bakımından, çok yetkin şekilde, gıda güvenliği bakımından, açlığı giderme bakımından önemli.

Ben, 8 veya 9 yaşındaydım. 1876'da ecdadım Amasya'nın bir orman köyüne gelmiş ve Abdülhamid belli büyüklükte araziler vermiş muhacirlere. Ben 7 ve 8 yaşındaydım, iyi bilirim, varisler arasındaki bahçe paylaşımından dolayı bize kalan bahçenin metrekaresi 5'i geçmiyordu. Bu bir sorun. Yani toprak düzenini rasyonel noktalara çekemeyenler yalan söylemeyen, ahlaka hiçbir zaman aykırı davranmayanlar topraktan gerekli verimi alamazlar, çünkü toprak anadır, koşulları olursa verir.

İki: Toprağın hukuk düzeni çok önemli. Toprağın hukuk düzeni, bu çok önemli. Burada sadece tarım bilgisi, toprağın düzeni yetmez. Devreye sosyolojik telakkiler girer, kurumun gelişmesi girer vesaire.

Şimdi Veysel Hoca köklere olabildiğince gitmeye çalıştı. Aslında bizim toprak hukukumuz kuruluşta bu yana paradoksal ve çift damarlıdır. Bakın, paradoksal ve çift damarlıdır. Damarın birisi Osmanlı arazi hukukundan, mirî hukuktan, arazi kanunnamesi hukukundan gelişerek geliştirilen bir arazi hukuku ki arazi hukukunun ilk uygulayıcıları Medeni Kanun'un mütercimleri değildi. Medeni Kanun alimleri de değildi. Medeni Kanunu uygularken Osmanlı arazi rejimini aslında ihtilat yoluyla dönüştürüyorlardı. Bu birinci damar.

Bizim toprak hukuku bakımından birinci damarın hukuk felsefesi ve gelenekler bakımından gerekli derinlikte incelendiği düşüncesinde değilim. Burada, evvela, Ebul'ula Mardin'i rahmetle anmak gerekir. Burada, yine, devam eden cumhuriyet dönemi müellifleri var ama ondan evvel, yani arazi hukuku damarı bakımından... Sizlerle paylaşayım kütüphanemden. Arkadaşlar, şu ciddiye bak. Bu, büyük hukukçu Ali Haydar Efendi'nin Arazi Kanunnamesi'nin şerhidir ve Sinan Paşa'ya hediyesidir. Mesela arazi hukuku incelenirken atfı aşağı yukarı görmedim.

Yine, cumhuriyet döneminde unutulmuş bir büyük hukukçu Kuyucaklı Atıf Efendi'nin yine Arazi Kanunname-i Hümayunu Şerhi muhteşem bir mülkiyet hukuku şerhidir, atıf görmemektedir.

Yine bizim Müdevvenat ilk genel müdürü ki bu zat matbaanın icadına kadar olan yerleri ilgili yerlere giderek, yeni harflerin kabulüne olan bölümleri Türk mevzuatını, sözleşmeleri vesaire 50 ciltte kodifiye etti. 10 cildi fihristtir 5 cildi alfabetik fihristtir, 5 cildi tarihsel fihristtir. Bu, Latinlerin "terra incognita" keşfedilmeyen arazi bağlamında Türk hukuk kurumunun mahzeninde beklemektedir. Rahmetli Tahir Çağa, bir yasama çalışması sebebiyle... Ahmet sen eski yazıyı da beliyorsun, ileride bir devlet yetkisi aldığın zaman ne olur bu 50 cildi... Muhteşem bir belgedir. Ben, mesela, avukatlık tarihle ilgili makalede oradan yararlandım. Muhteşem bir belgedir. Benim okul arkadaşım, benden önce, Profesör Mehmet Akif Aydın Hoca, onun kısa, muhtasar bir yayını yaptı. Bu Serkis Karakoç'un -kendisi azınlıktandır, Ermeni'dir- muhteşem bir Arazi Kanunnamesi Şerhi vardır. Mesela bizim arazi hukukunda, tapulama hukukunda, kadastro hukukunda "purnal" geçer, Hakkı Bey, çok uyguladınız. Burada buldum o purnalı. Rumca "bük, çalılık" anlamına geliyor. Cumhuriyet döneminde, meşrutiyet geçişinde Ebul'ula Mardin'e, hemşehrim Bülent Köprülü'ye, çok değerli hocam, hikmetinden beni hiç esirgemeyen Şakir Berki Hocama, onun hayrül halefi olan Fikret Eren'e, onun hayrül halefi olan, şu anda huzurunuzda bulunan Veysel Hocama -birlikte çalıştık- şükran borçluyuz, çünkü kesik bir damardır bu. İlmî iltifata mazhar olmayan ilim ekseninde yürüme şansını da bulamayan değerli kamu görevlilerinin yürüttüğü bir alandır. Bu birinci damar.

İkinci damar medeni hukuk damarı. Medeni hukuku çevirenler Arazi Kanunnamesi'nin yoğun etkisi altındaydılar ve korktular. Veysel Hoca kitabında yazıyor. Bazı maddeleri aktaramadılar. Aslında İsviçre doğruyu yapmış, Eugen Huber doğrusunu yapmış. Araziyi koruyacak bir sistem geliştirmiş. Ama o dönemde aktaramamışlar ve bu iki damarın işte "paradoksal ilişki" dediğimiz, paradoksal, çatışan damar anlamında...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Başkanım, CHP'liler çok şey kaçırdı. Bilselerdi gitmezlerdi.

BAŞKAN - Bunu ben paylaşmak istedim.

Ha, şu anda ne yapıyoruz? Bir: Şu anda doğruyu yapıyoruz. Bir defa, toprağın tabii düzenini verimliliğe aktarmaya odaklanmamış bir mantık arızalıdır. Bakanlığın yaptığı bu.

Hukuk: hukukta rezervlerimiz var tabii. Madde gelecek -arkadaşımız, hocamız falan şey yapıyor- burada bir dengeyi kuracağız.

Aslında tasarımı aslı komisyonunda tartışabilirdik, aylarımızı alırdı; hem sistem tartışması hem kanunun 2005 yılı ve daha öncesi, sonraki değişiklikler, onları hem Tarım Komisyonu görüştüğü için gündeme o nedenle almadım.

Şimdi, aslında, yine, parlamento hukukunun bir reform ihtiyacı bu kanun sebebiyle ortaya çıktı, o şu: Bir konu, özellikle ana damarlar itibarıyla iki ayrı komisyonun görevi içinde ise -ki öyledir hem Adalet Komisyonu hem Tarım Komisyonu toprağın düzeni, toprağın hukuk düzeni- o zaman karma komisyon sistemini tüzüğümüze getirmemiz lazım. Şu anda biz iki, yani amipleşmiş bir müzakere yerine kolektif bir müzakere yöntemiyle daha verimli bir sonuca varır idik.

Nokta tartışmalarını mahalline ve mercisine bırakarak 1'inci maddeyi okutuyorum:

TOPRAK KORUMA VE ARAZİ KULLANIMI KANUNU VE TÜRK MEDENİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI

MADDE 1- 3/7/2005 tarihli ve 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 1- Bu Kanunun amacı; toprağın korunması, geliştirilmesi, tarım arazilerinin sınıflandırılması, asgari tarımsal arazi ve işletme büyüklüklerinin belirlenmesi ve bölünmelerinin önlenmesi, tarımsal arazi ve işletmelerin çevre öncelikli sürdürülebilir kalkınma ilkesine uygun olarak planlı kullanımını sağlayacak usul ve esasları belirlemektir."

BAŞKAN – Evet, Bakanlığın ekleyeceği bir şey var mı? Kuruldan çıkarılması gerektiği...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞARI VEDAT MİRMAHMUTOĞULLARI – Hayır Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Oylamıyoruz zaten ancak görüş bildiriliyor.

Arkadaşlar, görüş bildiren var mı? Bu bir niyet çalışması değil, beyin çalışması.

Teşekkür ediyorum.

MADDE 2- 5403 sayılı Kanunun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 2- Bu Kanun; arazi ve toprak kaynaklarının bilimsel esaslara uygun olarak sınıflandırılması, tarımsal arazi ve işletmelerin asgari büyüklüklerinin belirlenmesi ve bölünmelerinin önlenmesi, arazi kullanım planlarının hazırlanması, koruma ve geliştirme sürecinde toplumsal, ekonomik ve çevresel boyutlarının katılımcı yöntemlerle değerlendirilmesi, amaç dışı ve yanlış kullanımların önlenmesi, korumayı sağlayacak yöntemlerin oluşturulması ile görev, yetki ve sorumluluklara ilişkin usul ve esasları kapsar."

BAŞKAN – Arkadaşlar, müzakere konusu... Yok.

Peki, teşekkür ediyorum.

MADDE 3- 5403 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (h) ve (ı) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı fıkraya aşağıdaki bentler eklenmiştir.

"h) Asgari tarımsal arazi büyüklüğü: Üretim faaliyet ve girdilerinin rasyonel ve ekonomik olarak kullanıldığı takdirde, bir tarımsal arazide elde edilen verimliliğin, söz konusu tarımsal arazinin daha fazla küçülmesi halinde elde edilemeyeceği Bakanlıkça belirlenen en küçük tarımsal parsel büyüklüğünü,

ı) Asgari tarımsal işletme büyüklüğü: Bir tarım işletmesinde üretim faaliyet ve girdilerin rasyonel kullanımına olanak vererek işletmenin ekonomik gelişmesini temin edecek geliri, işletmenin tarımsal yapısının muhafazasını ve sürekliliğini sağlayan, Bakanlıkça bölgelere göre belirlenen en küçük işletme büyüklüğünü,"

"u) Tarımsal işletme: Üretim faktörleri kullanılarak; bitkisel veya hayvansal üretim yapan ya da bu üretilere ilave olarak işleme, depolama, muhafaza ve pazarlamaya yönelik faaliyetlerde bulunan gerçek veya tüzel kişilere ait ekonomik bütünlük arz eden arazileri,

ü) Yan sanai işletme: Bir tarımsal işletmeye ait ürün depolama, koruma, işleme ve pazarlama gibi faaliyetlere yönelik tesisleri,"

BAŞKAN – Şimdi, Değerli Müsteşarım, burada, Bakanlık bir yetkiyi alıyor. Düzenleme mülkiyetle ilgili, bu sınırlamadır, tevcihtir, vesaire. Büyüklüğü, tabii esneklik ve işlerlik bakımından idarenin bu büyüklüğü belirlenmesi doğru. Acaba bağlayıcı kriterler

öngörür müsünüz? Sadece derç ediyorum, şu anda söylemenize gerek yok, ana komisyonda bunu düşünün. Yani bu büyüklüğü belirleyecek bağlayıcı kriterlerin öngörülmesi hem Anayasa'mızın 30'uncu maddesi hem Anayasa'mızın 13'üncü maddesi, hem Anayasa'mızın 44'üncü maddesindeki şeydir, çünkü yasama organı, size, yasayla düzenlenecek bir hususu delege ediyor, devrediyor. Bu devirde kriterli olması, ilerideki anayasal müdahaleler, anayasa yargısı müdahalesi bakımından da hem de bakanlığın objektivitesi bakımından da -her zaman siz müsteşar olmayacaksınız- zorunlu olabilir -evladım bunu da not al- ileride komisyonda düşünesiniz, tamam, ben sadece açıyorum.

Teşekkür ediyorum.

Buyurun.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜR YARDIMCISI SUAT ARSLAN – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Bir dakika Suat Bey, katılanları bir okuyalım kim katıldı bilsin arkadaşlar.

(Komisyona katılan bürokratların ismi okundu)

Buyurun Sayın Genel Müdür Yardımcısı.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜR YARDIMCISI SUAT ARSLAN – Sayın Başkanım, bizim de değerlendirmemiz hukuki olacak. Hukuki ve kanun yapım tekniği açısından bir değerlendirmemiz olacak.

BAŞKAN – Bu maddeyle ilgili değil mi?

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜR YARDIMCISI SUAT ARSLAN – Evet, bu maddeyle ilgili.

Şimdi, 5403 sayılı Kanun'da değişiklik öngörülüyor. 3'üncü maddesi tanımlarla ilgili, burada bir tarım arazisi tanımlanıyor. 5403'ün mevcut hükmünde (d) bendinde tarım arazisi hâlihazırda tarımsal üretim yapılan veya tarımsal üretim yapılmaya uygun hâle dönüştürülebilen araziler. Burada, tarımsal işletmeye baktığımız zaman ise tasarıda getirilen "tarımsal işletme" tanımı...

BAŞKAN – Hangi maddeyi diyorsunuz?

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜR YARDIMCISI SUAT ARSLAN – 3'üncü maddenin (u) bendi. Burada tarımsal işletme bir işletmeden ziyade tarımsal araziye tanımlıyor. Yani tarımsal araziye indirgenmiş durumda. Aslında "tarımsal işletme" tanımı Tarım Kanunu'nda tanımlanmıştır. Tarım Kanunu'ndaki tanımı daha geniştir. Burada, o tanımı müsaade ederseniz okuyabilirim, 3'üncü maddesindeki "tarımsal işletme" tanımı "Üretim faktörlerini kullanarak bitkisel ve/veya hayvansal ve/veya su ürünlerinin üretimi için tarımsal faaliyet yapan veya söz konusu tarımsal faaliyete ilave olarak işleme, depolama, muhafaza ve pazarlamaya yönelik faaliyette bulunan işletme." şeklinde tanımlanmıştır. Yani burada Tarım Kanunu'ndaki tarımsal işletme işletmeyi tanımlıyor. Sadece tarım arazisini değil, tarım arazisi yanında bu işletmenin sahip olduğu diğer varlıkları da tanımlıyor. Dolayısıyla, tasarinın getirdiği tanım sadece tarım arazisini tanımlıyor. Oysa, zaten tarım arazisi kanunda tanımlanmış durumda ve getirilen düzenlemeler, yani tarım arazilerinin bölünmemesine yönelik hükümlerde bir sorun yok. Bu, uygulanabilir, takip edilebilir bir şey. Fakat "tarımsal işletme" dediğiniz zaman, biz arkadaşlarımıza sormuştuk, dedik ki: "Tarımsal işletme nedir? Kayıtlı mı? Sicili var mı? Tarımsal işletmenin unsurları belirli mi? Eğer böyle bir şey varsa, bunu tarımsal işletme olarak, yani Tarım Kanunu'ndaki gibi tanımlanması gerekir ve bölünmemesi de uygulamada sorun oluşturmaz, çünkü kayıtlıdır tarımsal işletme, varlıkları, unsurları belirlidir, sorun olmayabilir. Bunun böyle olmadığı... Yani bir yönetmelikten bahsedildi, Tarım İşletmelerinin Yeterli Tarımsal Varlığa Sahip Olup Olmadığının Tespitine Dair Yönetmelik Medeni Kanun'un hükmüne dayanılarak hazırlanmış. Bu yönetmelik var ama gördüğümüz kadarıyla bizim, tespit ettiğimiz kadarıyla bu tarımsal işletmelerin asgari büyüklükleri belirlenmemiş. Yani "Ben tarımsal işletme sahibiyim veya tarımsal işletmeyi yürütüyorum." diyen kişilerin büyüklükleri belirlenmemiş. Öte yandan, başka bir hükümde de bunun tapuya şerh verileceği belirtilmiş. Yani tarımsal işletme, eğer, bir yerde tescilli değilse, tarımsal işletmenin unsurlarından sayılan tarımsal araziye nasıl bir şerh verilecek, bu belirsizdir. Tapu Kadastrodan gelen arkadaşlar da var, onlar da bir değerlendirme yapacaklardır diye düşünüyorum.

Sonra, bu tanımın hatalı veya sorunlu bir sonucu şöyle olacak: Medeni Kanun'da 659'la 668'inci maddeler tarımsal işletmeyle ilgili. Oradaki düzenleme de, aslında gerçek anlamda bir tarımsal işletmeyle ilgili hükümler. Oysa, o maddeleri kaldırır, bu "tarımsal işletme" tanımına dayalı olarak da yeni hükümler ihdas edersek gerçek anlamda bir tarımsal işletmeyle ilgili olarak hukuk alanında boşluk meydana gelir. Dolayısıyla, biz, Medeni Kanun'daki o hükümlerin kaldırılmasının da doğru olmadığını düşünüyoruz, değerlendiriyoruz.

Şimdilik bu maddeyle ilgili söyleyeceklerimiz bunlar. Her "tarımsal işletme" geçen yerde bu söylediğimiz hususun sorun olarak ortaya çıkacağını düşünüyoruz.

Teşekkür ediyoruz efendim.

BAŞKAN – Kurucu komisyonda tabii bunları dile getireceksiniz.

Tapu Kadastrodan söz almak isteyen var mı bu konuda, Değerli Genel Müdür Yardımcımın görüşünde?

Buyurun geçin, zapta geçsin.

TAPU KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MEVZUAT ARAŞTIRMA ŞUBE MÜDÜRÜ ERGİN DİVARCI – Şimdi, tabii, tarımsal işletme büyüklüğüne ilişkin bizim bir görüşümüz yok. Bunu belirleyecek olan Tarım Bakanlığı. Ancak tapu uygulaması açısından bize bildirimde bulunmaları hâlinde beyanlar sunma ve şerh verme olanağımız her zaman var. O kısma karışmıyoruz. Sadece bize bildiri bakanlığın yapması gerekiyor. O süreç tanımlanmış, bir sorun yok gibi görünüyor bizim açımızdan.

BAŞKAN – Peki, teşekkür.

Erdal Bey, buyurun.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL SUMAYTAOĞLU – Sayın Başkanım, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Oylama yapmayacağımız için, aslında orada tartışacaksınız bunu, her şeye cevap vermek anlamında...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL SUMAYTAOĞLU – Kısa Başkanım...

Şimdi, 5403 sayılı Kanun'un özünde de, biz, ruhunda da bir mantalite değişikliğine gidiyoruz. Şimdi, mevcut 3'üncü maddenin mantalitesi yeter gelirdi tarımsal işletme üzerinden gitmiş, yani geliri esas almış. Oysa, biz, bizim amaçladığımız, hedeflediğimiz ve Medeni Kanun'dan ayrıldığımız nokta gelir değil. Biz, işletme büyüklüklerinin, işletmelerin sahip olduğu arazi bazıyla bir değerlendirmesini ön plana çıkarttık ve bunu biz yapar iken tarımsal işletmeyi tarım arazisi bağlamında, ekseninde çözmeye çalıştık.

Şimdi yönetmelikten bahsedildi, 659 sayılı maddeye istinaden çıkarılan yönetmelikte büyüklük yok ama 2003/20 sayılı bir tebliğ yayınlanmış 30 Haziran 2003 tarihinde. O tebliğde büyüklükler belirlenmiş ve büyüklükler belirlenirken ağırlıklı olarak Türk Medeni Kanunu'nun tanımında, az önce Sayın Genel Müdürümün ifade ettiği işletmenin dışına çıkılarak yine arazi büyüklüğü baz alınarak bir büyüklük yapılmış. Sonra, eşleştirme yapılmış, yani hayvancılık işletmesi ile tarımsal büyüklüğün, arazi bazı büyüklüğün denkleştirmesini yapmaya çalışmışlar. Dolayısıyla, düşünüldüğünün aksine Türk Medeni Kanun'un kendisi de "tarımsal işletme" demekle birlikte özünde arazi büyüklüğünü bir şekilde denkleştirmeyi tebliğe uymak suretiyle yapmış. Özü, arazi büyüklüğüdür, işletmenin sahip olduğu arazinin bölünmemesi anlamında düzenleme yapılması gerekmektedir.

Arz ediyorum.

BAŞKAN – Erdalcığım, bu bir mantalite değişikliği değil, kriter değişikliğidir.

Teşekkür ediyorum.

Buyurun okuyun 4'üncü maddeyi:

MADDE 4- 5403 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin başlığı, "Tarım arazilerinin sınıflandırılması, asgari tarımsal işletme ve arazi büyüklüklerinin belirlenmesi" şeklinde; ikinci ve üçüncü fıkraları ise aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve dördüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

"Asgari tarımsal arazi büyüklüğü, bölge ve yörelerin toplumsal, ekonomik, ekolojik ve teknik özellikleri gözetilerek Bakanlık tarafından belirlenir. Belirlenen asgari büyüklüğe erişmiş tarımsal araziler, bölünemez eşya niteliğini kazanmış olur.

Asgari tarımsal arazi büyüklüğü; mutlak tarım arazileri, marjinal tarım arazileri ve özel ürün arazilerinde 2 hektar, dikili tarım arazilerinde 0,5 hektar, örtü altı tarımı yapılan arazilerde 0,3 hektardan küçük belirlenemez. Bakanlık asgari tarımsal arazi büyüklüklerini günün koşullarına göre arttırabilir. Tarım arazileri Bakanlıkça belirlenen büyüklüklerin altında ifraz edilemez, bölünemez, Hazine taşınmazlarının satış işlemleri hariç olmak üzere pay ve paydaş adedi arttırılmaz. Ancak, tarım dışı kullanım izni verilen alanlar veya çay, fındık, zeytin gibi özel iklim ve toprak ihtiyaçları olan bitkilerin yetiştiği alanlarda arazi özellikleri nedeniyle belirlenen asgari tarımsal arazi büyüklüğünden daha küçük parsellerin oluşması gerekli olduğu takdirde, Bakanlığın uygun görüşü ile daha küçük parseller oluşturulabilir."

BAŞKAN – Aynı kriterler konusu Değerli Müsteşarım, burada da var.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞARI VEDAT MİRMAHMUTOĞULLARI – Evet Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Yani kriterler çok önemli çünkü Bakanlık yarın gereksiz idari davalarla karşı karşıya kalabilir. Kriterleri yönetmeliğe bırakmaz veya kriterleri karar tasarrufuna bırakmaz da daha objektif ve sürekli norm olan kanuna aktarırsanız rahat edersiniz.

Teşekkür ediyorum.

Buyurun.

MADDE 5– 5403 sayılı Kanuna 8 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 8/A ile 8/K maddeleri eklenmiştir.

“Asgari tarımsal işletme büyüklüğü

MADDE 8/A– Tarımsal işletmeler, bölge farklılıkları göz önünde bulundurularak Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle belirlenen asgari tarımsal işletme büyüklüklerin altında ifraz edilemez, bölünemez. Tarımsal işletmenin bu niteliği şerh konulmak üzere Bakanlık tarafından ilgili tapu sicil müdürlüğüne bildirilir.

Mirasa konu tarımsal araziler ile tarımsal işletmelerin devri

MADDE 8/B – Mirasa konu tarımsal

BAŞKAN – Erdal, niye tek maddede böyle düzenlediniz ki? Bizim mevzuata aykırı bu ya!

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU – Efendim, biz Başbakanlığımızla görüştük bu şekilde mutabakata vardık mevzuat hazırlama usul ve esasları yönünden; o yüzden...

BAŞKAN – Anayasa’ımızın 95’inci maddesi bir kararla içtüzük hükmü ihdasını mümkün kılmıyor. Bir defa, madde oylaması bir anayasal gereklilik, Anayasa 148. Burada tek maddeyi oylamayacağımıza göre çerçeve maddede 500 tane maddeyi çıkarırım o zaman. Neyse, buna özellikle işaret eder ve ileride ömrümüz var da Komisyonumuza gelirse işlemden kaldırmam yönündeki yetkiyi de kullanırım.

Teşekkür ediyorum.

Buyurun, devam edin:

Mirasa konu tarımsal araziler ile tarımsal işletmelerin devri

MADDE 8/B– Mirasa konu tarımsal arazi ve işletmelerde mülkiyetin devri esastır,

Mirasçılar arasında anlaşma sağlanması halinde, mülkiyeti devir işlemleri mirasın açılmasından itibaren bir yıl içerisinde tamamlanır. Devir işlemlerinin bir yıl içerisinde tamamlanmaması ve 8/C maddesinin ikinci fıkrasına göre dava açılmaması halinde, bu Kanunun 8/Ç maddesi hükümleri uygulanır.

Devrin yapılacağı mirasçı

MADDE 8/Ç – ...

BAŞKAN – Dur bir dakika, dur!

Hakkı Bey söyleyecek burada, dur ya! Hızlı gidiyorsun ya! Bizim Amasya’dan geçen trenden daha hızlı gidiyorsun kardeşim.

Buyurun.

TÜRKİYE NOTERLER BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ HAKKI DİNÇ – Değerli Başkanım, bu madde hakkında benim çekincem var veyahut endişelerim var.

BAŞKAN – Müsteşarım, not alın, doğru endişeler bunlar.

TÜRKİYE NOTERLER BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ HAKKI DİNÇ – Evet, şimdi, şu önceki “özülenme” kelimesi, bizim Medeni Kanun’da olup da bu Komisyonun tartışma dışında olan açılmamış terekedeki miras payının devri 612, 679, 651 menkul malların özülenmesi, 653; bütün bunlarda bu tabir vardır. Bir defa daha üzerinde durulmasını ben şahsen istirham ediyorum arkadaşlardan.

Bu maddeye gelince; mirasın mirasçılar arasında anlaşma sağlanması hâlinde mülkiyetin devir işlemleri mirasın açılmasından itibaren bir yıl içinde yapılır. Mirasın açılması nedir arkadaşlar? Ölüm anıdır. Ölüm anında miras, tereke açılır, miras açılır.

BAŞKAN – Bak Erdal, dinle bu çok önemli!

TÜRKİYE NOTERLER BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ HAKKI DİNÇ – Şimdi, miras açılınca ne olacak? Bu tarımsal işletmenin biz özülenmesi diyoruz, sizler bunun tahsisi yahut da ne bileyim mülkiyetin devri diye yorumluyorsunuz ama şu var: Bu işin yapılması için mirasçıların terekenin borçlu olup olmadığını, kime borçlu olduklarını, ne kadar borçlu olduklarını bir kere bilmeleri

lazım bu bir yıllık süre içerisinde. Mirasçılar birkaç kişi olabileceği gibi yüzlerce kişi de olabilir. Bu mirasçılar aynı yerde de değil yurdun muhtelif yerlerinde de olur, ülke dışında da olabilir.

Şimdi, bir sorun daha var: Miras bırakan mirasçılardan bir tanesini ıskat etmişse veya mirasçılardan birisi mirastan feragat etmişse, bu ıskat edilen kişinin ıskatı iptali için dava açılmışsa bu bir yıllık süre nasıl uygulanacaktır? Miras bırakanın vasiyeti olup olmadığı... Bu vasiyetnameyi ele geçirme yetmez ki, usulüne göre sulh mahkemesi huzurunda açılacak bu. İptal davaları açılacak. Miras bırakan bu vasiyetnamesiyle paylaşım kuralı da koyabilir. Mesela, bu işletmeyi çok da ehil gördüğü, yetenekli gördüğü, bu işe uygun gördüğü bir mirasçıya da özgüleyebilir, illa başkasına değil.

Şimdi bunlar, bu bir yıllık süre, böyle kesin bir süre koymak bana göre uygun değil, daha makul veya uygulanabilir... Laf olsun diye yazmanın anlamı yok maddeyi; önemli olan, uygulanabilir, çalışabilir bir madde hazırlamak. Bu bir yıl bana biraz uygun gelmedi bunu huzurlarınızda açıklamak istedim. Bir defa daha düşünülmesini arz ediyorum.

Teşekkür ederim.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TETKİK HÂKİMİ HAFİZE YAVUZ – Sayın Başkan, 8/A ile ilgili...

BAŞKAN – Buyurun, isminizi lütfedin değerli hukukçum.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TETKİK HÂKİMİ HAFİZE YAVUZ – 8/A ile ilgili bir şey belirtecektik ama maddenin tamamı okunacak diye bekledik o yüzden kusura bakmayın.

BAŞKAN – Hangisi?

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TETKİK HÂKİMİ HAFİZE YAVUZ – Madde 5 tamamen okunduktan sonra görüş bildirecektik.

BAŞKAN – Fıkrayla ilgili mi?

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TETKİK HÂKİMİ HAFİZE YAVUZ – Evet; o yüzden geriye dönmüş olacağız.

BAŞKAN – Buyurun.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TETKİK HÂKİMİ HAFİZE YAVUZ – Madde 8/A'da "Tarımsal işletmeler, bölge farklılıkları göz önünde bulundurularak Bakanlıkça belirlenir ve belli büyüklüklerin altında ifraz edilemez, bölünemez." hükmü cebri satışlar açısından sakıncalı gibi duruyor. Şöyle ki tarımsal işletme kurgusu tarımsal araziye dayandığı için ve bir çiftçiye ait bütün tarım arazileri tarımsal işletme olarak kabul edildiği için bu tarımsal araziler tarımsal işletme olarak, bir bütün olarak cebri satış yoluyla satılmak istendiğinde bölünemeyeceği sebebiyle bir çiftçinin bir tarım arazisi borcunu ödemeye yeteceği hâlde bütün tarım arazilerinin elden çıkarılması söz konusu olabilecektir. Bu nedenle bu, cebri satışlarda sakıncalı ve mülkiyet hakkını önemli ölçüde sınırlandırıyor.

BAŞKAN – Erdal, bakın bunlara bir çözüm bulduk zannedersiniz. Çözümü test etti. Veysel Hoca burada.

Bir; maddi hukukçular yetmez burada. Burada takip hukukçularından faydalanmak lazım, lojistik destek almak lazım, yarın bir gün sorunlarla karşılaşsınız. Bir defa geçiş süreci, bunlar yeni düzenlemeler. Geçiş süreçli düzenlemeler meteor gibidir, her zaman yere düşmez, başka yıldızlara çarpabilir. Onun için sigorta normları konusunda çalışmayı derinleştirmenin daha faydalı olacağını düşünüyorum. Bu bir işarettir. Benim ikna olmam gibi bir durum yok, bana gelse ben bunu çalışırım. Takip hukukçularını da çağırırım, öbürünü de çağırırım, iki zatı muhteremin müzakeresiyle yetinmem, tetkikatın tetebbuatını kadim lisanı ile tamik ederim. Bunu işaretleriz.

Buyurun efendim.

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – Başkanım, bu iki fıkrayla ilgili kısa bir soru soracağım.

BAŞKAN – Buyurun.

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – Şimdi, burada benim gördüğüm bir eksiklik olarak...

BAŞKAN – Satışta konusunda sana söz vermeme noktasındaki cimriliğime hoşgörünün bir koşulu olarak baktığını biliyorum.

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – Orada sıkıntı yok efendim, yani siz bizim adınıza gereğini söylemiş oldunuz.

BAŞKAN – Sağ olun, sağ olun.

Buyurun.

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – Tarımsal araziler ve tarımsal işletmelerin devriyle ilgili tarımsal araziler ve tarımsal işletmelerin hukuki tanımının ne olduğunu ben burada, mevcut tasarıda göremedim. Yani biraz önce, Hocam da söyledi muhataplık noktasında bunlar nedir? Türk Medeni Kanunu'nda gerçek ve tüzel kişiler var yani tanımlayabilecek, muhatap alacağımız, ticaret hukukunda da işletme noktasında tanımlar var. Bu bunların hiçbirisine girmiyor benim gördüğüm kadarıyla. Dolayısıyla bunu hukuki olarak niteleyip muhatap almak ve bir bütün oluşturmak, bir kişilik yani hukuki anlamda gerçek ya da tüzel kişilik noktasında bir kişilik atfedebilmek mevcut, elimizdeki kanunla mümkün değil, bunun gözden kaçırılmaması lazım.

Biraz önce sayın meslektaşımın söylediği gibi o zaman bir çiftçiye ait bütün tarım arazilerini tarım arazisi olarak ya da işletmeye dâhil arazi olarak değerlendirdiğimizde, şu anda uygulamada düşünemeyeceğimiz büyüklükte sorunlarla karşılaşırız. Mesela, cebri satış onlardan birisi ve devamında taksim, miras, işte, terekenin açılmasıyla birlikte oluşabilecek sorunlar ve devamı. Yani burada, bu kanun tasarısında mutlaka işletmenin ve tarım arazisinin kapsamının ne olduğunun daha net ifadelerle izah edilmesi lazım yani o tanımlar kısmı bunu karşılamıyor.

BAŞKAN – Murat Bey kardeşimiz içinde bulunduğu psikolojik süreçten yeni yeni gündeme gelmeye başladı, çok faydalı müzakerelerde bulunacak.

Çok teşekkür ediyorum.

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – Yok, bir yerde değilim Başkanım.

BAŞKAN – Yo yo başka yerde değilsin canım, gündeme dedim, gündeme gelmek, yoksa buradasın.

Evet, noktayı nazar...

Buyurun.

YARGITAY ÜYESİ İBRAHİM TUFAN ATAMAN – Katkı sağlama adına küçük bir konuya değinmek istiyorum. Bilhassa 5403 sayılı Yasa'nın 8'inci maddesinde belirtilen bölünemez büyüklükler Yargıtayın uygulamalarında artık göz önünde bulunduruluyor. Gayrimenkul satış vaadiyle yapılan satışlar, cebri icrayla yapılan satışlar...

BAŞKAN – Hangi fıkra Hocam, üstadım, değerli üyem?

YARGITAY ÜYESİ İBRAHİM TUFAN ATAMAN – 8'inci maddeyle ilgili bölünemez büyüklükler konusundan bahsediyorum.

BAŞKAN – Anladım, genelde var.

YARGITAY ÜYESİ İBRAHİM TUFAN ATAMAN – Evet efendim, bilhassa ölüme bağlı tasarruflarda bilhassa tescili talep edilen payların bölünemez büyüklüğün altında kalması hâlinde davaların reddi şeklinde verilen hükümleri onuyoruz veya kabulleri de bu noktada bozuyoruz. Bu açıdan olaya baktığımızda bilhassa tasarıda bu bölünemez büyüklüklerin kanun dışında yönetmelikle ve bölge farklılıkları göz önünde bulundurularak değişken bir yapı arz etmesi bilhassa uygulamada bizi çok zor duruma düşürecektir. Nerede, hangi bölgede, ne kadar büyüklükte, sonra kanunla mı, yönetmelikle mi çıkmış? Yönetmelik... Ya bir de zaten anayasa yargısına götürülebilir bu konu. Bilhassa bunun baştan açık ve net bir şekilde, bölgeler de belirlenmek suretiyle tespitinin hem Anayasa'nın mülkiyet hakkını düzenleyen ve koruyan hükümlerine aykırılık teşkil etmeyeceği hem de uygulamada çelişkilere yol açmayacağı açısından önemli. Çünkü biz ilk derece mahkemelerine bilhassa 5403 sayılı Yasa'nın kamu düzenine ilişkin olduğu ve özellikle bölünemez büyüklüklerin mutlaka dikkate alınması gerektiği konusunda artık otomatik bozma yapıyoruz. Önce bu konuyu değerlendirelim diyoruz.

Saygılar sunuyorum Başkanım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teyit edici ve tamamlayıcı bir değerlendirme oldu.

Evet, madde içi diğer maddeyi...

Veysel Bey, buyurun.

PROF. DR. VEYSEL BAŞPINAR – Sayın Başkan, müsaadenizle izin alacaktım.

BAŞKAN – Hocam, yok... Ben bakın size işaret ettim sorun tartışmasını mı yapalım, madde tartışmasını mı?

O zaman öne alayım ben bir maddeyi onu tartışalım. Hocam, öne alayım, bir madde var onu öne alayım. Sen de ol çünkü yani sizin de olmanız lazım.

Şimdi, o zaman bizim İç Tüzük'ümüze göre maddeleri, bazı maddeleri öne almamız mümkün yani sıra düzenini.

MEVLÜT AKGÜN (Karaman) – Sayın Başkanım, şimdi bu hususların kanunla derç edilmesi hususunu daha sonra mı ele alacağız?

BAŞKAN – Değil, değil, biz almıyoruz, biz işaret ediyoruz raporumuzda, Tarım Komisyonu yapacak.

MEVLÜT AKGÜN (Karaman) – Biz görüş bildireceğiz.

BAŞKAN – Tarım Komisyonu yapacak, biz görüş bildireceğiz, bunlara işaret edeceğiz.

Sevgili üyem çok isabetle belirtti; bir defa, özgürlükler yönetmeliklerle, özgürlükler fermanlarla, özgürlükler bakanlık kararlarıyla tahdide uğramaz. Kullanımı da yasal kriterler ama zaruret de var. Olabildiğince yasal kriter, bu önemli.

Kaçıncı maddeyi bu yürürlükten kaldırma?

Şimdi arkadaşlar, bir madde okutuyorum. Esasen bugünkü, hani dedim ya arazinin düzeniyle arazinin tabi olduğu hukuk düzeni bu noktada önemli.

Okutuyorum ve Hocam, ondan sonra izin veriyoruz.

Hocam, bu konuda bilimsel esneklik içerisinde, olması gerekenle olabilecek arasındaki farkı gözeterek, amaç sağlanmak şartıyla seçeneklerde esneklik bekliyorum.

Bak, Müsteşarın egemenlik alanından seni ayırdım beri tarafa Hocam, tamam.

Buyurun.

MADDE 11– 4721 sayılı Kanunun 659 uncu, 660 ıncı, 661 inç, 662 nci, 663 üncü, 664 üncü, 665 inci, 666 nci, 667 nci, ve 668 inci maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN – Evet, bu konuda ne buyrulur Yargıtay tarafından? İki tane, bir kadim başkanımız, bir şu anda müstakbel başkanımız buradalar; buyurun, ne buyururlar efendim?

Şey edelim mi, bir toprak kanunu için arazi şeyi, Medeni Kanunu şerh ve tadil edelim mi, delelim mi, keselim mi? Bizim Erdal öyle diyor; “Ne demek ya yürürlükte olmak niye dursun, tasfiye edelim onu.” diyor. Ne buyurursunuz efendim?

Buyurun.

TÜRKİYE NOTERLER BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ HAKKI DİNÇ – Değerli Başkanım, bu tasarı hakkında genel açıklamalarda bulunduğum sırada ben Medeni Kanun’un 665 ve takip eden 13 maddesi, 668’e kadar olan kısımların taşınmazların, özellikle bu konuyu içerisine alan işletmelerin mirasçılara nasıl paylaşılacağına ilişkin hükümler olduğunu ifade ettim. Ama zaten bizim 4721 sayılı Medeni Kanun’da -743 sayılı Kanun’da yoktu- taşınmazların bölünmesine ilişkin kanun hükümleri saklıdır, özel bir düzenleme yapılabileceğini zaten bu Kanun kabul ediyor. Biz bunu, bu tasarımı kanunlaştırabilir miyiz? Elbet kanunlaştırırız ama bunun da zaten birçoğu, şuraya yazdım bu getirdiğimiz tasarı zaten burada var. Bunun bütünlüğünü bozmayacak şekilde benim gönlüm ayrı bir yasada düzenlemek, Medeni Kanunu muhafaza etmek. Örneklerini de verdim işte, Kira Kanunu’ydu, İş Kanunu’ydu, şuydu. Ters olmaz, yanlış olmaz, daha açıklayıcı, daha sistemli olur. Zaten Medeni Kanun hazırlanırken de bu işin başında öngörülmüş ama benim istihramım arkadaşlardan veyahut da üzerinde hassasiyetle durmanızı istediğim konu bu maddeleri kaldırmayalım, kalsın.

Düşüncem budur, sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sizin efendim? Yani Medeni Kanun aşağı yukarı 10 madde mi, kaç Erdal?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU – 13 madde.

BAŞKAN – 2 madde de şey var, müstakil şekilde değişiyor, evet.

Buyurun.

YARGITAY ÜYESİ İBRAHİM TUFAN ATAMAN – Medeni Kanun’un paylaşmayla ilgili, mirasın paylaşılmasıyla ilgili bölümün içerisinde olması hasebiyle aslında bu bütünlükten çıkarılmamasının çok daha uygun olacağı kanısındayım ama uygulamada 5403 şu an artık uygulayıcılar tarafından genel kabul gördü, dikkate alınıyor, bilhassa 5578 sayılı Yasa’yla yapılan değişiklik sonrasında uygulamaya epey yerleşti. Ama Sayın Üstadımızın belirttiği gibi asıl dayanak maddeleriyle sadeleştirilerek muhafaza edilmesi çerçevede madde şeklinde veya aynen muhafaza edilmek suretiyle, yerinde bırakılması suretiyle, paralel, yani çatışmadan, çelişmeden yerinde kalmasının Medeni Kanunu’ muzun da bu açıdan bir gedik ve eksiklik oluşmaması yönünde, bütünlüğünü korumak adına yararlı olacağı kanısındayım Sayın Başkanım.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Hocam ne buyurlar? Buyurun Hocam, cevap verin, söyleyin ama seçenekli şeyin de olabilirliği veya olamazlığı noktasındaki görüşünüzü de derç etmenizi istiyorum.

Takdir sizin; buyurunuz efendim.

PROF. DR. VEYSEL BAŞPINAR – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ben ilk açıklamalarımda da söyledim, bir değişikliğe ihtiyacımız var bunda bir tereddüdümüz yok ama bu nerede yapılacaktır noktasında... Kanun elimde, İsviçre 620-625 arasını yürürlükten kaldırmış 91 yılındaki kanunla. Oradaki 96 maddelik kanunun 92'nci maddesiyle bu kısımları yürürlükten kaldırmış atmış ve geniş bir düzenleme yapmış. Bizim başka konularda da yaptığımız eleştiriler burada da gündeme gelecekti, duplikasyona yol açacağız. Diyeceksiniz ki, şöyle bir şey olmaz mı? “Özel kanun genel kanunu bertaraf eder, olur biter bu iş.” diyeceksiniz hukuk kuralı gereğince. Ancak orada da başka bir sıkıntımız olacak; yürürlükte iki tane kanun olacak. Hangi kanun nerede uygulanacak bu sefer de o ortaya çıkacaktır, o sorun ortaya çıkacak. Bunu nasıl aşacağız?

BAŞKAN – Aşacağız.

PROF. DR. VEYSEL BAŞPINAR – Bunu aşarsak gerisi kolay ama...

BAŞKAN – Tamam Hocam, aşacağız. Benim yasama tecrübem ve norm koyma ustalığım onu aşacak inşallah.

PROF. DR. VEYSEL BAŞPINAR – Peki o zaman şöyle söyleyeyim: Sırf Medeni Kanunu bütünlük arz ettiği için değiştirmeyelim o da doğru, ancak Medeni Kanun'un 21 maddesinin de değiştiğini siz de biliyorsunuz.

BAŞKAN – Başkalarının emsali misal olmaz Hocam, Adalet Komisyonu bu.

PROF. DR. VEYSEL BAŞPINAR – Peki o zaman 50 madde Dernekler Kanunu'ndan alıp içeri koyarken oluyor, sonra da birdenbire uygulama dışı kalabiliyor.

BAŞKAN – Yüksek Komisyonun takdiri var Hocam.

PROF. DR. VEYSEL BAŞPINAR – Ona bir şey diyemem, o benim görevim değil.

BAŞKAN – Evet değerli arkadaşlar, iki dakika bir ara vereyim ben, acil bir telefon var, hemen geleceğim ya da devam edin siz ama dinlemek isterim veya devam edin.

(Oturum Başkanlığına Sözcü Yılmaz Tunç geçti)

BAŞKAN – Buyurun.

TARIM BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ SUAT ARSLAN – Tasarının tarımsal arazilere ilişkin hükümlerinde aşağı yukarı hiçbir sorun yok. Zaten Medeni Kanun'un 656'ncı maddesinde “Taşınmazların bölünmesine ilişkin özel kanun hükümleri saklıdır.” deniliyor, böyle bir kanun çıkarılabilir.

Burada fark edilmeyen bir şey var tarımsal işletme. “Tarımsal işletmenin bölünmemesi” denildiği zaman bu belirsiz, tasarıda belirsiz. Tanımdan tutun diğer maddelerine kadar tarımsal işletmenin ne olduğu şu anda belli değil, kaydı yok. Tarımsal işletmelerin bölünmemesine ilişkin hükümlerde sorun olduğunu söylemeye çalışıyoruz.

Şimdi, tanımda eğer tarımsal işletme tarım arazisi ise zaten tarım arazisinin bölünmemesine ilişkin hükümler var. O zaman şunu demek lazım: Yani “Bir çiftçinin sahip olduğu tarımsal araziler birden fazla parsel ise bile, birden fazla olsa bile bölünemez, ee kendisi de satamaz belirli bir büyüklüğün altında olanlar” demek lazım. Bu tarımsal işletme kavramı yanılıyor, çünkü tarımsal işletme yanlış tanımlanıyor. Tarımsal işletme tarım arazisi sadece tarım arazisi değildir. Buradaki bu soruna dikkat çekmek istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Başka söz isteyen var mı? Herhâlde yok.

Başkanımız sizi dinlemek istiyordu ama diğer kalanlardan devam edelim.

Buyurun.

Devrin yapılacağı mirasçı

MADDE 8/C– Mirasçılar, miras bırakanın ölümünden sonra terekede bulunan tarımsal arazi ve işletmenin mülkiyeti hakkında;

a) Bir mirasçıya veya asgari işletme büyüklüklerini karşılaması durumunda birden fazla mirasçıya devrini,

b) 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 373 üncü ve devamı maddelerine göre kuracakları aile malları ortaklığına veya kazanç paylı aile malları ortaklığına devrini,

c) Mirasçılarının tamamının miras payı oranında hissedarı oldukları ...

(Oturum Başkanlığına Başkan Ahmet İyimaya geçti.)

BAŞKAN – Ben yeniden okumanızı isteyeceğim baştan.

Başkanım, durduracaktın, ben konuşacağım, hızlı gitmek yok.

Neyse, yeniden okuruz.

Evet, değerli arkadaşlar...

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – 11’le ilgili söyleyecekleriniz var mı?

BAŞKAN – 11 işte, onu konuşacağım değerli arkadaşlar.

Veysel Hocam, Türk hukukunun en fakir olduğu, çölleşme veya çöl sendromu yaşadığı alanlardan birisi normların geçiş rejimi ve yürürlük düzenidir. Rubier var Fransız, 1939 yılında bu alanda yazdığı ki dev eserdir bu konuda... Tekin Akıllıoğlu oraya çok atıf yapar, 943 sayfa. Çok önemli bu, çok önemli. İsviçre’de de çok çok önemli tezler var vesair ama bizim bir tane tez yok, birkaç tane makale var.

Şimdi, onlara girmeyeceğim. Bir defa, yasama geleneğimizde Hoca da, Erdal da işaret etti; bir, bu düzenlemenin doğruluğu noktasında kuşku yok, hepimizin görüşü çünkü toprağın düzenine aykırı davrananlar toprağın gadirliğine uğrarlar, bir şey edemezsiniz. Bir şeyde 6 metrekare, 8 metrekare milyonlarca metrekarelik alan kaybediyorsunuz, o doğru.

Şimdi, bizim yasama geleneğimizde temel kanundan ayrılmaları... Hem özel bölüm açarak temel kanunda düzenleme, her ikisi var, mukayeseli hukukta da var hem de ayrı bir düzenleme. Örnekler de verildi, gayrimenkul, kiralara 6570 sayılı Kanun, vesaire.

Yine bizim sistemimizde özel kanun hükümlerini mahfuz tutan temel kanun referansları var, hâlen var. 665’inci madde galiba değil mi? Yani özel kanun hükümleri uygulanır. Bizim şu anda değiştirdiğimiz yasanın yani 5403 sayılı Yasa’nın 8’inci maddesi de yasal analogiye yer veriyor yani “Burada hükümlerin bulunmaması hâlinde Medeni Kanun hükümleri uygulanır.” diyor. Bunlar bilinen sistemler.

Peki, Medeni Kanun’u şu tasarıda olduğu gibi ilga etmemiz hâlinde veya ilga etmememiz hâlindeki sakıncalar ve faydalar ne?

Bir; şu andaki düzenleme, ne kadar sürekli norm desek diyelim bir uygulama ve geçiş süreci var. Onu ne yasama organı ne yürütme organı tüm semptomlarıyla öngöremez. O öngörememenin getirdiği sonuçlar da bu düzenlemeyle çözülemez, olası boşluklarda yedek norm olarak devreye girebilir.

İki; sözcüğü -Anayasa Mahkemesinin kararını okudum, temel haklar düzeni bakımından 44’üncü maddeye dayalı değerlendirmeleri var.- Anayasa Mahkemesinin kararları 153’üncü maddesi anlamında iptal edilen kanunun yürürlükten kalkacağıyla sınırlı; yoksa kabul veya ret kararlarının gerekçeleri ne Anayasa Mahkemesini norm denetiminde bağlar ne de yasama organını bağlar. Sözcüğü, olası, milyonda 1 dahi olsa bu kanun düzeninin iptal edilmesi hâlinde ilga ettiğiniz Medeni Kanun hükümlerinin geriye dönmesi mümkün değil, çünkü bu kanun yürürlüğe girdiği an o kanun yürürlükten kalkar; bu risk önemli.

Üç; temel kanun İsviçre öyle yapmış, Türkiye böyle yapmış. Benim içtihadıma göre temel kanun gerçekten temel kanunsa saygındır, saygıdeğerdır ve korunmalıdır, ilkeselse öyledir, temel kanunlar odur. Ama bir ihtiyaç da var, klasik medeni hukukun hükümlerini uyguladığınız zaman arazi parçalanmasını, füzyonu önleyemiyoruz. O zaman ne? O zaman Sevgili Hocam, çifte yürürlük, tek uygulanamazlık. Çifte yürürlük, tek uygulanamazlık, bu teori aslında Hirsch tarafından belli bir makalesinde işlenmiş, Karayalçın tarafından atıf görmüş ve fakat normların yürürlüğü bakımından bu desteklenmemiş, geliştirilmemiş bir değerlendirmedir. Adalet Komisyonu, bilhassa çok sevdiğiniz Medeni Kanun’un 6’ncı maddesine göre müddei iddiasını ispat zorundadır. Bu 6’ncı madde ile Hukuk Muhakemeleri Usulü Kanunu’nun ispat hükümlerinin çatışması sebebiyle usul hocaları “Bu kanunu ilga edeceğiz.” dediler, Hakkı Bey buradaydı. Yok kardeşim, çifte yürürlük diyeceğiz, uygulama şey yapacağım. Ama o daha şeydi, daha riskli ama bu daha kolay çözüm. Nedir? Çözüm şu: Hocam ikisi yürürlükte olacak, birisinde uygulanmazlık yasağı öngöreceksiniz, bu mümkün, çok önemli bu ama yasama tekniğinde bu kullanılmıyor, çok önemli. Hem hukuk kültürünüzü hem olası riskleri önleyorsunuz hem de amaçladığınız reforma erişmiş oluyorsunuz, bu çok önemli. Nasıl olur? Bunu geliştirebilirsiniz, ben Komisyon raporunda yazacağım, arkadaşlar yüksek izinlerinizle, diyeceğim ki: Bu, Hakkı Bey’in dediği gibi özel kanun, genel kanun. “Ama ikisi de özel hüküm, olmaz.” diyecek Erdoğan, “Sonraki kanun, önceki kanun olmaz.” diyecek. Onun için norm, Anayasa’nın 87’nci ve Anayasa’nın 7’nci maddesindeki yasama egemenliğini hukukun, hukuk uygarlığının sistematiği içerisinde kullanmak. Ne oluyor? Bu kanunun düzenlediği hususlarda -hangi hususu düzenliyorsa, 8’inci madde, (C)maddesi, (D) maddesi, (B) maddesi- diğer kanunların -şunu da diyebilirsiniz- özellikle Medeni

Kanun'un şu şu maddelerinin aksine hükümleri uygulanmaz. "Argumentum a contrario" suyla artık Medeni Kanun'u bloke ediyoruz, yürürlükte ama uygulamada değil, mümkündür bu. Çünkü, bakın, bu konuda Erdoğan Teziç'in "Anayasa Hukuku Bakımından Kanun" diye muhteşem bir doktora tezi var ve Türk öğretisi, normun uygulanma ve yürürlüğün askıya alınması ve etkileşimi konusunda çok zayıf ama yine de az buçuk kaynaklar var. Bu, benim özel olarak ağırlık verdiğim -Komisyon Başkanlığında- bir düzenleme. Ben, bu maddenin -yüksek izninizle- yine son sözü Komisyon söyleyecek ama tarih şahittir, belgeye geçmiştir, amacınıza ulaşıyorsunuz, bu kanunun düzenlediği hususlarda, diğer kanunların aksine hükümler uygulanmaz, bitti. Bu, Komisyon, özellikle arkadaşlarımla vücut dilleriyle, bakışlarıyla beyinsel derinliği görünüşten, manzaradan keşfettiğim, algılarımla yüksek Komisyonun bu konuda ısrarlı olduğunu düşünüyorum, doğru mu?

Peki, çok teşekkür ediyorum.

Veysel Hocam, dinlediğiniz için ve sizin kulaklarınızı işgal ettiğim için mazeretlerimi kabul edin.

PROF. DR. VEYSEL BAŞPINAR – Estağfurullah.

BAŞKAN – Şimdi koşabilirsiniz Hocam.

PROF. DR. VEYSEL BAŞPINAR – Çok teşekkürler, herkese iyi akşamlar diliyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Tamam Hocam, sağ olun Hocam.

Şimdi, bizim kaldığımız maddeden devam...

TARIMSAL KALKINMA VAKFI BAŞKANI YAŞAR DOSTBİL - 8'le ilgili aşağıya geçmeden bir konuda fikrimi arz etmek istiyorum.

BAŞKAN – 8'le ilgili, hangi 8 Hocam?

TARIMSAL KALKINMA VAKFI BAŞKANI YAŞAR DOSTBİL – 8/A , 8/A'da yönetmelikle ilgili.

BAŞKAN – Peki, bölüm ne?

İşte, biz müzakerede geriye dönmüyoruz ama neyse. Şimdi, tarımcılar ilk defa Adalet Komisyonuna geldiği için hoş görüyorum, yoksa bitti. "Tükenen haklar diriltilmez." deniyor hukukta.

Evet, buyurun efendim.

TARIMSAL KALKINMA VAKFI BAŞKANI YAŞAR DOSTBİL – Sayın Başkanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, bürokratlarımız; bu, 8/A maddesinde çok konuşulan bir konu vardır. Bu 8/A maddesinde, özellikle, bu yönetmelikle belirlenecek olan kıstasların kanun tasarisına konulması veya kanunla konulması konusu epey tartışıldı. Bu konuda, tabii, böyle kanunla konulması güzel bir şey de ancak kanunla konulduğu takdirde de bu belirleme, büyüklüklerin belirlenmesi o zaman kısıtlanmış olur. Bunun behemehâl yönetmelikte kalması gerekir, şundan dolayı: Bir kere bu belirlemeleri, büyüklükleri belirlerken bir sulu arazi oluşuna, kuru arazi oluşuna, sahip edilmiş oluşuna, iklimine vesairesine... Mesela, bir arazi düşünün ki orası daha önce kuru tarım arazisiydi, daha sonra oraya efendim su geldi, ıslah edildi ve çok kıymetli bir arazi hâline geldi. İşte, o zaman, o büyüklüğün değişmesi gerekir. Büyüklüğü kanuna koyduğumuz takdirde de o büyüklüğü değiştiremeyiz, bu sefer yeniden kanunla değiştirmemiz lazım. Onun için, mutlaka, burada konulan "yönetmelikle belirlenir" ifadesi hakikaten doğru ve o şekil de kalması gerekir diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Yüksek Komisyon, mantıki doğruluğu değil, anayasal doğruluğu aramaktadır. Sevgili kardeşimizin ifade ettiği gibi, yasada büyüklüğün yer alması elbette ki gerekmez özellikle de gerekmez ama kriterlerinin gerekmesi Komisyonun arzulaması değil, Anayasa'mızın 13'üncü maddesinin ve 35'inci maddesinin "imperative" gereğidir.

Buyurun, okuyun diğer şeyleri:

"Devrin yapılacağı mirasçı

MADDE 8/C- Mirasçılar, miras bırakanın ölümünden sonra terekede bulunan tarımsal arazi ve işletmenin mülkiyeti hakkında;

a) Bir mirasçıya veya asgari işletme büyüklüklerini karşılaması durumunda birden fazla mirasçıya devrini,

b) 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 373'üncü ve devamı maddelerine göre kuracakları aile malları ortaklığına veya kazanç paylı aile malları ortaklığına devrini,

c) Mirasçılarının tamamının miras payı oranında hissedarı oldukları 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kuracakları bir şirkete devrini,

ç) Mülkiyetin üçüncü kişilere devrini, kararlaştırabilirler.

Mirasçılar arasında anlaşma sağlanmadığı takdirde, mirasçılardan her biri yetkili sulh hukuk mahkemesi nezdinde dava açabilir. Bu durumda sulh hukuk hakimi tarımsal arazi veya işletmenin mülkiyetinin;

a) Kişisel yetenek ve durumları göz önünde tutulmak suretiyle tespit edilen ehil mirasçıya tarımsal gelir değeri üzerinden devrine, birden çok ehil mirasçının bulunması halinde, öncelikle asgari geçimini bu işletmeden sağlayan mirasçıya, bunun bulunmaması halinde bu mirasçılar arasından en yüksek bedeli teklif eden mirasçıya devrine, ehil mirasçı olmaması halinde, mirasçılar arasından en yüksek bedeli teklif eden mirasçıya devrine karar verir.

b) Birden fazla ehil mirasçı olması ve bu mirasçıların miras dışı tarımsal işletmelere sahip olması durumunda, bu mirasçıların mevcut işletmelerini asgari işletme büyüklüğüne ulaştırmak veya bu işletmelerin ekonomik olarak işletilmesine katkı sağlamak amacıyla, hakim işletme arazilerini asgari işletme büyüklüğü aranmaksızın bu mirasçılara devrine karar verebilir.

c) Mirasa konu tarımsal işletmenin kendisine devrini talep eden mirasçı bulunmadığı takdirde, hakim satışına karar verir. Bu suretle yapılacak satış sonucu elde edilen gelir, mirasçılara payları oranında paylaşılır.

Tarımsal işletme birden çok asgari tarımsal işletme büyüklüğüne bölünebiliyorsa, sulh hukuk hakimi bunlardan her birinin mülkiyeti, yukarıda belirtilen hükümler çerçevesinde mirasçılara ayrı ayrı devredilebilir.

Ehil mirasçıya ait nitelikler Bakanlık tarafından yönetmelikle belirlenir. Tarımsal işletme mülkiyetinin mirasçılardan birine devredilmesinden itibaren yirmi yıl içerisinde bu işletmeye ait arazilerden tamamının veya bir kısmının tarım dışı kullanım nedeniyle değerinde artış meydana gelmesi durumunda; devir tarihindeki arazinin parasal değeri tarım dışı kullanım izni verilen tarihe göre yeniden hesaplanır. Bulunan değer ile arazinin yeni değeri arasındaki fark diğer mirasçılara payları oranında arazinin mülkiyetini devir alan mirasçı tarafından ödenir.”

BAŞKAN – Evet, konuşmak, bir söz almak isteyen yok herhâlde.

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – Burada bir şeyi uyarmak lazım, yanlış olmasın.

BAŞKAN – Buyurun Murat' çığım.

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – Şimdi, en son fıkrada bu “...birine devredilmesinden itibaren yirmi yıl içerisinde...” diye bir süre öngörülüyor. Bence, yirmi yıllık süre çok uzunca bir süre yani mülkiyetle ilgili bir tasarrufu yirmi yıl süreyle aslında kısıtlamış oluyorsunuz yani dolaylı olarak bir kısıtlama söz konusu oluyor. Yani, bence, buradan kastedilen, bu tarım arazisi dışına çıkması kısmen ya da tamamen ani değer kazanması öngörülen bir durum. Yirmi yıl bence çok uzun bir süre, bunun değerlendirilmesi gerekir. Yani, yirmi yıl süreyle, tarım arazisi vasfında meydana gelecek herhangi bir değişiklikle hızlı değer artışının olması, düzenlenmiş olması, bence yerinde bir düzenleme değil. Yirmi yıl çok uzun bir süre, yirmi yıl süreyle onu muhafaza edemez.

BAŞKAN – Buyurun Erdal Bey, bir şey mi söyleyeceksiniz?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU – Sayın Başkanım, şimdi, diğer fıkraların hiçbirine cevap vermedik, aslında cevap verebilirdik ancak sonunda cevap vermeyi tercih ediyoruz.

Bu fıkra ile ilgili olarak, bu fıkranın konulmasını Adalet Bakanlığımız talep etti. Eğer, bu açıklamayı Adalet Bakanlığımızdan dinleyebilirsek, biz ısrarcı değiliz yani bu onların gerekli olduğunu düşündüğü bir fıkra idi, bu fıkra çıka da bilir.

Arz ederim.

BAŞKAN – Buyurun, Suatçığım buyurun.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ SUAT ARSLAN – Sayın Başkanım, biz bir şey olarak bunu ileri sürdük, bu şekilde konsun demedik aslında. Hani, tarımsal arazilerin tamamının mirasçılardan birisine devri öngörülüyor, bir de mecburiyet var; mirasçıların tarımsal araziler üzerinde tasarruf edemeyecekleri mülkiyeti diğer mirasçıya geçecek. Diyelim ki altı ay sonra, bir yıl sonra oldu ki imar uygulaması oldu, o tarımsal arazinin değerinde aşırı bir değerlenme meydana geldi. Şimdi, diğer mirasçılar mağdur olacak bu değer artışından. Hâlbuki, onlar, bu arazinin değerini tarımsal arazi olarak hesaplayıp diğer mirasçıya devretmişlerdi. Siz, bu tarımsal arazilerin -yani Tarım Bakanlığı olarak- tarım dışı kullanılmasını engelleyebilir misiniz? Eğer, engellerseniz sorun yok ama engelleyemezseniz artış meydana gelirse bunu önleyecek bir çözüm getirmek lazım dedik. Bu eklenmiş ama bu zaten çözmez çünkü ben taşınmazı aldıktan sonra tarımsal arazileri iki gün sonra satarım, diğer mirasçıların zaten hakkı şey olmaz. Bu, bizim söylediğimize de hizmet etmiyor zaten diye düşünüyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Erdal Bey, Değerli Müsteşarım, burada değer transferlerinin, varisler arasında değer transferlerini söz konusu hâllerde iki tane açmazınız var. Bir, “gerçek değer” demeniz lazım, bu çok önemli çünkü satım değeri olabilir, tedavül değeri olabilir; bir o.

İki: Hüküm veya intikal yani işlem tarihine, eğer davaysa hüküm tarihine, eğer bir işlemse işlem tarihine en yakın değer demeniz lazım. Çünkü, arada geçen sürenin değerlerde meydana getirdiği erozyon gerçek bir hak kaybına yol açar.

Buyurun, Değerli Hâkimim.

YARGITAY ÜYESİ İBRAHİM TUFAN ATAMAN – Saygılar sunuyorum efendim.

Bu bölümde kendisiyle çelişen, bir kısım böyle kulak tırmalayıcı hususları ben arz etmek istiyorum: Öncelikle, eğer, bir ehil mirasçıya tarım arazilerini veriyorsak onun burayı tarım dışı amaçla kullanmaması lazım. Eğer, mesela mücavir alan kapsamı içerisine alınması ve imara açılması gibi sebeplerle eğer bu tarım arazisi olması niteliğini yitirdiyse, orada mesela bir toprak reformu gibi belli bir süre konulabilir. Yani, belli bir süre bunu elden çıkarmama, tarım dışı amaçla kullanmama ve ondan sonra bu süreyi doldurduktan sonra ancak bu tür imkânlardan yararlanabilmesi öngörülebilir. Çünkü, mesela, önümüze bir dava gelse, yirmi yıl sonra buranın tarım dışı bir amaçla kullanıldığını iddia eden diğer ehil olmayan mirasçılar aradaki değer artışını isteyecek olsa ne bunu bir mahkeme çözebilir, ne biz değerlendirebiliriz yani.

Bir de şu var: Tarım arazisi olma niteliğini yitirme şeyini biz zaten idareye veriyoruz. İdare dese ki “Burası tarım arazisi değildir.” bitti. Yani, şimdi, idare burayı tarım arazisi olma niteliğinden çıkaracağı için kendisi, böyle kendi içiyle çelişiyor gibi bir görüntü arz ediyor Sayın Başkanım.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Not edildi Müsteşar tarafından.

Kurucu Komisyon da temenni ediyorum ki farkına varılır ve düzeltici işlemlerde bulunulur.

Buyurun:

“İhbar yükümlülüğü ve mahkeme tarafından devir yapılması

MADDE 8/Ç - Tarımsal işletme mülkiyetinin 8/B maddesinde belirtilen sürede devredilmediğinin, kamu kurum veya kuruluşları ile finans kurumları tarafından öğrenilmesi halinde, durum, bu kurum veya kuruluşlar tarafından derhâl bakanlığa bildirilir. Bakanlık bu kanun hükümlerinin uygulanması için mirasçılara üç aylık süre verir. Verilen süre sonunda devir olmaması halinde, bakanlık resen veya bildirim üzerine bu yerlerin istemde bulunan ehil mirasçıya, ehil mirasçı olmaması durumunda en fazla teklifi veren istekli mirasçıya devri, aksi hâlde 3' üncü kişilere satılması için ilgili sulh hukuk mahkemesine dava açabilir.

Sulh hukuk mahkemeleri nezdinde mirasçılar veya bakanlıkça bu kanun kapsamında açılacak davalar her türlü resim ve harçtan muafdir.”

BAŞKAN – Benzeri bir hüküm mevcut kanunda vardı Erdal Bey, bu ne ya?

Yani, Hakkı Bey, sizi dinlemek istiyorum, buyurun.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU – Sayın Başkanım, uygun görürseniz, şimdi konu bütünlüğü bozuluyor, ben (A), (B), (C)'ye de cevap vererek bu maddeye de cevap vereyim.

BAŞKAN – Yok, yok, bu madde önemli.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU – Şöyle, buna da cevap vereceğim de biz susunca...

BAŞKAN – Ya cevap vermeniz önemli değil, ikna etmek...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU – Not alacağımız hususlar mutlaka vardır, değerli katkılarda bulunan hazıruna teşekkür ediyoruz. Ancak, katılmadığımız ve açıklamalarımız da var, eksik kalıyor, o yüzden ben baştan bir alayım, buna da cevap vereyim Sayın Başkan. Uygun görüyorsanız, yoksa sadece bu madde.

BAŞKAN – Evet, buyurun Hakkı Bey.

TÜRKİYE NOTERLER BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ HAKKI DİNÇ – Değerli Başkan, burada, miras hukukundaki uyuşmazlıkların kökü çok derindedir Değerli Başkan. Küçük bir alacak verecektir ama 2 kardeş arasında ama bunun kökü çok derindir. Bizim ülkemizde özellikle taşınmazlar üzerindeki uyuşmazlıklar, artık bunun niteliğini açıklamaya gerek görmüyorum Komisyonunda.

Şimdi, tarafların yıllarca çözemediği bir konuya, biz bir yıllık süre, artı üç aylık süre vereceğiz, bu süreleri nasıl vereceğiz, mirasçılara nasıl tebliğ edeceğiz? Bu kolay iş değil, bunu kâğıt üzerinde burada yazmak kolay ama kendinizi düşünün, 8-10 tane kardeş olduğunuzu, o kardeşlerden birinin ölüp de üveyi, özleri olduğunu düşünün, bir de bu işin içerisine devletin girmesi hâlinde iş iyice karışık hâle gelecektir. Bazı yasalarda belki de vardır ama tamamen uygulama dışıdır. Devleti özellikle bu işe bulaştırmanın ben hiçbir zaman doğru olmayacağını düşünüyorum. Zaten, çekişmeli, çok kavgalı olan bir işin içine bir de devlet girdi mi bu işin içinden hiç çıkılmaz.

Benim arz etmek istediğim bu.

BAŞKAN – Evet, buyurun, bu nokta-i nazarı Erdalcığım bir dinleyelim, ben de merak ettim ya bunu, atlamışım incelemede hayret.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU – Öncekilere açıklama...

BAŞKAN – Üstadım, öncekileri aşağı yukarı şey ettik, sonra biz... Ya sorunumuza şey yapın yani biz enformatik bir ihtiyaç içerisinde değiliz, gerekçeyi öğrenelim.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU – Sayın Başkanım, biz, bu kanunun işlemini, çalışmasını istiyoruz. (Ç) maddesi olmasaydı ne olacak? Bir yıllık süre öngörülürdü, bir yıllık süre içerisinde mirasçılar kanunun emrettiği hükmün gereğini yerine getirmedi, müeyyidesi ne olacak? Müeyyidesi yok. O zaman bu kanunu boşa çıkarıyoruz. Bir şekilde devletin... Yani, biz öyle düşündük. Benzer uygulamalardan da örnek vereceğim Sayın Başkanım. Devlet, bir şekilde, kanunun uygulanmasını da takip etmek zorunda, bunu biri yapacak. Bunu ya ben yaparım ya da yüce Medisin...

BAŞKAN – Hocam, 3'üncü kişiye nasıl satıyorsun?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU – Arz edeceğim efendim.

BAŞKAN – 3'üncü kişiye mal satılır mı ya?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU – Efendim, ben satmıyorum, mahkeme satıyor onu, şartları var.

BAŞKAN – Olur mu efendim ya, ben nasıl izin verebilirim? Yani, yasama organı olarak ben malımı terk ederim, devrederim, işletmem -Anayasa 48- nasıl satabilirsin benim mülkiyetimi, ya ben ona nasıl onay verebilirim?

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – Bu, kamulaştırmanın değişik bir türü gibi görünüyor.

BAŞKAN – Yok, kamulaştırma da değil ya, kamulaştırmada bedeli verir, tamam.

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – O bambaşka bir şey.

BAŞKAN – Benim arazimi 3'üncü kişiye satıyor.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – El atma yani başka hiçbir şey değil.

BAŞKAN – Ya bu mümkün değil ya!

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU – Sayın Başkanım, uygun görürseniz mevcut meri İmar Kanunu'nun 16'ncı maddesinde, okumak isterim.

BAŞKAN – Ya bırakın efendim İmar Kanunu'nu!

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU – Efendim, aynı düzenleme orada var.

BAŞKAN – Ya muhakkak var, imarda ortak alan var bilmem ne. Burada benim mülkiyet hakkımı... İmar Kanunu başka, o İmar Kanunu başka.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU – Efendim, İmar Kanunu'nda taraf olmayan, malik olmayan kişiye yani idareye dava açma yetkisi tanınmış, İmar Kanunu'nda...

BAŞKAN – Ya dava açma yetkisi demiyorum üstadım. Kendileri veya başkası, ben satabilirim, izale işüyu yaparım, onun dışında benim arazimi devlet gelip 3'üncü kişiye... Benim tapum ya işletmiyorum kardeşim, işletmiyorum arkadaşım terk hakkım var ya. Ya efendim, olur mu ya, mülkiyet hakkı ya, malik değiştiriyorsun.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Böyle bir şeye müdahil olamazsınız.

BAŞKAN – Bakın, şu, Anayasa Mahkemesinde hiçbir şekilde geçemez, ben size söyleyeyim.

Buyurun, anlatın.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU – Sayın Başkanım, açıklama şansı verdiğiniz için teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, İmar Kanunu olmasın, 3083 sayılı tarım arazileriyle ilgili, toplulaştırma ile ilgili Kanun'umuz var, daha sert, daha katı uygulamaları var. Biz, tarım topraklarını, tarımsal arazi ve işletmeleri korumak için, mülkiyet hakkına kısıtlama getiriyoruz, miras hakkına da kısıtlama getiriyoruz, getirmiyoruz demiyoruz.

BAŞKAN – Hocam, tamam o.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU – Bu konu, esasen hani “Anayasa’ dan geçmez.” denildiği için söylüyorum...

BAŞKAN – 44’ üncü maddeyi diyorsunuz.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU – Esasen, elimizde 2012 tarihli bu konunun da tartışıldığı bir mahkeme, Anayasa Mahkemesi kararı var.

BAŞKAN – Biliyorum onu kardeşim, okudum ya.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU – Şimdi, o kararda 13’ üncü maddede, 35’ inci maddede tartışılmış, 44’ üncü maddeye üstünlük tanınmış. “Tarımsal toprakları, tarım arazilerini korumak için, devlet kısıtlamaya gidebilir.” denmiş. Bu nedenle, biz, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmeyeceğini düşünmüyoruz.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN – Sevgili Hocam, değerli kardeşim, problemi şey etmeyelim yani problemi Anayasa Mahkememizin dava konusu olan sorunuyla bu sorun farklı.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU – 5403 efendim.

BAŞKAN – Burada, tamam, şey var, araziyi toplulaştırabilirsin, Anayasa’ ya da koyuyoruz zaten onu, Sevgili Müsteşarım şu an toplulaştırmayı koyuyoruz.

Şimdi, senin tarif ettiğin bir tarımsal işletme var, onu koruma altına alıyorsun, büyüklüğünü ortaya koyuyorsun. Tamam büyüklük var, şerh ediliyor, tescil ediliyor. Adamlar anlamıyor, işletmiyor da, tamam, kendi iradeleri, anlamıyorlar. Sen geliyorsun kardeşim “Ben, bunu 3’ üncü kişiye satıyorum.” bu mülkiyet hakkının şeyidir yani bu.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Resmen müdahale.

BAŞKAN – Yasa yoluyla sebepsiz bir aktarımdır. Kaybet, işletmiyorum kardeşim.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU – Efendim, öyle bir şeyi demesine izin vermemek istiyoruz, amaç o. İşlemek zorunda, efendim.

BAŞKAN – Peki, o zaman soruyorum, o zaman Erdal, bir dakika, madem bu kamu düzeni, bu bir kamu düzeniyse niye siz alacağınız yetkiyi ihtiyari yapıyorsunuz “İsterse açar.” diyorsun? “Açabilir” diyorsun aç o zaman, “Açar” de, görev yap. Sen isteyene açacaksın, istemeyene açmayacaksın, “Açar” de. Hem kamu düzeni diyorsun hem kendi normunla kamu düzenini geçertiyorsun.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU – Düzeltiriz efendim onu.

BAŞKAN – Yok, yok. Sen bu notu da koyuver şeye de Komisyon tartışsın.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Sayın Başkanım, bu aynı zamanda mirasçılık vesilesiyle intikal eden mallarla ilgili izale işüyu dava açma hakkını da ortadan kaldırıyor çünkü kanun böyle.

BAŞKAN – Yahu, o kendi mücadeleleri, Hakkı Bey işaret etti, iradi mücadeleleri verebilirler ama ben varis olmayan bir kişiye benim dedemden kalan şeyleri...

Buyurun, değerli üyem.

YARGITAY ÜYESİ İBRAHİM TUFAN ATAMAN – Ortaklığın giderilmesi davaları da bu yıl bizim dairemize alındı.

Ben, öncelikle, zannediyorum çalışmalarda ilham kaynağı olarak bu toprak reformu yasa düzenlemeleri alınmış galiba. Orada da bir kamu düzeni var, kamu düzeni gereği verilen arazilerin başka 3’ üncü...

BAŞKAN – Dağıtılan tamam Hocam, dağıtılanın hakkaniyeti var, devlet dağıttı. Bu başka, kazanmış babam ya.

YARGITAY ÜYESİ İBRAHİM TUFAN ATAMAN – Burada, özel mülkiyete konu olan, kamu tarafından tahsis edilmiş olan bir taşınmaz, intikal konusunda zorlamaya çalışıyoruz ama sıkboğaz da etmek lazım yani olduğu yere kadar götürülmesi lazım. Bilhassa, ortaklığın giderilmesi davalarında da biz yine 5403'ü şu an dikkate alıyoruz. Şu an bölünebilecek nitelikte olmayan, daha doğrusu bölünme kriterlerini artık bundan sonra 5403'e göre belirliyoruz. O kriterlerin altına düştüğünde, bölünemeyeceğinden dolayı, satılmak suretiyle ortaklığın giderilmesine karar veriliyor, bu da ekonomik açıdan vatandaşların zararına ve kaybına yol açıyor. Bu noktada, mülkiyet hakkına olan müdahalenin biraz daha sınırlı kalmasının daha yararlı olacağı düşüncesindeyim.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Hocam, Toynbee: "Reformun en büyük noksanlığı, zaafı şahin virüslerdir." der, şahin virüs, bu çok aşırı bir hüküm.

Değerli Müsteşarım, tabii, toprak güvenliği şeyi tamam, gıda güvenliği tamam da, yani burada diyelim ki 500 dönümlük bir yer, işletemiyorlar, satmıyor, aynen toplulaştırma hükümlerine kıyasen de buraya uygulayıp "Biz satalım." diyorsunuz, öyle mi Müsteşarım, öyle mi düşünülüyor? Tam sosyalist devlet, sosyal devlet değil ya.

Buyurun.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞARI VEDAT MİRMAHMUTOĞULLARI – Sayın Başkanım, burada zikredilen değerli görüşlerin hepsini alıyoruz; bu, bir.

BAŞKAN – Sağ olun.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞARI VEDAT MİRMAHMUTOĞULLARI – İki: Değerli heyetin dikkatini çekmek istediğim konu, dört elle sarılan Medeni Kanun'un Türk tarımını ne noktaya getirdiğini görüyoruz, hep beraber görüyoruz.

BAŞKAN – Doğru, ona katılıyoruz.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞARI VEDAT MİRMAHMUTOĞULLARI – Yılda 16,8 milyar TL kaybına neden olan, bu savunulan kanunun ülkeyi getirdiği hâli görüyoruz.

BAŞKAN – Yok, yok, kanunu demiyorum Hocam, mülkiyet hakkı Medeni Kanun değil.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞARI VEDAT MİRMAHMUTOĞULLARI – Yok, yok onu demiyorum.

BAŞKAN – O tabii, yok onu savunmuyoruz Hocam, onda amaçlarımız bir ama taraflar istemiyor.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞARI VEDAT MİRMAHMUTOĞULLARI – Tabii, tabii, ona bir şey demiyorum, onu not aldık zaten, o sizin deminki gündeme getirdiğiniz konuyu not aldık da.

BAŞKAN – Tamam, teşekkür. Ya onda aynıyız üstadım, toprak 3 kat versin, 5 kat versin.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞARI VEDAT MİRMAHMUTOĞULLARI – Esas şuna dikkat çekmek istiyorum: Keşke bu savunular, eskiden bu Medeni Kanun'un bu tahribatını yapmadan, bu tahribata neden olmadan buna müdahale ediyor olsalardı.

BAŞKAN – Oldu Hocam, peki, tamam Müsteşarım.

Buyurun.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ HAFİZE YAVUZ – Sayın Başkanım, burada, mahkemelere dava açılmasıyla ilgili, bakanlığın dava açmasıyla ilgili asıl problem mahkemelerin dava yükünün artması değil, yargılama hukukuna uymayan bir sistemin getirilmesi. Burada bakanlığın dava açmakta hukuki yararı yoktur. Bizim HMK sistemimize göre, dava açmakta hukuki yararı olanlar dava açabilir ve HMK'nın 24'üncü maddesine göre, hâkim iki taraftan birinin talebi olmaksızın kararı veremez. Yine, hiç kimse dava açmaya zorlanamaz belli bir konuda. Bu, bizim, yargılama hukukumuzda ezelden beri hâkim olan bir ilkedir.

BAŞKAN – Yargılama hukukumuzun ezeli tarafı yok Hocam ya daha, 1926'da.

Evet.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ HAFİZE YAVUZ – Ayrıca, yine dava açılmasıyla ilgili İmar Kanunu'nda düzenleme olsa bile muhtemelen onun uygulaması yoktur. Kaldı ki öyle bir düzenleme varsa orada belki Bakanlığın duruma göre yararının olduğu düşünülebilir ama eğer o yanlış bir örneğe o yanlış örneğe binaen ikinci bir yanlış yapmamak gerekir.

Ayrıca, Bakanlığın dava açması hukuken mümkün olsa bile, bu dava sürecinin madde ile düzenlenmesi gerekir. Harçtan muaf olacağına ilişkin düzenleme yapılmış ancak yargılama giderleri kimden alınacak, Bakanlık taraf olduğunda hangi sıfatla bu davayı

takip edecek ya da Bakanlık davayı açtı taraflar takip etmediğinde Bakanlık nereye kadar takip edecek, mahkeme en sonunda satış kararı verdiğinde satış işlemlerini kimler takip edecek? Bunlar yani "Sulh hâkimi karar verir." demekle sulh hâkimi karar veremez. Bu yargılama sürecinin düzenlenmesi gerekir ama öncelikle Bakanlığın hukuki yararı bulunmadığından zaten bunun mümkün olmaması gerekir.

BAŞKAN – Evet, bir şey diyecek misin Erdal Bey?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU – Efendim, izin verirsiniz bir şey diyeceğim, bir hüküm okuyacağım, yorumsuz, bir daha da söz alamayacağım bu konuyla ilgili.

BAŞKAN – Yok, al, olur mu öyle şey, yok öyle.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU – Yorumsuz. Bu kanun hükümlerine göre... Meri İmar Kanunu'nun 16'ncı maddesinin bir fıkrasını okuyorum... Bunun için geçerli olan hakkın bakanlığınıza verilmesini istiyorum, İmar Kanunu benim kanunumdan daha üstün ve özel olamaz, daha değerli de değil, takdir makamın.

Okuyorum: "Bu kanun hükümlerine göre şuyulandırılan gayrimenkullerin sahipleri ilgili idarenin tebliği tarihinden itibaren altı ay içinde aralarında anlaşamadıkları veya şuyunun izalesi için, mahkemeye müracaat edilmediği takdirde ilgili idare hissedarmış gibi, şuyunun izalesi davası açabilir."

Ben eşitlik istiyorum, bir şey istemiyorum.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN – Evet, değerli Erdal kardeşim, Komisyonumuzun çok yetkin üyeleri; yasama organını yasa oluştururken bağlayan tek ilke vardır: Anayasa. Diğer kanunların emsal hükümleri, mahkemeleri bağlar ama yasama organını bağlamaz ancak yasama organı ondan faydalanır. Bir; atif konusu hatta örnekleri artırılacak durumlar, istisnai durumlardır. Burada, işletme sahiplerinin, varislerin, taraf olabilecekleri ve iradeyi konsensüse dönüştüremeyecekleri her durumda, bakanlık dava yetkisini almaktadır. Bu yetki, gerek istisnai hukuk bakımından gerekse yargılama hukuku felsefesi bakımından bir mutasyondur, bir gen değişimidir, bir gen bozumudur.

İki: Ben, bu kanunun yani Bakanlığa dava yetkisini veren kanunun yürürlüğe girmesi hâlinde çıkmamasını, gerçekleşmemesini umduğum bir kehanetimi sizlerle paylaşmak istiyorum: Bu kanunu, yasama organı iki sene içerisinde ilga etmek zorunda kalır, istisnai hâllerde, devlet tabii kamu düzenine münhasır istisnai hâllerde. Şu var: Terk hakkı var. Tamam, kamu düzeni; el koy, kamulaştır, toplulaştır, vesaire... Tamam, bunlar, rızai işlemler yap ama benim istemediğim bir iradeyle -o kamu düzenine de aykırı olabilir- benim istemediğim bir adama ihale yoluyla benim gayrimenkulümü satacaksın. Bu, benim mantaliteme yani az buçuk... Çok hafif de bir mantaliteye sahip değilim, ömrümü hukukla harcadım. Yani, kanunların istisnai hükümlerinden bir Mülkiyet hakkının sona ermesini, yürütme organının davasının kaderine bırakmayı haklar rejimi bakımında da doğru bulmuyorum. Hukuki menfaat şey edilebilir, Erdal'ın dediği gibi, farazi hukuki menfaatler vardır -kamu düzeni- ama olay eğer yaygınsa orada Bakanlık bir özel kişi gibi sanki elinde çanta mahkemelerde avukatlık yapan bir özne gibi bir konuma indirgenmiş olur ki, ben devlet mehabeti bakımından da uygun bulmuyorum.

Buyurun İbrahim Bey.

YARGITAY ÜYÜSİ İBRAHİM TUFAN ATAMAN – Saygılar sunuyorum Başkanım.

Hakime Hanıma özellikle teşekkür ediyorum, ben de buraya notlarımı almıştım ancak çok sık söz aldığımız için unuttum.

Bu, bizde aktif dava ehliyeti olarak çok sık bozma sebebi olmaktadır. Özellikle Tarım Bakanlığının bu konularda aktif dava ehliyetine sahip olabilmesi için bu davalardan olumlu veya olumsuz şekilde etkilenen taraf konumunda olması lazım. Kamu düzeni veya kamu yararı tek başına aktif dava ehliyeti açısından yeterli değildir ki...

BAŞKAN – Yok, değil Hocam. Kanun derse oluyor işte.

YARGITAY ÜYÜSİ İBRAHİM TUFAN ATAMAN – Hukuk yargılamasında tarafların sevk ve idaresindedir. Mesela, harçlar, yargılama giderleri gibi konular da ileride çok sorunlara yol açabilir. Ayrıca, Bakanlık için de bu çok külfetli bir şey olur. Mesela, hazinenin taraf olduğu davalarda mal müdürlüklerinin takip ettiği davalar Maliye Bakanlığını epey yormaktadır, kendileri için de bu külfet teşkil edebilir.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum, sağ olun İbrahim Bey.

Evet, not aldınız artık, dua edin bu kanun benim komisyonuma asıl kanun olarak gelmedi, en az bir ay uğraşdım taa baştan beri ama hedef doğru, kanunun hedefi doğru ama bazen ağızına, gözüne falan böyle vuruyor.

Diğer mirasçılarının paylarının ödenmesi

MADDE 8/D- Sulh hukuk hakimi, mülkiyetin devrini uygun bulunduğu mirasçıya, diğer mirasçılarının miras paylarının bedelini mahkeme vizesine depo etmek üzere altı aya kadar süre verir. Mirasçı tarafından talep edilmesi halinde altı aylık ek süre verilebilir. Belirlenen süreler içerisinde bedelin depo edilmemesi ve devir hususunda istekli başka mirasçı bulunmaması durumunda sulh hukuk hakimi, tarımsal arazinin veya tarımsal işletmenin, açık artırmayla satılmasına karar verir.

Kendisine tarımsal işletmenin mülkiyeti devredilen mirasçılardan, diğer mirasçılarının paylarının karşılığını öz kaynakları ile ödeyemeyen durumda olanların bu ödemeleri gerçekleştirmek için bankalardan kullanacakları kredilere Bakanlığın ilgili yıl bütçesine bu amaçla konulacak ödenekten karşılanmak üzere faiz desteği verilebilir. Verilecek kredi miktarı diğer mirasçılarının payları karşılığı tutarın toplamından fazla olamaz. Bu fıkra uyarınca verilecek kredilere ve yapılacak faiz desteğine ilişkin usul ve esaslar Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanın ve Bakanlığın müşterek teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir.

BAŞKAN - Aynı arazıları bu da taşıyor.

Buyurun.

İSMAİL KAŞDEMİR (Çanakkale) – Başkanım, buradaki ikinci defa altı aylık ek süreyi vermek muhik sebebe bağlamak ... İkinci defa altı aylık ek süre veriyoruz ya burada, bir defa altı aylık süre verdik, talep etmesi hâlinde, burada bir muhik sebep ortaya koysak daha doğru olmaz mı sürenin kötüye kullanılmasını engellemek adına?

BAŞKAN – Anladım.

Uzamay gerekli görürse haklı sebep diyor, doğru söylüyor arkadaşımız. Olabilir, işleyebilirler onu.

Ama yukarıdaki arızalar aynen burada da var.

Müsteşarım, bir de burada bedelin yatırılmasıyla ödemenin geç yapılması arasında... Bakın, bunlar çok önemli, ayn var, olduğu gibi duruyor, altın gibi duruyor ama bedel, mübarek, benim altın gibi şeyimi enflasyondan dolayı eritiyorsunuz. O değer realizasyonu ile ilgili normlar üretmeniz lazım.

Hakkı Bey, buyurun.

TÜRKİYE NOTERLER BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ HAKKI DİNÇ – Değerli Başkanım, bu noktayı biraz açıklamak istiyorum.

Öncelikle Sayın Müsteşarım ve arkadaşlarına, bizim burada konuşurken bir şeyi ispat edecek durumumuz yoktur, konuşurken amacını aşan sözler sarf etmiş olabiliriz, bağışlamanızı rica ederim. Sırf aydınlatılabilir miyiz endişesiyle bunları konuşuyorum. Başından vurgulamak istiyorum.

Dedik ki: “Bedeli mahkemeye depo edilir.”

Arkadaşlar, en aşağı 20 dönüm bunun en aşağısı. Taşınmazlar bugün çok kıymetli. Bugün hanginiz bunun bedelini depo edebilirsiniz. Vele ki, depo ettik. Bizdeki depo etme hukukumuzda yalnız ve yalnız bir yerde vardır, şufada vardır, başka yerde yoktur, izalei şuyuda yoktur. Açırsınız davayı, yıllarca devam eder. Biz bunu depo ettik ama sonuna kadar bu param kalacak mı? Ne olacak bu para? Yani diyoruz krediyle... Siz bankalardan hele bir kredi almaya bakın bakalım, altı ay, bir altı ay daha... Altı ay değil burada beş sene geçse gene alamazsınız bunu. Yani bu yasa hazırlanırken “Biz olsak ne yapardık?” öyle düşüneceksiniz. Taşınmazın, hissedarın payını değil tamamını depo edeceğiz biz burada. Bu mümkün mü?

BAŞKAN – Doğru.

TÜRKİYE NOTERLER BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ HAKKI DİNÇ – Hanginiz bu kadar parayı bir anda mahkeme vizesine depo edebilirsiniz? Bu riski alabilir misiniz? Alamayacağınıza göre, bu hissedara caydırıcı bir unsur olur ve hiç kimse bu işe yanaşmaz.

Bunu takdirlerinize arz ediyorum.

Erdal Bey, arkadaşımızın bir noktaları var, birlikte, cevap verirsiniz, aynı konuda.

Buyurun üstadım.

YARGITAY 14. HUKUK DAİRESİ HAKİMİ ALAATTİN BÜK – Ben 14. Hukuk Dairesi hâkimiyim.

BAŞKAN – Niye paylaşmadınız? Muhtelif daireleri dinlerdik İbrahim Bey.

YARGITAY 14. HUKUK DAİRESİ ALAATTİN BÜK – Başkanım, bu çalışmayı birlikte yaptık daha önce bakanlık görüşü...

BAŞKAN – Neyse...

Başkanımız aynı daireye vermiş, adil davranmamış, farklı daire olsa...

YARGITAY ÜYÜŞİ İBRAHİM TUFAN ATAMAN – Sayın Başkanım, Yargıtay bu tasarı üzerinde bir komisyon oluşturdu, biz de âcizane komisyon başkanlığı yapmıştık. Arkadaşlarımız ve diğer 8 ve 1. daireden gelen arkadaşlarla birlikte.

BAŞKAN – Tamam, teşekkürler.

Buyurun değerli hâkimim.

ALAATTİN BÜK – Başkanım, buradaki depo kararı, Hakkı Bey, Sayın Başkanımız, depo edilmesi paranın belli miktar atıl kalması, aynı zamanda da çok yüksek miktarlarda olduğu için de bir müddet kişiyi zora sokacağını belirtiyor ama ilk bizim elimize gelen taslakta “Karardan sonra altı ay içinde ödenir.” şeklindeydi. Bu da tabii, kişinin ödememesi durumunda nasıl bir tedbir alınacaktı? O husus üzerinde tartışıldı, depo etmenin daha güvenli olacağı düşünüldü. Tabii, depo edilmesi durumunda paranın korozyona uğraması sıkıntısı var. Tabii, bunlar şu anda mahkemelerce aşıyor yani bankalara, vadeli hesaplara yatırılarak hal edilebiliyor.

Benim belirtmek istediğim konu buydu.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Erdal Bey, buyurun.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU - Aslında, benim söyleyeceğimi sayın meslektaşım ifade etti. Bu, Adalet Bakanlığının talebi üzerine konulmuş bir hükümdür.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN – Bakın arkadaşlar, Adalet Bakanlığı onu istedi, Ahmet İyimaya bunu istedi, Tarım Bakanlığı bunu istedi... Bakın, temel hak ve özgürlükler rejiminde hakların kullanılmasını imkânsız kılacak veya zorlaştıracak kısıtlar da kabul edilemez.

1 trilyonluk tarım arazisi. Öldü... 1 trilyonluk tarım arazisi, bedeli de diyelim 250 milyon, depo edilir. İşler hüküm koyacağız arkadaşlar. Farklı bu. Belki ben yabancıyım. Nereden bulacaksınız arkadaşım? Burada mülkiyet hakkı benim felaketim oluyor. Ölümle meydana gelen ve helal olan miras benim felaketime yol açıyor, başkasını zenginleştirecek. Nereden depo edeceğim? Yani Yılmaz Bey bulabilir, Murat Bey bulabilir, Hakkı Bey bulabilir, Erdal Bey bulabilir, ben zaten bulurum da bulamayanlar ne olacak? Bu çok önemli arkadaşlar. Bakın arkadaşlar, retorik yapmıyoruz, hukuk normu üretiyoruz. Nereden bulacaksınız arkadaş ya? Yani bu depo düzeninin çok iyi şey yapması lazım. Mesela depo çok önemli, bunlar, bilmiyorum ama ben bir halüsinasyon olarak görüyorum bu gibi formülleri, hayali formüller, ayağı yere basacak sevgili 14. hukuk dairesi üyem. Onu uygun gördük, bunu uygun gördük. Hayatın gerçeği ne yapacak? O zaman, izaleişüyü mecbur hâle getirin, o zaman da dava açma hakkı... Ama yazık yani benim mülkiyet hakkım bana geçemiyor.

Müsteşarım, herhâlde not aldınız.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ HAFİZE YAVUZ – Sayın Başkanım, bu maddenin görüşe gelen hâli şöyleydi: 8/Ç maddesi olarak öngörülmüştü. 8/Ç maddesinin birinci fıkrasında mülkiyeti kendisine devredilen mirasçı diğer mirasçıların miras payının bedelini sulh hâkiminin kararından itibaren altı ay içerisinde öder, ödemediği takdirde karar kendiliğinden ortadan kalkar.

O durumda da fiilî bir imkânsızlık vardı. Mahkeme kararını verdiği dosyayı kapatır, ondan sonra ödenip ödenmediğini takip etmez artık. Bunun takibini kim yapacak? Nasıl yapılacak? Şartlı kararı veriyordu orada bir de -tam hatırlayamıyorum şu anda- bu ödeme süresi içerisinde yapılmadığı takdirde karar kendiliğinden ortadan kalkar, mülkiyet devredilen mirasçıya geçmez...

BAŞKAN – İÇ mekanizma çok önemli. Mülkiyet felakete dönüşüyor ya.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ HAFİZE YAVUZ – Başkanım, şöyle: “Kararda devir işleminin yapılmasının diğer mirasçıların paylarının bedelinin mülkiyeti devralan tarafından ödenmesi şartına bağlı olduğu açıkça belirtilir.”

Şarta bağlı hüküm tesis edilemez diye o hususta eleştirmiştik. Bu ödeme süresi içerisinde yapılmadığı takdirde karar kendiliğinden ortadan kalkar, mülkiyet devredilen mirasçıya geçmez, adına tapuda tescil yapılmaz.

Şimdi, mahkeme kararı verecek ve şartlı karar verecek. Onun dışında, hâkimin dosyayı takip etmesi gerekecek. Karar verdi, taraflar ödeme yaptı mı yapmadı mı? Taraflar ödeme yapmazsa bu sefer tapuya tescil yapılmayacak ya da tescil işlemi iptal edilecek. Bu ayrı bir dava demek ve karışıklığa sebep olacak bir hüküm.

En sonunda, biz Yargıtaya da görüş sorduk. Onların önerileriyle biz böyle bir teklifte bulduk ancak dediğiniz son derece haklı, evet, gerçeklere uymuyor ve Hakkı Bey'in de dediği gibi, mirasçılarını eğer gerçekten istekli mirasçı varsa bile caydıracak bir hüküm gibi duruyor.

BAŞKAN – Bu kanun melekler gibi ya. Melekler yere pek az iniyorlar, çok şey. Şeysiz ama şey olabilir, hayırlısı... Uçuyor, havada uçuyor.

Hayırlısı ama bu çok enteresan Değerli Müsteşarım. Bunu genişleteceğinizi zannediyorum artık.

Arkadaşlar, Erdal, formül şu da olabilir: Bilhassa deponun imkânsızlığı, zorluğu açık. Depo verildi, depolandı. Depolanan değer ile o değerlerin malike, hak sahibine ulaşması arasındaki tarihin getirdiği erozyonu da koruyacak bir yan norm üretmeniz lazım.

Buyurun üstadım.

YARGITAY ÜYÜSİ İBRAHİM TUFAN ATAMAN – Başkanım, dairemizde depo kararı verilmesi gereken üç tür dava var: Şufa davaları, yüklenici işi ve geçit hakkı davaları.

BAŞKAN – Burada da olur.

YARGITAY ÜYÜSİ İBRAHİM TUFAN ATAMAN – Şöyle ki: İlamların infazının kabil olması gerekiyor. Şimdi, depo edilmeden verilen bir kararda ilamın infazı kabil olamayabiliyor. O açıdan değerli dostunuz, eski Başkanımız İzzet Karataş Bey'in dairemizdeki yerleşik uygulamalara sağladığı katkıyla özellikle bu tür davalarda depo edilmeden verilen kararların ilamının infazının mümkün olmadığı yönünde dairemiz görüşü ağırlık kazanmış durumda. Depo edilmezse infazı mümkün olmuyor. Bundan sonra yeni davalara sebebiyet vermiş oluyoruz. Şu an Yargıtay...

BAŞKAN – Depo edilmezse ne oluyor o zaman? Erdal, depo edilmedi diyelim üçüncü kişiye mi satıyorsunuz? Erdalcığım, üçüncü kişiye mi satıyorsun depo edilmezse? Depo işlemedi.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU – Efendim, sistem yeniden çalışacak.

BAŞKAN – Ne demek o?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU – Başka mirasçı var mıydı yok muydu?

BAŞKAN – Onları bitirdin, depo var, depo edilmedi. Ne yapacaksınız? Yani dava açıp satacak mısınız üçüncü kişiye? Yasaya göre üstadım.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU – Yasaya göre efendim, diğer miras arasında ehil mirasçı var ise...

BAŞKAN – Geçti o.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU – Geçti o, satışını isteyeceğiz.

BAŞKAN – Peki.

Çok iyi ya, ne kadar güzel!

Müsteşarım, kusura bakmayın, aslında sizin dinlenmeniz lazımdı, Erdal'la biz şey ederdik, sizi yormayalım çünkü bizim Adalet Komisyonunun müzakere tarzı muhtemelen Tarım Komisyonuyla kabili telif olmayabilir, böyle analitik olunca...

Bütün zarafet içeriğinde bunları ifade ediyoruz, onun için kusurumuza bakmayın.

Taşınırların devri

MADDE 8/E- Tarımsal işletme mülkiyeti kendisine devredilen kişi, bunlar için zorunlu olan araç, gereç ve hayvanların mülkiyetinin gerçek değerleri üzerinden kendisine devredilmesini isteyebilir.

8/C maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi hükmü gereğince mirasçılar arasında şirket kurulması halinde tarımsal işletme için gerekli olan taşınırlar da şirket mal varlığına dahil edilir.

BAŞKAN – Bir şey yok burada, tamam.

Yani şu madde müzakeresi Medeni Kanun hükümlerinin yürürlükten kaldırılmaması yönünde çünkü Anayasa Mahkemesi iptal ederse meydana gelen boşluk yönünden Adalet Komisyonu Tarım Bakanlığına büyük bir hizmet vermiş olacak.

Ölüme bağlı tasarruf ile düzenleme

MADDE 8/F- Tarımsal işletme mülkiyetinin kendisine devredilmesini isteyen ve buna ehil tek mirasçı olduğu anlaşılan mirasçının bu konudaki istem hakkı, ölüme bağlı tasarrufla ortadan kaldırılamaz. Mirastan çıkarma, mirastan yoksunluk ve mirastan feragat halleri saklıdır.

Birden çok mirasçıda devir koşullarının bulunması halinde, kendisine devir yapılacak mirasçı ölüme bağlı tasarrufla belirlenebilir. Belirlenen bu mirasçıya itiraz edilmesi durumunda, ehil mirasçı sulh hukuk hakimi tarafından belirlenir.

BAŞKAN – Aynı şey.

İşletme yönetiminin tedbiren verilmesi

MADDE 8/G- Ayırt etme gücüne sahip olmayan küçük mirasçı bulunması halinde hakim tarımsal işletmenin yönetimini dava sonuçlanana kadar ehil gördüğü mirasçılardan birine veya üçüncü bir kişiye tedbiren verebilir. Bu takdirde, elde edilen tarımsal gelir, işletme masrafları düşüldükten sonra mirasçılar arasında payları oranında dağıtılır.

BAŞKAN – Bunu eskiden beri tapulama mevzuatında uyguluyor muydunuz tedbiren şeyi? Nasıl yapıyordunuz Hakkı Bey?

TÜRKİYE NOTERLER BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ HAKKI DİNÇ - Medeni Kanun'un mevcut 663' üncü maddesinin motamot karşılığı.

Denkleştirme

MADDE 8/G- Kendisine tarımsal işletme mülkiyeti devredilen mirasçının, devir sebebiyle diğer mirasçılara payları karşılığı ödemesi gereken bedel ile miras bırakanın borcu dolayısıyla daha önce işletme üzerinde kurulmuş bulunan rehin konusu alacaklar birbiriyle denkleştirilir. Bakiye bir tutar kalırsa diğer mirasçılara payları oranında ödenir.

BAŞKAN – Terim doğru mu Hakkı Bey? “Denkleştirme” diyorsunuz değil mi buna?

TÜRKİYE NOTERLER BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ HAKKI DİNÇ - Evet efendim.

Yan sınaî işletme

MADDE 8/H- Tarımsal işletmeye sıkı şekilde bağlı bir yan sınaî işletme bulunur ise yan sınaî işletme ile tarımsal işletmenin mülkiyeti bir bütün olarak istemde bulunan ve ehil görülen mirasçıya gerçek değeri üzerinden devredilir.

Mirasçılardan birinin itiraz etmesi veya birden çok mirasçının kendisine devir istemesi halinde sulh hukuk hakimi her iki işletmenin ekonomik gelir ve bütünlüğünü sürdürme imkânını ve mirasçılarının kişisel durumlarını gözönünde bulundurarak yan sınaî işletmenin birlikte veya ayrı olarak devrine ya da satışına karar verir.

8/C maddesinin birinci fıkrası (c) bendi gereğince mirasçılar arasında şirket kurulması halinde tarımsal işletmeye sıkı şekilde bağlı olan yan sınaî işletme de şirketin mal varlığına dahil edilir.

BAŞKAN – Devam...

İstisnalar ve muafiyetler

MADDE 8/1- 8/C maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi gereğince kurulacak şirketlerin tescil işlemi tamamlanıncaya kadar yapılacak işlemler harçlardan, bu işlemlerle ilgili düzenlenecek kağıtlar damga vergisinden müstesnadır.

Türk Ticaret Kanununda yer alan şirket kurulmasına ilişkin sermaye ve diğer özel şartlar, 8/C maddesinin birinci fıkrası (c) bendi gereğince kurulacak şirketler için aranmaz.

İşletmeye ait tarım arazilerinin mülkiyetinin devri konusunda anlaşmaları durumunda mirasçılar, bu taşınmazların devri ile ilgili yapılacak işlemlere ilişkin harçlar ile bu işlemlerle ilgili düzenlenecek kağıtlara ilişkin damga vergisinden muafittir.

BAŞKAN – Maliyenin görüşünü aldınız mı Erdalciğim?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU – Birlikte hazırladık efendim.

BAŞKAN – Tamam.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TETKİK HÂKİMİ HAFİZE YAVUZ - Sayın Başkanım, bununla ilgili...

BAŞKAN – Şey diyor efendim, bu kanunun temel özelliği var, burada da aranmaz diyor. Bir defa, bakın, 9' uncu maddedeki sistemi şey etmiyor “Aranmaz.” diyor, şey ediyor. Yani kanunu koruyarak, öbür kanunu askıda bırakarak burada uygulanmaz diyebiliyor. Yani bizim formülümüzü Erdal' ın metni de teyit ediyor.

Buyurun hâkimim.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TETKİK HÂKİMİ HAFİZE YAVUZ - Burada Türk Ticaret Kanunu kapsamında mirasçılardan ticaret şirketi kurabilecekleri öngörülüyor kanunun gelen kurgusunda ancak bu maddeyle “Türk Ticaret Kanunu' nda yer alan şirket kurulmasına ilişkin sermaye ve diğer özel şartlar aranmaz.” diyor. Diğer özel şartlar kapsamının olduğu belli değil. Ayrıca, Ticaret Kanunu' na göre bir şirket kurulması öngörülüyorsa eğer burada sermaye belki anlaşılabilir ama diğer özel şartlar kapsamı geniş, onun belki belirlenmesi gerekir, hem Ticaret Kanunu kapsamında bir şirket kurmayı öngörüp de hem de Ticaret Kanunu' nda öngörülen şartlara tabi tutmak kendi içinde çelişkili ve üçüncü bir müessese yaratılmış oluyor burada. Ne şirket, ne ticari işletme, ne tarım arazisi, ayrı bir şey yani. Evet, kendine özgü bir yapı oluşturuluyor. Burada üstelik de Ticaret Kanunu kapsamında bir şey öngörülüyorsa bunun başı ve sonuyla birlikte değerlendirilmesi gerekir ve ticaret hukukunda uzman kişilerden de faydalanılması gerekir diye düşünüyorum çünkü bu şirketler sonunda iflasa tabi olabilecek, bütün mal varlıklarıyla birlikte tasfiye edilebilecek, kurulmasını kolaylaştırıp da sonucunu insanların öngörememesi sosyal anlamda sıkıntılar yaratabilir.

Bunun ticaret hocalarıyla iyi müzakere edilmesi gerekir diye düşünüyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Erdal, ne diyorsun?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU – Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi ticaret ana bilim dalıyla birlikte bu düzenleme yapıldı, olumlu yazılı görüşleri de var, arz edebilirim efendim.

BAŞKAN – Ticaret hukuku bilim adamlarının bunu demesi...

Hanım kızımız diyor ki: Unsurlar... Sermayesi yoksa bu ne şirketi?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU – Efendim şöyle: Öngörülen sermayenin yerine terekenin kendisini sermaye olarak koyuyoruz.

BAŞKAN – O zaman “aynı sermaye” diyeceksin kardeşim.

Bakın, kanunda tarif etmiyorsun, yasaklıyorsun. Meçhul bir adam getiriyorsun önümüze, ona elbise dikiyorsun. Kadın elbisesi mi erkek elbisesi mi, belli değil. Adi şirket mi kolektif şirket mi, belli değil. O zaman, burada şey yapmışsınız, burada biraz daha emek verip bu şirketin türünü, unsurlarını, o istifade ettiğiniz hocalarla ve etmediğiniz hocalarla beraber bir şirket türü, tarım işletme şirket türü... Teknik mi olacak? Birden fazla tip mi olacak? Adi şirket mi olacak? Bunlar meçhul. Cümle yazmakla tüzel kişilik ihdas edilmiş olmaz veya tüzel kişiliğin, hâkime hanımın dediği gibi olası sorunları çözülmüş olmaz. Burada tür, rasyolar ve şirket kriterleri bakımında bu kanunun olması gereken normları taşımadığını... Nasıl olsa çıktığı zaman biz hallederiz demenin de şirketler kanununda, yönetmelikle falan bunu yapamazsınız, mümkün değil, kanun şirketi bu. Bakın, böyle şeyler var, özel şirketler var, bizim şirketler hukukunu okuyun. Ansa'yı okuyun, çok hocalar okuyun. Burada, doğru, iktisadi devlet teşekkülleri var Sevgili Müsteşarım. O konularda, tür aynen şey edilmiş, sermayesiyle, yönetimiyle, vesaireyle bunda kesinlikle düzenleme yapmak lazım. Düzenlemeden oradan geçebilir ama üç ay, dört ay sonra, bir yıl sonra karşınıza gelir diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

Önalım hakkı

MADDE 8/İ- 8/C maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca aile malları ortaklığı veya kazanç paylı aile malları ortaklığı kurulduğu takdirde, ortaklardan biri payını üçüncü bir kişiye satması halinde, diğer ortaklar onalım hakkına sahiptir.

Tarımsal arazilerin satılması halinde sınırdaş tarımsal arazi malikleri de önalım hakkına sahiptir. Tarımsal arazi sınırdaş maliklerden birine satıldığı takdirde, diğer sınırdaş malikler önalım haklarını kullanamaz. Önalım hakkına sahip birden fazla sınırdaş tarımsal arazi malikinin bulunması halinde, hakim tarımsal bütünlük arz eden sınırdaş arazi malikine önalıma konu tarımsal arazinin mülkiyetinin devrine karar verir.

Önalım hakkının kullanılmasında Türk Medeni Kanunu hükümleri uygulanır.

BAŞKAN - Bunu biraz çalışmak lazım. Yani ön alım, hak sahipleri arasında rüçhaniyet öngörüyor, sınırdaş şeye öncelik veriyor.

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) - Doğru, toplulaştırma var burada.

BAŞKAN – Doğrudur. Olabilir, biraz daha çalışmak lazım ama burada, ikisini şey yapmak lazım.

Sona erme

MADDE 8/J- 8/C maddesinin birinci fıkrasına göre kurulan aile malları ortaklığının, kazanç paylı aile malları ortaklığının veya şirketin; herhangi bir nedenle sona ermesi halinde, bu ortaklıklara ve şirkete ait tarımsal arazi ve işletmeler asgari büyüklüklerin altında kalacak şekilde bölünemez.

BAŞKAN – Erdal, “şirketin sona ermesi” diye bir kavram var mı hukukta?

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – Yok efendim.

BAŞKAN – Yapmayın Erdal. Ben sana güveniyorum ya.

“Şirketin sona ermesi” diye bir kavram hiç şey etmedim ya. Adi şirkette var. O terimi not alın.

Hâkimimin söz isteği var.

Buyurun.

YARGITAY ÜYÜSİ İBRAHİM TUFAN ATAMAN – Ön alımın dairemizin konusu olması hasebiyle bu konuda bir iki küçük...

BAŞKAN – Şüfa sizde mi üstat? 6’ da değil mi ya?

YARGITAY ÜYÜSİ İBRAHİM TUFAN ATAMAN – Bizde efendim. 6’ dan bize geldi bu yıl.

Ortaklığın giderilmesi, şüfa...

BAŞKAN – Bu transfer müktesebatı ortadan kaldırır, en az iki sene geçirmeniz lazım.

YARGITAY ÜYÜSİ İBRAHİM TUFAN ATAMAN – Şöyle Başkanım: Biz o dairenin tüm müktesebatını da devraldık, içtihatlarını da şu an kararlılıkla uygulamaya çalışıyoruz.

BAŞKAN – Hafızaya ve zihniyete intikal kolay değil efendim.

YARGITAY ÜYÜSİ İBRAHİM TUFAN ATAMAN – Doğru efendim, kesinlikle katılıyorum.

İlk tasarıda sınırdaşlar ile komşu parsel deniyordu. Komşuluk hukuku da bizde olması hasebiyle, biz hep 4’le kavgaya ediyoruz. Şimdi, “komşu”dan neyi kastettiği çok anlaşılamayacağı için “sınırdaş” uymuş yani epey meramı ifade etmiş. Tabii, burada rüçhaniyet konusu olabilir yani taşınmazın hissedarları ile sınırdaşının hangisinin ön alım konusunda rüçhaniyet hakkının olduğu; bir bu yönüyle. Bir de ön alım sözleşmesiyle de ön alım hakkının verilebilmesi nedeniyle bunun da bu arada uygun bir yere yerleştirilmesi gerekiyor. Yani bu değişik...

BAŞKAN – Öngörülün mü yani? Akdi şüfa öngörülün mü? Zannetmiyorum.

YARGITAY ÜYÜSİ İBRAHİM TUFAN ATAMAN – Şöyle: Bu sınırdaşlıktan kaynaklanan şüfa hakkı ile akdi şüfa hakkı çatıştığında yine hangisinin rüçhaniyet hakkı olduğunun da bir şekilde tartışılması gerekiyor.

BAŞKAN - Bakın bu çok önemli. Akdi şufayı yasaklayacaksanız bunu yazın. Yoksa bakın hem “Medeni Kanun hükümleri uygulanıyor.” dediğinize göre akdi şüfa, hem toplulaştırılmıyorsunuz, parçalıyorsunuz. Bu, çok önemli.

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – Burada vardı o.

YARGITAY ÜYÜSİ İBRAHİM TUFAN ATAMAN – Akdi şüfa yok şeyde.

BAŞKAN – Akdi şüfa var, kanuni şüfa var. Akdi şüfa caizdir. Sen o zaman parçalıyorsun Erdal. Hem Medeni Kanunu ibra ediyorun hem ondan sonra şey ediyorsun, böyle boşluk düzenleme.

YARGITAY ÜYÜSİ İBRAHİM TUFAN ATAMAN – Şüfa hakkının kullanılmasını engelleyen takas gibi, fiilî paylaşım gibi durumların da yine bu çalışmada nazara alınması, dairemizin ve bilhassa 6’ nın içtihatları da bu noktada takip edilerek... Mesela takasta şüfa hakkı kullanılmaz, fiilî taksim varsa bunun kullanılması TMK kapsamında hakkın kötüyü kullanılması sayılacağından.

Yine burada ödeme konusu önemli yani şüfa hakkı, depo etme...

BAŞKAN – Hocam, Medeni Kanun’un ilgili maddesine atıf yapınca şüfa hakkının cereyan etmediği hâller de burada cari olmaz mı?

YARGITAY ÜYÜSİ İBRAHİM TUFAN ATAMAN – Olmaması lazım yine benzer, Medeni Kanun’daki şüfa hakkıyla ilgili hükümlere paralel. Biraz üzerinde çalışılması ve bu tür...

BAŞKAN – Ama akdi şüfa çok önemli.

YARGITAY ÜYÜSİ İBRAHİM TUFAN ATAMAN – Evet efendim.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Çok sağ olun, teşekkürler.

Beni gayrimenkulcü yapacaksınız arkadaşlar, ben anayasacıyım esasen özünde, bir de borçlar hukukçuyum ama toprağı çok seviyorum üstadım, toprak hukukunu.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞARI VEDAT MİRMAHMUTOĞULLARI – Sayın Başkan, bir düşüncemi paylaşmak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun üstadım.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞARI VEDAT MİRMAHMUTOĞULLARI – Eğer biz bizim dışımızda ülkenin bu hâle getirilmesine sebep olanların bu sebebine son vermezsek çocuklarımız aç kalır.

BAŞKAN – Doğruyu arama üstadım.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞARI VEDAT MİRMAHMUTOĞULLARI – Çözeceğiz.

BAŞKAN - Doğruyu ama bazen geç oluyor, olmaması lazım, zamanında olması lazım. O zaman, tembelliğe prim vermeyeceğiz. Ben şahsen tembelliği hiçbir zaman sevemedim.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞARI VEDAT MİRMAHMUTOĞULLARI – Sayın Başkanım, her hükümet bunu düşünmüştür ama bunun altından kalkacağını ummuyordur.

BAŞKAN – Doğru.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞARI VEDAT MİRMAHMUTOĞULLARI – Bu dönemin başarısı olacak bu. Eksikleri beraber gidereceğiz.

BAŞKAN – Büyük reformlar gücümüzün yani iktidarımızın karakteri, doğru.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞARI VEDAT MİRMAHMUTOĞULLARI – Birlikte gidereceğiz.

Tarımsal arazi edindirme iş ve işlemleri

MADDE 8/K- Bakanlık, tarımsal işletmeyi ekonomik, ekolojik ve sosyal açıdan azami oranda verimli kılmak, işletmelerin arazi büyüklüğünü artırmak için gerekli tedbirleri alır. Ayrıca; tarım arazilerinin değerinin tespiti, kredi temini, ortaklık, yarıcılık, kiraçılık işlerinin düzenlenmesi, kira bedellerinin tespiti ve üretime yönlendirilmesi, arz talep listelerinin oluşturulması, alıcı, satıcı ve kiracıların anlaşmaları konusunda doğrudan aracılık yapılması, bu alanda ilgili kamu idareleri ile yürütülecek politikalar konusunda işbirliği yapılması ve kredi işlemlerine teknik destek sağlanması gibi iş ve işlemleri yapar veya yaptırır. Bu Kanunun uygulanması ile ilgili olarak, ihtiyaç duyulması halinde, asgari büyüklüğün altındaki tarımsal arazi ve işletmeleri asgari büyüklüklere çıkarmak veya mülkiyetten kaynaklanan ihtilafları gidermek amacıyla kamulaştırma, alım ile satım işlemleri Bakanlığın talebi üzerine Maliye Bakanlığınca ilgili mevzuatına göre yerine getirilir. Kamulaştırma ve alım işlemleri gerektiğinde Hazineye ait taşınmazların trampası suretiyle de yapılabilir."

BAŞKAN - Var mı burada Hakkı Bey?

TÜRKİYE NOTERLER BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ HAKKI DİNÇ – Yok efendim.

BAŞKAN – Var mı arkadaşlar? Adliye Nezareti...

İlk Adliye Bakanı kim arkadaşlar, biliyor muyuz?

YARGITAY ÜYESİ İBRAHİM TUFAN ATAMAN – Mahmut Esat Bozkurt.

BAŞKAN – Olur mu ya! Ahmet Cevdet Paşa.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞARI VEDAT MİRMAHMUTOĞULLARI – Hukukçular sınıfta kaldı.

BAŞKAN – Şaka söylüyorum.

Ahmet Cevdet Hocam daha eski ama bakanlar da şey etti, heyeti vükela Mahmudu Adli'nin reformudur, Sultan II. Mahmut'un reformudur.

MADDE 6- 5403 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin altıncı fıkrasında ve 14 üncü maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan "tüzükle" ibareleri "yönetmelikle" şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN - Niye böyle yapıyorsun? Tüzüğü kaldırıyorsun? Anayasa da var Erdalciğim.

Bugün, Erdal Bey'i önüme koydunuz Müsteşarım, sevgili kardeşimi, çok seviyorum, çok değerli bir dostumun da arkadaşı.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU –
Ben bir şey söyleyeceğim.

Değerli hazırım bu katkıları yedi yıllık çalışması boyunca bize verseydi biz de gereğini yapardık.

BAŞKAN – Yok, tüzüğü diyorum.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU –
Ben de onu söyleyeyim de.

Tüzükle ilgili genel olarak şu anda uygulamada bir yönetmelik bir de tüzük var. Bir 3083'e istinaden olan yönetmelik, bir de tüzük var. Genel olarak Hükümet tasarısı olarak tüzük yerine yönetmeliğe bir kayış var. O yönde biz o politikaya uygun düzenleme yaptık.

Arz ederim.

BAŞKAN – Politika hukuk kurabilir ama hukuk her zaman hukuktur.

Arkadaşlar, Herr Hans Kelsen normların hiyerarşik düzeni teorisinin kurucusu. Tüzük o düzende yok, düzenleyici tasarruf olarak artık yönetmelikler benimseniyor. Biz de Anayasa'mızdan, Anayasa'mızda var olmasına rağmen "tüzük"ü çıkarıyoruz çünkü kanunla "yönetmelik" diyoruz Erdal Bey'in teyit ettiği gibi. Bu daha çok norm düzenindeki bilimsel gelişmenin bir gereği.

Buyurun.

MADDE 7- 5403 sayılı Kanunun 17'nci maddesinin altıncı ve dokuzuncu fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bakanlık, gerekli hâllerde asgari tarımsal arazi büyüklüğünün altındaki tarımsal arazileri toplulaştırabilir veya bu Kanun kapsamında değerlendirmek üzere kamulaştırabilir. Toplulaştırma uygulamalarında, tahsisi araziler asgari tarımsal arazi büyüklüğünün altındaki araziler ile birleştirilerek asgari büyüklükte yeni tarımsal araziler oluşturulabilir. Bu suretle oluşturulan araziler; öncelikle toplulaştırma veya kamulaştırma konusu olan arazi maliklerine, bu kişiler satın almadığı takdirde, asgari büyüklükte tarım arazi bulunmayan yöre çiftçilerine rayiç bedeli üzerinden Bakanlığın talebi üzerine Maliye Bakanlığınca ilgili mevzuatına göre doğrudan satılır. Bu amaçla yapılan kamulaştırma ve satımlara konu olan işlemler harçlardan, bu işlemlerle ilgili olarak düzenlenecek kâğıtlar damga vergisinden müstesnadır."

"Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılan yönetmelik ile belirlenir."

BAŞKAN – "Çıkarılan" mı diyorsunuz, "çıkılacak" olan mı diyorsunuz Erdalciğim?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU –
Kaçırdım efendim.

BAŞKAN – "Çıkarılan" da olur, ikisi de olur. Tamam, atlayalım.

Bakanlık eğer müzakere edilen metni kaçırırsa yandık, ben nasıl kaçırmayayım.

Buyurun.

MADDE 8- 5403 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 5 - Bu Kanunun yayımı tarihinde mirasçılar arasında henüz paylaşımı yapılmamış tarımsal arazilerin devir işlemleri, bu Kanundan önceki mevzuat hükümlerine göre tamamlanır.

Bu Kanunun yayımı tarihinden önce tarımsal işletmelerin paylaşımına ilişkin olarak açılmış ve hâlen devam etmekte olan davalarda, bu Kanundan önceki mevzuat hükümleri uygulanır.

Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren iki yıl içerisinde birinci fıkraya göre yapılacak devir işlemleri, harçlardan müstesnadır. Bu süre Bakanlar Kurulu tarafından iki yıl uzatılabilir."

BAŞKAN – "Mevzuat" niye diyorsunuz ki, "kanun" demek gerekmez mi Erdal? Bir defa, yönetmeliğin intikali kanunla öngörülmez. Takdir sizin, ben sadece hatırlatıyorum. Bir arada inceleme yaptım çünkü mevzuat genel kapsamlı.

Buyurun.

MADDE 9- 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 233 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bir eşin malik olarak bizzat işletmekte olduğu veya sağ kalan eşin veya altsoyundan birinin, kendisine bir bütün olarak devrini istemeye haklı olduğu bir tarımsal işletme veya bir tarımsal arazi için değer artışından alacağı pay ve katılma alacağı, bunların tarımsal gelir değeri göz önünde tutularak hesaplanır."

BAŞKAN – Hakkı Bey, burada...

TÜRKİYE NOTERLER BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ HAKKI DİNÇ – Ben bir açıklama yapmak istiyorum.

BAŞKAN – Efendim, açıklama, önceki Yargıtay başkanlarımızın açıklamasıdır. Yasama organı kural koyarken yararları ama bağlayıcı olmaz.

Buyurun.

TÜRKİYE NOTERLER BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ HAKKI DİNÇ – Şimdi, değerli arkadaşlarım, 743 sayılı Kanun'da mal rejimleri sayılmış -yani bundan önceki- orada mal ayrılığı temel rejim kabul edilmiş, diğer rejimler seçimlik rejim olarak benimsenmişti. 01/01/2002 tarihinde yürürlüğe giren 4721 sayılı bu Kanun'umuz burada köklü bir değişiklik yaptı. Edinilmiş mallara katılma rejimini yasal mal rejimini kabul etti, diğerlerini seçimlik kabul etti.

Şimdi, ben burada "edinilmiş mal" nedir, "kişisel mal" nedir -affınıza sığınayım- onu açıklamaya gerek görmüyorum, zaten hepimizin bildiği bir şey. Ama bu mal rejiminin, edinilmiş mal rejiminin sona erme sebeplerinden biri de ölümdür, yani ölümlü de -öyle söyleyeyim- edinilmiş mallar sona erer. Bu tereke üzerinde eşin bir katılma alacağı vardır, bir de değer artış payı alacağı olabilir. Katılma alacağını söylemeye gerek görmüyorum, aksi yoksa yarısıdır, yani bir işletme varsa edinilmiş mal niteliğinde, bunun yarısı eşindir. Peki, değer artış payı nedir bu maddede ifade edilen? Değer artış payı; bir eşin kişisel malı edinilmiş mala katılmışsa... Mesela, eşin babasından kalan miras payı bu işletmenin içine katılmışsa, tasfiye hâlinde bu değer artış payı da kendisine ödenecektir ama bu yapılırken öncelikle terekenin borçları ödenir, net tereke bulunur. Eşin katılma alacağı veya değer artış payı -maddedeki- terekenin borcudur. Önce bu borç terekeden ödenecek, ondan sonra eşe mensup olduğu mirasçılara göre bir de miras payı ödenecektir. Demek ki önce eş terekedeki katılma alacağını alacaktır, ondan sonra miras payını alacaktır; iki alacağı var.

Tarımsal işletme... Ölümlü ne yaptı? Bu işletme de -yukarıda ifade ettiğim gibi- daha önce kendiliğinden mirasçılara intikal etti. Şimdi, buradaki bu işletme mirasçılardan, çocuklardan birine yani mülkiyeti intikal eden çocuklara veya diğer eşe intikal etmişse burada maddemiz "özüleme" diyor, yani ona devir, ona tahsis... Bence bu maddedeki değişiklikle getirilen madde eş değer, hiçbir farkı yok ama bir fark var, tamamı değiştirildi. Bu maddede şu iki bent de kaldırıldı: Tarımsal işletmenin maliki ve mirasçılarının diğer eşe karşı ileri sürebileceği değer artış payının veya katılma alacağının işletmenin sadece sürüm değeri üzerinden hesaplanması kaldırıldı. "Değerlendirme ve işletmenin kazancından mirasçılara pay ödenmesine ilişkin miras hukukunun hükümleri kıyas yoluyla uygulanır." bu da ortadan kaldırıldı. Peki, buna ne gerek var? Hiçbir şey yok. O hâlde ben bu maddenin de getirilen tasarının bütünlüğünü bozmayacağını, buna hiç gerek olmayacağını düşünüyorum, onu da arz etmek istiyorum.

BAŞKAN – Hakkı Bey'in görüşü bu maddenin metinden çıkarılması. Hepimizin arzuladığı, ortak amacı, bu madde olmasa dahi mevcut kanunun, yürürlüğe girecek kanunun amacı sağlayacağı yönünde. Herhâlde, değerli yürütme organımız, tasarı iradesi ve Tarım Komisyonu bunu değerlendirecektir.

Buyurun Hâkime Hanım.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TETKİK HÂKİMİ HAFİZE YAVUZ – Bu tasarının amacı, mevcut işletmelerin veya tarım arazilerinin bölünmelerinin önlenmesi ve mülkiyetin devriyle ve miras hükümleriyle daha çok alakalı, bu maddeyse mal rejimiyle alakalı bir madde. Yani tasarının amacı, kapsamı dışında olan bir madde aslında bu. Mal rejimi bu tasarının amacı dışında bir husus.

BAŞKAN – Efendim, bakın, ben gerekçede açıkladım, dedim ki arazi hukuku paradoksal, çift damara dayanan bir hukuktur, oradan kaynaklanıyor. Tabii, Tarım Bakanlığı geleneksel veya modern işletmeciliğe dayalı bir şeyi ifade ediyor. Medeni Kanun'da olabildiğince, ne kadar tırpanlama yaparsak amaca daha güzel erişiriz hedefi var, saygıdeğer bir hedeftir. Ama ben de şahsen bu madde olmasa dahi kanunun amacının tahakkuku yönünden herhangi bir arızanın bulunamayacağını düşünüyorum. Takdir tabii kurucu iradenin olacak, kendileri tartışacaklar. Komisyon bu görüşü ortaya koydu, Adalet Bakanlığı koydu, Hakkı Bey koydu.

Buyurun.

MADDE 10- 4721 sayılı Kanunun 657 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Tarımsal taşınmazlar dışında kalan diğer taşınmazlar sürüm değerine göre özülenir."

BAŞKAN – Erdal, bunun gerekçesi ne?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU – Efendim, bu madde bu diğer iptal edilen maddelerle birlikte iptal edilmeyecek ise 11'inci madde uyarınca zaten, 9'uncu ve 11'inci maddenin taslaktan çıkması lazım. Biz diğer maddelerin iptal edileceği varsayımından hareket ederek...

BAŞKAN – Tamam oldu, " 9 ve 10 tasarıdan çıksın." deyin.

Bir de bu doğru olsa bile...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU – Efendim, zaten tarımsal taşınmazların gelir değerine göre devredileceğini ekledik yukarıda taslakta. Eklediğiniz için mükerrerlik olacaktır. Onu düşünerek yani.

BAŞKAN – Anladım, peki.

Şey diyor: 11'inci maddedeki -tasarruf gereği- eğer kabul edilirse teknik olarak zaruri bu çıkarılacak. Evet, doğru.

Buyurun.

MADDE 12- Bu Kanuna ekli listede yer alan kadrolar ihdas edilerek 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (1) sayılı cetvelin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına ait bölümüne eklenmiştir.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, gündemimizin ikinci sırası, Trabzon Milletvekilimiz Volkan Canalıoğlu'nun yine aynı konudaki düzenleme teklifini içermektedir, ihtiva etmektedir.

İç Tüzük'ümüzün 35'inci maddesi gereği bu teklifin tasarıyla telafi edici bir usul ile tevhidini görüşlerinize arz etmek istiyorum. Tevhide karar verdiğinizi işaretlerinizden okuyorum ve değerlendirme yaparken de birleştirilmiş şekilde değerlendirme yapacağız.

Arkadaşımız yok burada. Bütün üye arkadaşlarımıza teklif dağıtıldı.

Teklifi okutuyorum:

5578 SAYILI TOPRAK KORUMA VE ARAZİ KULLANIMI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 09/02/2007 tarihli ve 5578 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 4 - Marmara, Ege, Akdeniz, İç Anadolu, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerimizde en küçük parsel 5.000 m², Karadeniz Bölgemizde ise en küçük parsel 500 m²dir."

MADDE 2- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Görüşünüz nedir?

MEVLÜT AKGÜN (Karaman) – Bunu reddedelim.

BAŞKAN – Reddetme imkânımız yok.

MEVLÜT AKGÜN (Karaman) – Kendisi yok, görüş beyan etmeyelim.

BAŞKAN – Gündeme aldım, gündeme aldığım konuyu bitireceğim, düşürme yetkim yok.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Benzerlik olmadığını söyleyelim raporla.

BAŞKAN – Deriz onu, şimdi usulen şey etmek istiyorum.

Müsteşarım, buyurun.

Ben pek alakalı da göremedim doğrusu. Büyüklük var, büyüklük maddesi var ya, tarım büyüklüğünü öngörüyor.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞARI VEDAT MİRMAHMUTOĞULLARI – Sayın Başkanım, saat üç buçuktan beri görüştüğümüz kanun tasarısında da olduğu gibi, bölgeler bazında optimal işletme büyüklüğünün ne olacağı ile ilgili çalışmalarımız devam ediyor. Şu anda...

BAŞKAN – Yasa öngöremez bunu.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞARI VEDAT MİRMAHMUTOĞULLARI – Tabii, tabii.

Arz ediyorum.

BAŞKAN – Anladım. Demek ki arazi büyüklüğü vesaire, konu şeyle ilgili, fakat böyle bir normun, böyle bir kriterin yasada yer almasının hem yasanın işlerliği bakımından hem de yasanın uygulama imkânsızlığı bakımından sorun teşkil edeceği...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞARI VEDAT MİRMAHMUTOĞULLARI – Hem de Sayın Başkanım, onun öyle bir ölçekle rekabet edebilir bir büyüklük... Yani bütün maksadımız ne? İşletmelerimizi ölçek büyüklüğüne doğru taşımak.

BAŞKAN – Rasyonel işletmeciliğe dayanıyor.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞARI VEDAT MİRMAHMUTOĞULLARI – Rasyonel işletmecilik olması mümkün değil.

BAŞKAN – O zaman, raporda, bu teklifin geldiğini -gündeme aldık çünkü bunu artık- tasarıdaki düzenleme kriterlerine uygun olmadığını, takdirin asıl komisyona ait olduğunu diyelim.

Söyle Erdal.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ERDAL CELAL SUMAYTAOĞLU – Sayın Başkanım, zaten teklife bakıldığı zaman teklif 5578 sayılı Kanun’da değişiklik öngörüyor, 5403 sayılı Kanun olması gerekir. Çünkü 5578 sayılı Kanun 5403 sayılı Kanun’da değişiklik yapan bir kanun. Kanun tekniği yönünden 5403 olması gerekir.

BAŞKAN – O tamam. 5578 sayılı Kanun da 5403’e atıf yaptığı için o problem değil ama burada ana komisyon değerlendirecek.

Buyurun.

MADDE 13- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 14- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Arkadaşlar, yarın toplantımız 10.30’da.

İçinizde aykırı görüş veya muhalefet görüşü ortaya koymak isteyenler varsa yarın saat 10.00’a kadar Komisyonuma getirsinler.

Saygılar.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 19.18